



V E L K I  
KATEKISMUS  
S'PRAŠANJAMI,  
INU  
ODGOVORMI  
SA OZHITNU, INU POSEBNU  
PODVUZHENJE  
MLADIH LUDY  
V'ZE SAR SKIH KRAJLEVIH  
DESHELAH.

Katēriga je

Is Němškiga na Slověnski Jesik prestavil,  
inu sdaj na novu pregledal, inu popravil  
JURI JAPEL, Director pèr svetimu Petru  
v Lublani.

---

U' LUBLANI,  
Natisnen, inu se najde pèr Mar. The. Egerze.

222503

СУМІСТЬ

ІМАГІНАРІЯ

ІНІ

ІМЯ ОВОДА

222503

ГОДИНА ЗА ГОДИНА

НУДІЇ СІМІЇ ТА ІДІОТИЧНОСТІ

ІДЕОЛОГІЇ

ІДЕОЛОГІЇ

ІДЕОЛОГІЇ

ІДЕОЛОГІЇ

ІДЕОЛОГІЇ

ІДЕОЛОГІЇ

ІДЕОЛОГІЇ

# SAPOPADIK

## Velkiga katekismuſa.

### N A P E L A N J E.

*Stran.*

#### Pèrva Postava. Od Vére.

I. Résdelenje, kaj je Katólfška Véra.	2
II. Résdelenje, od dvanajſt Artikél-nov Vére.	7
§. 1. Od tiga pèrviga Artikélna Vére	—
a. Od Bogá.	—
b. Od Štvarjenia.	10
§. 2. Od drugiga Artikélna Vére	13
§. 3. Od trëtjiga Artikélna té Vére	14
§. 4. Od zhetértiga Artikélna Vére.	10
§. 5. Od pëtiga Artikélna Vére.	21
§. 6. Od ſhëstiga Artikélna Vére.	23
§. 7. Od ſedmiga Artikélna Vére.	—
§. 8. Od ólmiga Artikélna Vére	24
§. 9. Od devëtiga Artikélna Vére.	26
a. Od Zérkve.	—
b. Od gmajne Švetnikov.	28
§. 10. Od deſſetiga Artikélna Vére.	30

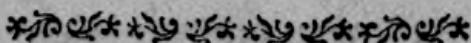
§. 11. Od enajstiga Artikélna Vére.	31
§. 12. Od dvanajstiga Artikélna Vére.	—
<b>Druga Postava. Od Vupanja.</b>	33
I Rasdél Kaj je Keršanskú Vupanje.	—
II. Rásdelenje. Od Molitve.	34
§. 1. Od Mólitve sploh.	—
§. 2. Od Gospódnje Molitve poséhbej.	36
a. Od Predgóvora	37
b. Od tréh pérvih proshnja go- spónje molitve.	38
c. Od štirih sadnih proshhnjá gospódnje Molitve.	40
§. 3. Od Angelskiga Zhešhenja	42
<b>Trëtja postava Od Lubësni.</b>	44
I. Rásdél. Kaj je Keršanska Lubësén.	—
II. Rásdelenje. Od dësset Sapóved Boshjih sploh.	46
III. Rásdelenje. Od dësset sapóvéd Boshjih posébej.	50
§. 1. Od tréh pérvih Sapóved, katere dolshnósti pruti Bógu v' sebi sapopadejo.	—
§. 2. Od sëdem sadnih sapóved, katere dolshnósti pruti blishni- mu v'sebi sapopadejo.	55
IV. Rásdelenje. Od Zerkovníh sa- póved sploh.	61
V. Rásdelenje. Od Zerkovníh sa- póved posébej.	62
§. 1. Od pérvih dveh Zerkovníh sapóved.	—

<b>1.</b> Od svete Mashe.	<b>65</b>
a. Kaj je sveta Masha, inu kaj se v'tejisti gody.	65
b. Kakó se imá sveta Masha slishati	68
<b>2.</b> Od Pridig.	<b>70</b>
<b>3.</b> Od popoldanske slushbe boshje	<b>71</b>
§. 2. Od tréh sadn. zerk. sapóved	72
<b>Zhetérrta postava. Od „S. Sakramentov</b>	<b>75</b>
I. Radélenje od „S. Sakramentov sploh	—
II. Rasdél. od „S. Sakramentov pošebej	78
§. 1. Od Sakramento Kerstá.	—
§. 2. Od Sakramento Firme.	78
§. Od presvétiga Sakramento Rěsh- niga Teléssá, ali tiga Altarja	84
a. Od perpravljanja k'enimu vrednimu savshitku letiga Sakramento.	88
b. Od tega, kar se imá per savshit- ku svétiga Rěshniga Teléssa stu- riti.	90
c. Od tega, kar se imá po S. Obhayli sturiti.	91
§. 4. Od Sakramento Pokóre	92
2. Od sprashuvanja vejsty.	94
b. Od grévinge.	96
c. Od térdniga naprějvsetja,	100
d. Od spóvedi.	102
e. Od sadostisturjenja, ali od nalo- shene Pokóre.	107
<b>Pérstavik. Od odpustikov.</b>	<b>110</b>
§. 5. Od Sakramento pósledni- ga ólja	113
§. 6. Od Sakramento Mašnikoviga shégnuvanja.	115

§ 7. Od Sakramenta tiga Sakona.	117
Pęta Postava, Od kérshanske pravize,	
Pérvi dęjl kérshanske pravize: Va-	
ruj se hudiga.	
§ 1. Od poerbaniga gręha	—
§ 2. Od lastniga, ali pershónski-	
skiga gręha.	121
a. Od siedem naglavnih gręhov,	124
b. Od szeć gręhov super svetiga	
Duhá	127
c. Od shtirih v'Nębu vupięzhih	
gręhov.	128
d. Od devęt ptujih gręhov	—
Drugi dęjl keršhanske Pravize: Sturi	
dobru.	
§ 1. Od Boshjih zhędnost.	129
§ 2. Od zhędnost sadérshanja.	130
§ 2. Od tęga', kar she vezh h' kér-	
shanski pravizi slishi.	133
§ 4. Od óssem Isvelizhanstvov.	136
§ 5. Od dobrih dęjl, iwu njih saflu-	
shenja.	137
Od dobrih dęjl sploh	—
Od dobrih dęjl posębej	138
Perstavik. Od shtirih póslednih rézhy.	139
a. Od Smerti,	—
b. Od Sodbe,	141
c. Od Péklá,	142
d. Od Nebęs.	144
	145



# NAPELANJE.



*Prašjanje.* **K**aj se pravi Katekismus.

*Odgovor.* Katekismus se pravi podvuzhenje v' kérshanskim katólfhkim Navuki ; takú se tudi imenujejo té bukve, v' katerih je letá Navuk sapopaden.

*Pr.* V' kolíku postavah bó ta kérshanski katólfhki Navuk v' letim Katekismusu naprej nesén?

*Od.* Ta kérshanski katólfhki Navuk bó v' letim katekismusu v' petih postavah, inu v' enim pérstavki naprej nessen.

*Pr* Katere jo te pét postave?

*Od.* Te pét postave so :

1. Véra.
2. Vupanje.
3. Lubésén.
4. Ti sveti Sakramenti.
5. Ta kérshanska praviza.

A

Ta



Ta Pèrstavik je od teh starih pòslèdnih rezhi.



## TA PERVA POSTAVA. OD VERE.

### I. RASDELENJE.

Kaj je Katòlshka Vèra.

*Pr.* Kaj je Vèra eniga katòlshkiga kristjana?

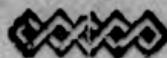
*Od.* Vèra eniga katòlshkiga kristjana je ena zhesuatskna luh, en dar boshji, ena od Bòga nòtervlyta zeèdnost, skusi katèro on tèrdnu, iju bres zvibla vèrjamè, kar je Bòg ràsadel, iju kar katòlshka Zèrku naprej postavi sa veruvati, naj bò vshè pißano, ali ne.

*Pr.* Kaj se pravi kérshanskku katòlshku vèruvati?

*Od.* Kérshanskku katòlshku vèruvati se pravi, viè sa rëss dèrshati, kar je Bòg ràsodel, iju kar Zèrku naprej postavi sa veruvati, naj bò vshè pißaru, aii ne.

*Pr.* Ali je k'isvelizhanju sadosti, de katòlshk kristjan le v'serzi veruje, kar je Bòg ràsodel?

*Od.* K'isvelizhanju ni sadosti, de katòlshki kristjan le v'serzi vèruje, kar je Bòg ràsodel, on móre tudi.



1. Svojo vero skusi dela skasati.

2. Kar on v' serzi veruje, kadar je treba,  
s' vustni ozhitnu sposnati.

**Pr.** *Sakaj je more veruvati, kar je Bog rasodel?*

**Od.** Kar je Bog rasodel, se more veruvati sa  
to, ker je Bog ta vezbna resniza, inu  
neskonzhna medroft, katera ne more gol-  
fati, ne golfana biti.

**Pr.** *Od ked je vej, kaj je Bog rasodel?*

**Od.** Kar je Bog rasodel; se vej en deil is te  
sapissane, en deil is te nesapissane besede  
boshje.

**Pr.** *Kaj se sastopisisti to sapissano besedo boshjo?*

**Od.** Skusi to sapissano besedo boshjo, kar  
se sizer tudi svetu Pimu, ali Biblia imenuje,  
se sastopiti to sbiralishche tchistih buku, katere  
so bile is noterdajanja svetiga Duhha od svet-  
nih meshi spitsane, inu koker take od ka-  
tolishke Zerkve sposnane, inu poterljene.

**Pr.** *Kaj je sastopi skusi nesapissano besedo  
boshjo?*

**Od.** Skusi nesapissano besedo boshjo, ka-  
tere se tudi po latinskim Traditio, ali isro-  
zhenje od vust do ust imenuje, se sastopio  
tiisti Navuki te vere, inu dolstnosti,  
katere so Apostelnji ali s' vust samiga Je-  
susfa Kristusa slishali. ali pak skusi noterda-



Ta Pérstavik je od teh starih póslednih rezhi.



## TA PERVA POSTAVA.

### OD VERE.

#### I. RASDELENJE.

Kaj je Katòlshka Vèra.

*Pr.* Kaj je Vèra eniga katòlshkiga kristjana?

*Od.* Vèra eniga katòlshkiga kristjana je ena zhesuatskna luh, en dar bosjji, ena od Bóga nôtervlyta zeđnost, skusi katero on tèrdnu, inu bres zvibla vèrjamé, kar je Bóg ràsadel, inu kar katòlshka Zèrku naprej postavi sa veruvati, naj bò vshe piššano, ali ne.

*Pr.* Kaj se pravi kérshansku katòlshku vèruvati?

*Od.* Kérshansku katòlshku vèruvati se pravi, više sa rëss dèrshati, kar je Bóg ràsodel, inu kar Zèrku naprej postavi sa vèruvati, naj bò vshe piššaru, aii ne.

*Pr.* Ali ie k'isvelizhanju sadosti, de katòlshk kristjan le v'jerzi veruje, kar je Bóg ràsodel?

*Od.* K'isvelizhanju ni sadosti, de katòlshki kristjan le v'jerzi vèruje, kar je Bóg ràsodel, on móre tuđi.



1. Svojo vero skusi dela skasati.

2. Kar on v' serzi veruje, kadar je treba,  
s' vustmi ozhitnu sposnati.

*Pr. Sakaj je more veruvati, kar je Bog rasodel?*

*Od. Kar je Bog rasodel, se more veruvati sa  
to, ker je Bog ta vezbna resniza, inu  
neskonzhna modrost, katera ne more go-  
fati, ne golfta biti.*

*Pr. Od ked se vej, kaz je Bog rasodel?*

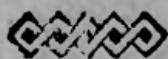
*Od. Kar je Bog rasodel; se vej en deil is te  
sapissane, en deil is te vesaj isane besede  
boshje.*

*Pr. Kaj se sej opiskusi to sapissano besedo boshjo?*

*Od. Skusi to sapissano besedo boshjo, kar  
se sizer tudi svetu Pimu, ali Biblia imenuje,  
se saftopi to sbiralishhe tchistih buku. katere  
so bili is noterdajanja svetiga Duhha od svetih  
mehi tipitsane, inu koker take od ka-  
tolishke Zerkve sposnane, inu poterljene.*

*Pr. Kaj je saftopi skusi nesapissano besedo  
boshjo?*

*Od. Skusi nesapissano besedo boshjo, ka-  
ter se tudi po latinskim Truditio, ali isro-  
zhenje od vust do ust imenuje, se safto-  
pio tiisti Navuki te Vere, inu dolzhnosti,  
katere so Aposteln ali s' vust samiga Je-  
susova Kristusa slisali. ali pak skusi noterda-*



janje svētiga Duhā pridigvali, pak ne sa-pišali.

*Pr. Kej bō letō isrozhenje hranjenu?*

*Od. Letō isozhenje bō v' sami katólskki Zerkri stanovitno svestú, inu nepokashenu chranjenu.*

*Pr. Sakaj vērjame en krtólskki krissjan tēj Zerkvi, kadar ona kaj nepręj postavi sa vēruvati?*

*Od. Ta katólskki kristjan vērjame tēj Zerkvi, kadar ona kaj napręj postavi sa vēruvati, naj bō pišanu, ali ne, sa tēga vólo, ker je Kristus sapovēdal Zerku pošlussati, katera je ta Stēber inu tērdnost, ali grūnt te refsnize.*

*Pr. Ali je vēra všakima zhlovčku, kateri hōzhe isvelizhan biti, potrebna?*

*Od. Vēra je všakimu zhlovčku, kateri hōzhe isvelizhan biti, potrebna: sakaj bres vēre je nemógozhe Bogu depaſti.*

*Fr. Kaj morę všaki zhlovek, kadar k' pameti pride, potrebnu vējditi, inn vēruvati, de bi isvelizhan bil?*

*Od. Všaki zhlovek, kadar k' pameti pride, móre, de bi isvelizhan bil. potrebnu vējditi, inu vērvati.*

1. De je en Bóg.

2. De je on pravizhni sodnik, kateri tó dobru polóna, inu tó huda ſhtrafa-

3. De so try pērshóne eniga bitja, inu nature, Ozhe, Syn, inu Sveti Dúh.

4. De

4. De ta druga boshja Pershóna je zhlovek postala, de bi našs skusi smert na krishi odrešhila, iuu vézhnu isvelizhala.

**Pr.** *Kaj sa ene rejnize imà všaki katolíshki kristjan sraven sgornih poglavitnih Navukov tè kristjanske katolíshke vère she vèjditi, inu veruvati?*

**Od.** Vsaki katolíshki kristjan ima sravén tih sgórnih poglavitnih navukov tè kristjanske katolíshke vère tudi vèjdit, inu veruvati

1. De je zhlovéshka dusha nevmérjózha
2. De je gnade boshja k' isvelizhanju potrebna, inu de ta zhlovek bres gnade nizh saflushenja vrèdniga sa vèzhnu shivlenje sluriti nemore.

**Pr.** *Kaj je ta gnada, katèra je potrebna k' isvelizhanju, inu hres katèra ta zhlovek nizh saflushenja vrèdniga sa vezhnu shivlenje sluriti nemore?*

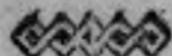
**Od.** Ta gnada, katèra je potrebna k' isvelizhanju, inu bres katere ta zhlovek nizh saflushenja vrèdniga sa vezhnu shivlenje sluriti ne mòre, je en sútravji zhesnurni dar, kateriga Bóg tem pametnim slvarem bres njih saflushenja dodely.

**Pr.** *Kaj je usakimu katolíshkemu Kristjanu sapóvezdanu vèiditi?*

**Od.** Vsakimu katolíshkemu kristjanu je sapóvezdanu vèjiti,

1. Apostólsko Véro.

2. Gospógnjo Molitu, ali Ozhe našh.



3. Te desset sapóvli Bosjje, inu té pęt  
zérkóvne sapóvdi.

4. Te sędem svète Sakramente.

5. Tó kéršhaško pravizo.

**Pr.** *Kijetò, kar en katólski kristjan more věruvati, jusehnu sapopadenu?*

**Od.** Kar en katólski kristjan věruvati mōre, je sussebno v' téj Apostólski Véri sapopadenu.

**Pr.** *Kai imú ta Apostólska véra saen glass?*

**Od.** Ta Apostólska véra imá letí glass: Jest věrujem v'Boga Ozhetá vsliga mogózhniga „Svätnika Nebessa“ inu semle. Inu v'! Je-susa Kristusa Synu njega edyniga, Gospóda našhiga. Katíž je spozhet od světiga Duhá rojen is Marie Divize. Tépel pod Ponzjam Pilatusham, krishan bil, vmerl, inu v'grob poloshen. Doli je shal k' pěk-lam, na třetji dan od směrtivstal. Gori je shal v' Nebessa, sedy na děsnizi Boga Ozhetá vsliga - mogózhniga. Od ondod bő prišhal sódit té shive inu té měrtve. Jest věrujem v'světiga Duhá, eno světo kéršhaško katólsko Zérku, gmajno tih „Svätnikov. Odpuschanje gréhov, gorivstajenje tiga messá, inu vězhnu shivlenje Amen.

**Pr.** *Koliku dejlov, ali Artikelnov imú ta Apostólska vera?*

**Od.** Apostólska véra imá dvanajst dejlov, ali artikelnov.



## II. RASDELENJE.

Od teh dvanajst Artikelnov.

**Pr.** imá ta pérvi Artikel sa en glass.

**Od.** Pérvi Artikel imá letá glass:

Jest věrujem v' Boga Ozheta všigamogózh-  
niga 'Stvaruika Nebes; inu semie.

### a. Od Bogá.

**Pr.** Ali je vesh, ku en sam Bog?

**Od.** Je le en sam Bóg,

**Pr.** Kaj je Bóg?

**Od.** Bóg je sam od sebe tó nar ból popolno-  
má bitje.

**Pr.** Kaj sa éne lastnosti Boshje imamo my pred  
drugimi samerkati?

**Od.** Letę lastnosti Boshje imamo my pred  
drugimi samerkati.

1. Bóg je věžhen; on je všeje bil, on je,  
inu bó všeje

2. Bóg je le en zhisti Duh, enu Bitje, ka-  
těru imá tó nar popolnimshi sastópnost,  
inu tó nar bólshi vólo, pak nima shivota.

3. Bóg je vliiga - vejdeózh, oa věj vše, tó  
kar je bilú, tó kar je, inu tó kar bó;  
on věj našte nar skrivniishi misli, on ne  
móre tědaj golfan biti.



4. Bóg je nar modrejšhi, on obérne vše takó, de svój zil inu konéz došešhe, on si svóli h'temu té nar pérpravníshi mi-télné.
5. Bóg je všiga mogózhén, on je Nebú, inu semlo, inu vše kar je, stvaril, njema ny nizh nemogózhe sturiti.
6. Bóg je povsód prizheózh, on je povsód, v' Nebelih, inu na semli.
7. Bóg je nar svetejšhi, oa hozhe, inu lu-bi té dóbru, inu sovrašitó húdu.
8. Bog je nar rěsnizhníshi, inu nar svestej-shi, on ne móre ne lagati, ne goltati.
9. Bóg je nesprenyeneózh; on je od vezh-nosti do věžnosti na sebi ravnu taisti.
10. Bóg je nar bólshí, ne samú v' sebi, inu na sebi, kokér té nar ból popilnama, inu nar bólshí, ali dobrótlivíshi pruti svojím stvarem, vše té dóbru imamo my na rav-nost ali skusi stvary kokér srédnize od njega.
11. Bóg je nar milostivíshi; on nam odpu-sty nashe gréhe.
12. Bóg je nar pravizhníshi, on polóna dóbru, inu shtrafa té hudu.

*Pr. Je vezh boshjih Pershon?*

*Op. So try boshje Pershone.*

*Pr. Od kod vejmo my, dešó try boshje Pershone?*

*Od.*

*OJ.* Is svētīga Pisma vējmo my, de so try boshje Pershōne, katerih sliēhērni slišhi.

1. Boshja natura, inū bitje.
2. Boshje lastnosti.
3. Boshje imē.
4. Boshja dēla, inu
5. Boshja zhaſt.

*Pr.* Kakū je imenujejo tē try boshje Pershōne?

*Od.* Ta pērva boshja Pershōna se imenuje Ozhe  
druga „Syn“, trētja ūvēti Duh.

*Pr.* Kakū so rāslōzhene med sabo te try boshje Per-  
shōne?

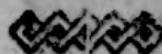
*Od.* Te tri boshje Pershōne so takū med sabo  
rāslōzhene: Ozhe je sam od sebe od vēko-  
maj, „Syn“ jerojen od Ozheta od vekomaj,  
„Sveti Duh“ grē vun od Ozhēta inu Sina  
enaku od vēkomaj.

*Pr.* Kaj sa ene dēla bōda sussebnu eni sliēhērni bo-  
shji Pershōni pērlastena?

*Od.* Letē dēla bōdo eni sliēhērni boshji Per-  
shōni sussebnu pērlastuene:  
Bogū Ozhētu stvarjenje.  
Bozu „Synu“ odreshenje.  
„Svetiu Dūhu“ posvezhenje.

*Pr.* Kakū se imenujejo te try boshje Pershōne skupej?

*Od.* Tē try boshje Pershōne se imenujejo sku-  
pej, „Svēta Trojiza.“



**Pr.** Skusi kaj sposná ta katólski kristján sveto Trojizo?

**Od.** Katólskki kristjan sposná sveto Trojizo skusi snaminje svetiga krisha, ker ou takrat, kadar krish dela, vsako teh trehi boshjih Persibón imenuje.

**Pr.** Kaj she vezh sposná ta katólskki kristján, skusi snaminje svetiga krisha?

**Od.** Katólski kristján sposná skusi snaminje svetiga krisha tudi, de naas je Jēsus Kristus, kadar je na krishi vmerl, skusi svojo smért odrešnil.

**Pr.** Kakú je krish dela?

**Od.** Krish se dela s' desno rokó, ker se s' njó zhelu, vusta, inu pérssi sasnaminvajo, inu se rezhe: V' imeni Bogá Ozheta, † inu Synú, † inu svetiga Duhá: † Amen,

### b. Od „Stvarjenja.“

**Pr.** Kdo je vše stvaril

**Od.** Bóg je semlo, inu Nebú, inu vše, kar je, stvaril.

**Pr.** Kaj se pravi ta beseda stvariti?

**Od.** Ta beseda stvariti se pravi, is nizh kaj sturiti,

**Pr.** Katére so te nar imenitnishi slava boshje?

**Od.** Nar imenitnishi stvary boshje so Angeli, inu zhlovek.

**Pr.** Kaj so Angeli?

**Od.**



**Od.** Angeli so sgól Duhóvi, kateri imajo saftópnost, inu vólo, pak nimajo shivota.

**Pr.** Sakaj je Bóg Angele stvaril?

**Od.** Bóg je Angele stvaril, de bi ony njege zhastili, lubili, inu molili, njemu slushili, inu zhlovezka varuvali.

**Pr.** Kakú je Bóg Angele stvaril.

**Od.** Bóg je Angele v' svoji gnadi, inu s' velikimi popólnomostimi stvaril.

**Pr.** So tudi vši Angeli v' gnadi Boshji obstali?

**Od.** Veliku Angelev je gnado Boshjo skusi gréh te prevsétnosti sgubilu.

**Pr.** Kakú je Bóg te prevsétné Angele shtrafal?

**Od.** On je te prevsétné Angele, kateri se Hudizhi imenujejo, na vékoma j savérgel, inu v' pékél páhnil.

**Pr.** Katere jo sa Angeli te nar imenitniški stvary boshje?

**Od.** Zhlovezek je sa Ángeli ta nar imenitniški stvar boshja.

**Pr.** Is kogá je zhlovezek?

**Od.** Ta zhlovezek je is eniga shivota, inu is ene nevmérjózhe dushe, katéra je po podobi boshji stvarjena.

**Pr.** Sakaj je Bóg zhlovezka stvaril?



**Od.** Bóg je zhloveka stvaril, de bi on njega sposnal, zhastil, lubil, molil, niemu sluhil, pokórn, inu lselizhan bil.

**Pr.** Je zhlovek Bogú pokórn ostal?

**Od.** Všeč ta pèrvi zhlovek Adam je bil s svojo sheno Evo Bovú nepokórn.

**Pr.** Na kai sa eno visho je pèrvi zhlovek nepokórn postal?

**Od.** Ta pèrvi zhlovek je v' Peradishi ta sad eniga drèvessa jedeli, katèriga je Bóg njemu prepovodil, inu skusi to je on greshil.

**Pr.** Je letá gréh lè jamú timu pèrvimu zhlovéku shkodoval?

**Od.** Letá gréh ny lè samú timu pèrvimu zhlovéku shkodoval, ampak tudi nam, katèri my od njega pridemo, on nam je zhasno, inu vezhno smèrt. inu she vezh drugih nadlög na telessi, inu dušhi pèrnessel.

**Pr.** Je bil tudi zhlovek, kokèr ti prevsetni Angeli oa Bogá na vèkomu savershen?

**Od.** Ta zhlovek ny bil, kokèr ti prevsetni Angeli od Bogá na vèkomaj savershen.

**Pr.** Kaj je Bóg k' odrejhenju tiga savolo gréha saversheniga zhlovèzak oblubil.

**Od.** Bóg je k' odrejhenju tiga sa vólo gréha saversheniga zhlovèzaka oblubil eniga Odreshenika poslati, katèri se tudi Messias imenuje.



§. 2. Od tiga drugiga Artikelna té Vére.

Pr. *Kaj imá ta drugi Artikel té vére sa englass?*

Od. Ta drugi Artikel té vére imá letá glass:  
Inuv' Je susa Kristusa, Synú njega edyniga  
Gospóda našhiga.

Pr. *Kdó je Jesus Christus?*

Od. Jésus Kristus je

1. Edyni rojeni Syn Bogá Ozheta.

2. Bóg inu zhlóvek skupei.

3. Naš Gospód, Postavodajavèz, inu Vu-  
zhenik.

Pr. *Kaj se pravi Jesus?*

Od. Jésus se pravi tóliku, kokér Isvelizhar

Pr. *Sakaj bó Jésus Isvelizhar imenuván?*

Od. Jésus bó Isvelizhar imenuván sato, kér  
nam je skusi njega isvelizhanje doshlu, kér  
naš je on od dolgá, inu shtrafinge tiga grę-  
ha, od vězne smerti odréshil.

Pr. *Kakú bó Jésus imenuvan?*

Od. Jésus bó tudi imenuvan Kristus, kar se  
tóliko právi, kokér ta poshalbani.

Pr. *Sakaj bó Jesus Kristus edyni Syn Boshji  
imenuvan?*

Od. Jésus Kristus bó ta edyni rojeni Syn bo-  
shji imenuván sató, kér je on sam taisti,  
kateri je od svojiga neběshkiga Ozheta od  
věkomaj rojen.

Pr.



*Pr.* Kakú je Jésus Christus Bóg, inu zhlovek skupej?

*Od.* Jésus Kristus je Bóg, inu zhlovek skupej sa tó, ker je on Bóg od všetkomaj, inu ker je on zhlovek v' zhassi postal

*Pr.* Je Jésus Christus nebeskemu Ozhetu enaki?

*Od.* Něsus Kristus je svojmu nebeskemu Ozhe tu kokér Bóg v' všemu enaki: kokér zhlovek pak on nijemu ny enaki, ampak je majnshi.

*Pr.* Sakaj bô Jésus Christus naš Gospod imenuván?

*Od.* Jésus Kristus bô naš Gospod imenuván sató; ker je naš Bóg, inu naš Odreštenik.

*Pr.* Sakaj je Syn boshii zhlovek postal?

*Od.* Syn Boshji je zhlovek postal, de bi naš skusi svojo smert na krishi odrešhil, inu isvelizhal.

### §. 3. Od tiga trëtjiga Artikelna té Vére.

*Pr.* Kaj imá ta tretji Artikel té vére sa en glass?

*Od.* Ta trëtji Artikel té vére imá leta glass: Katéri je spozljet od svätiga Duhá, rojen is Marie Divize.

*Pr.* Imá Jésus eniga Ozhetá?

*Od.* Jésus imá kokér Bóg tiga nebeskiga Ozhetá, kokér zhlovek nima Ozhetá.

*Pr.* Ny bil Jósheph Šénin Marie, Ozhe Jésusa Christusa?

*Od.* Jósheph je le en Rędnik Jésusa Kristusa

*Pr.*



*Pr.* Je imel Jēsus eno Mater?

*Od.* Jēsus kokēr Bōg ny imel Matere, kokēr zhlovec je imel Mario to presvēto Divizu sa svojo Mater.

*Pr.* Sakaj bo Maria Mati Bōskja imenuvana?

*Od.* Maria bō Mati Poshja imenuvana sa tō, kir je ona Jēsuša Kristusa, kateri je Bōg, inu zhlovec ūkupei, rodila.

*Pr.* Od koga je Maria Jēsuša spozhēla?

*Od.* Maria je Jēsuša od svētiga Duhia spozhela.

*Pr.* Kēj je Maria Jēsuša rodila?

*Od.* Maria je Jēsuša v' Betlehemi v' eni ūhtali rodila?

*Pr.* Kaj se je po rojstvu Jēsuša Kristusa samerkavanja vrēdniga sgodilu?

*Od.* Rojstvu Jēsuša Kristusa je bilū osnanjenu?

*Pr.* Kakū je bilū rojstvu Jēsuša Kristusa osnanjenu?

*Od.* Tō rojstvu Jēsuša Kristusa je bilū osuanjenu:

1. „Skusi eniga Angela tim Pastirjam.
2. „Skusi eno svēsdo tim Modrim v' jutrovi deshēli.
3. „Skusi tē Mōdre Herōdeshu, inu Pissarjam.
4. „Skusi Simeóna inu Anno v' tempelnī timu fólkū.

*Pr.*



**Pr.** Kaj je je po osnanjenji rojstva Jēsusa Kri-  
slusa sgodilu?

**Od.** Po osnanenji rojstva Jēsusa Kristusa  
se je letó sgodilu.

1. „So Pastirji sdajzi prishli gledat tó, kar  
jim je bilu od Angelov osnanjenu.
2. Je bil Kristus na ósmi dan po sapovd  
tę postave obrešan, inu Jēsus imenuván
3. Ti módri is jutrove dèshele so ga molili,  
inu njemu slatú, kadiju, inu myro sa dar  
pérnesli.
4. On je Heródeshovi grosovitněši, ka-  
teri ga je hotél vmoriti ūkusi bęjg v' Egyp-  
tovsko dëshelo cdshel.
5. On je od tam, kadar je Heródesh vmerl,  
v' Nezareth nasaj pérnesén, inu v' le-  
tim městi gori srején bil.

**Pr.** Kaj je samerkuvanja nar vrednišiga, kar my  
na Jēsušove mladosti vejmo?

**Od.** Tó samerkuvanja nar vrëdnishi, kar my  
od Jēsušove mladosti vejmo, je,

1. De je Jēsus, kadar je bil dvana št lejt-  
star, s' svojimi starishami k' Prasniku v'  
Jerusalem prishal?
2. De je v' Jerusalemi sad ostal: zhes try  
dny pak od starishov v'templi naiden bil,  
ker je on med Pitsarji sèdel, nje poslu-  
shal, inu vprashal, takú, de so se vsizhes  
nje-

Đegóvó saftópnóst, inu odgóvore zhuđili.

3. De se je supet v' Nazarethi nasaj věrnil, inu tam ostal.

4. De je on svojim Starisham podlóshén bil.

5. De je on gori jemal na starosti, na modrosti, inu na gnadi pér Bógu, inu pér luděh.

*Fr. Koj je samerkuvanja nar vrédnishi, kar my od Jesuſa vějmo, prejdén je on sazhel vuzhiti?*

*Od. To samerkuvanja nar vréjdniſhi, kar my od Jeſuſa vějmo, prejdén je on sazhel vuzhiti, je:*

1. Joannes je sprizhoval, de je Jeſus tó Jagne Boshje, katetu grěhe tiga ſvějtá odjemle.

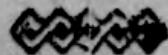
2. Jeſus se je pustil od Joannesa kérſtití v' rěki, ali v' potóki Jórdan.

3. Švěti Duh je prishál v' podóbi eniga, golóba, videózh doli zhes njega.

4. Bóg Ozhe je pustil ta glass saſliſhati:

*Letá je moj Syn, na katerim vám dopadajenje.*

5. Jeſus je byl od Duha v' puſhavo pelán, inu po ſtudiu dar se je on ſhtirideset dny, inu nozhy poſtil, je bil od Hudizha ſkuphan, inu od Angelov poſlúſhen.



**Pr.** Kàdaj je Jésus sazhel vuzhiti?

**Od.** Jésus je sazhel vuzhiti v' try, inu tridesetim lejti svoje starosti.

**Pr.** Kaj je samerkuvanja nar vréjdnihi, kar my od Jéssusa vejmo, kadar je sazhel vuzhiti?

**Od.** To samerkuvanja nar vréjdnihi, kar my od Jéssusa vejmo, kadar je sazhel vuzhiti, je:

1. Jéssus je v' svoji ozhini dèsheli od eniga kraja do drugiga hodil.
2. On je Jógre gori jemal, inu s'med njih dvanajst Apóstelnov isvolil.
3. Od je pridiguval, inu osnanuval postavo té gnade, je ràsodel rësnize, katere my veruvati, inu vuzhil té zhédnosti, katere my dopérnesti imamo.
4. On je svaril nevëro, inu hudobie, je ovérgel smóte tih Judov, Pissarjov, inu Farisærjov.
5. On je potérdil svoje ravuke skus sprizhovanje S. pisma, skusi zhudesha, inu skusi svoje isglède, ali exemplélné.
6. On je prerokoval prihódne rëzhy.
7. On se je povsód dobrótлив skasal.

**Pr.** So vsi na Jéssusa veruvali?

**Od.** Njih veliku je na Jéssusa veruvalu Ti vikshi Farji pak, Pissarji, inu Farisærji so ga sovrashili sa vólo njegóviga vuka, inu so yskali njega vmoriti.



## §. 4. Od zhetertiga Artikèlna tè Vère.

**Pr.** Kaj imá zheterti Artikèl té vére sa en glaſs?

**Od.** Ta zheterti Artikèl vere imá letá glaſs:  
Tèrpel pod Pónziam Pilatusham, krishan  
bil, vmerl, inu v' grob poloshen.

**Pr.** Je samogèl Jésus tèrpeti?

**Od.** Jésus je kokèr zhlovek, ne pak kokèr  
Bog tèrpeti samogèl.

**Pr.** Je Jesus tudi sa rëſs tèrpel?

**Od.** Jésus je sa rëſs taku dobru na dushi, ko-  
kér na shivoti tèrpel.

**Pr.** Kaj je Jésus na 'dushi tèrpel?

**Od.** Jésus je na dushi veliko britkost, inu  
shalost tèrpel.

**Pr.** Kaj je Jesus na svojim shivoti tèrpel?

**Od.** Jésus je na svojim shivoti veliku rëv,  
inu nadlòg veliku shlakov, inu ran tèrpel,  
on je bil gajshlan, inu s' tèrnjam krónan.

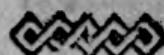
**Pr.** Kaj je she vezh Jésus tèrpel?

**Od.** Jésus je tèrpel veliku sanizhuvanja, sa-  
shpotuvanja, inu vezh drugih kríviz.

**Pr.** Pod kóm je jesus tèrpel?

**Od.** Jésus je tèrpel pod Pónziam Pilatusham,  
kateri je bil Rimskiga Zessarja Tiberiusa  
deshélfki Oblastnik v' Judei.

**Pr.** Kdo je Jésusa per Pilatushu satoshii?



**Od.** Ti vikshi Farji, Pissarji, inu Starishi med ludstvam so Jēsusa pér Pilatushu satoshili.

**Pr.** Sakaj je bil Jesus pér Pilatushu satóshen?

**Od.** Jesus je bil pér Pilatushus is sgol soyrashtva, inu nevostlivosti satóshen, kokér de bi on en sapelavèz tih ludy, inu Poglavar tih puntarjov bil.

**Pr.** Kaj je je sgodilu na toshbo vikshih Fariov, Pissarjov, inu Starishih tiga ludstva?

**Od.** Na toshbo vikshih Farjov, Pissarjov, inn Starishih tiga ludstva je bil Jēsus krišan, na kar so ravnu Judje tifhali, inu kar je Pilatush pèrvolil.

**Pr.** Kèj je Jesus Kristus krishan bil, inu vmerl?

**Od.** Jesus je bil krishan na gorri Kalvarii blisu mèsta Jerusalema, inu je na krishi vmerl.

**Pr.** Kaj je bi'ù tò krishanje sà enajhtrafinga?

**Od.** Tò krishanje je bilù nar shpočlivishi imèrtna shtrafinga.

**Pr.** Kdo je Jesusovu truplu pokopal?

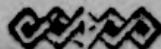
**Od.** Jóseph od Arimathee, inu Nikodemus sta Jesusovu truplu pokopala,

**Pr.** Kam je bilù Jesusovu truplu pokapanu?

**Od.** Jesusov truplu je bilù v' enu novu vskali is-sèkanu pokopalishé djanu, kamèrshe obedèn ny bil poloshén?

**Pr.** Je to Begstvu po Jesusovi Kristusovi smerti s' njegovo dužho inu telésam sdrushenu ostalu?

**Od.**



**Od.** Bogstu 'je s' dušho inu telesam sdrushtenu ostalu,aku se je ravnū pér smerti dušha Jēsuſa Kristusa od telesa lozhila.

### §. 5. Od pętiga Artikēlna Vere.

**Pr.** Kaj sa en glass imá pęti Artikell vere?

**Od.** Pęti Artikel vere imá leta dlass: Dolje shál k' Pékłam, na trętji dan od smerti vystal,

**Fr.** Je Jēsus s' dušho inu s' telesam doli shál k' Pékłam?

**Od.** Lę dušha Jēsuſa Kristusa je doli shla k' Pékłam.

**Pr.** Kaj se saſlópi skusi to besędo Pékèl?

**Od.** Skusi tó besędo Pékèl se saſlópio tiisti skrivni kraji, kęr bodo dushe mertvih ohranene, katere she niso Neběshku isvelizkanje doſęgle.

**Pr.** Je vezh fort takih skrivnih krajov, kateri se Pékèl imenujejo.

**Od.** Takih skrivnih krajov, kateri se Pékèl imenujejo, je vezh, takú se imenuje.

1. Inu s' pravim imenam ta kraj, ker bodo férdatani vězhnu martrani.
2. Ta kraj, ker dushe sałnjih v' shivlenji nespokorjene gręhe zhasne shträſinge tērpe. Letá kraj se pravi Vyze.
3. Sadnizh ta kraj, v' katerim so bilę dushe brumnih mertvih oliranjene, ker

ker so one v' tim isvelizhanskim vupanji njih odreshenja myrpu, inu bres ene bolezchine, ali terplecija zhakale, noter de je Jésus doli k' njim prishal. Letá kraj se pravi Predpekél.

**Fr.** *Sakaj je Jésus doli jhàt v' Predpekél?*

**Od.** Jésus je doli shal v' Predpekél, sató, de bi bil dushe starih Ozhakov vùn rešhil.

**Pr.** *Kdó so bily ti start Ozhaki?*

**Od.** Stari Ozhaki so bily Patriarhi, Preróki, inu drugi brumni, kateri so vmerli, prejdén je Jésus doli shal v' Predpekél.

**Pr.** *Kàdaj je Jésus Kristus po svoji smerti super od smerti vstal?*

**Od.** Jésus Kristus je na tretji dan, inu is svoje lastné mozhy, nevmérjózh, inu zhaštítliv, kokér an Pregmagvavéz te smerti, inu tiga Hudizha od smerti vstal.

**Pr.** *Sakaj je Jésus Kristus od smerti vstal?*

**Od.** Jésus Kristus je od smerti vstal sato:

1. De bi Pismu, inu svoje lastnu prerokovanje spólnil.

2. De bi timu svjetu enu nepremaganu svishanje od rěsnize svojga vuka, inu od svojiga boshjiga poslanja dal.

3. De bi nashe vupajne potérdil inu nam to prihodnu gorivstajenje sagvishal.



## §. 6. Od ſheftiga Artikèlna tè Vére.

**Pr.** Kaj imá ta ſhefti Artikèl te Vére sa en glaſs?

**Od.** Ta ſhefti Artikèl te Vére imá letá glaſs:  
Gori je ſhal v' Nebëſſa, ſedy na dëſnizi Bogá  
Ozhetá vſiga - mogózhniga.

**Pr.** Kadaj je Jéſus v' Neheſſa ſhal?

**Od.** Jéſus je na ſtirdeſeti dan po ſvojim go-  
rivstajenji v' Nebëſſa ſhal.

**Pr.** Kaku je Jéſus v' Nebëſſa ſhal?

**Od.** Jéſus je v' prizhoſpojih Jógrov na Ojlski  
gorri is ſvoje lásne možhy v' Nebëſſa ſhal.

**Pr.** Kej ſeay Jéſus v' Nebéſſih?

**Od.** Jéſus ſedy v' Nebéſſih na dëſnizi Bogá  
Ozhetá vſigamogózhniga.

**Pr.** Kaj ſe pravi to: Jéſus ſedy na dëſnizi Bogá  
Ozhetá vſigamogózhniga?

**Od.** Jéſus ſedy na dëſnizi Bogá Ozhetá, ſe  
tóliku pravi, kokér de je Jéſus v' enim ſta-  
novitniim poſſeſtvi tè narvikſhi oblaſti, inu  
goſpoſtva zhes vſe, na Nëbi, inu na ſemli.

## §. 7. Od tiga ſedmiga Artikèlna tè Vére.

**Pr.** Kaj imá ta ſedmi Artikèl te Vére sa en glaſs?

**Od.** Ta ſedmi Artikèl te vére imá letá glaſs:  
Od ondód bó priſhal fódit tè ſhive, inu  
tè mèrtve.

**Pr.** Bo Jéſus ſpét priſhal?

**Od.**

*Od Jesus bō na sōdni dan od Nebęss spēt pri-  
fhal?*

*Pr. Kaku bo Jesus na sodni dan spēt prishal?*

*Od Ję us bō na sōdni dan v' oblakih videózh  
s' věnko oblastje, inu zhastjō spēt prishal.*

*Pr. Sakai bo Jesus na sodni dan spēt prishal?*

*Od Jesus bō na sōdni dan satō spēt prishal,  
de bō ludy, shive, inu mèrtvo sōdil.*

*Pr. Kai su eni je saftópjо skusi tē shive, kaj sa  
eni skusi tē mèrtve?*

*Od Skusi shive se saftòpio ti pravizhni,  
skusi mèrtve gręshniki.*

*Pr. Kaku bo Jesus na sodni dan ludy sōdil?*

*Od Jesus bō ludy po tém, kar so dobriga,  
ali budiga sturili, sōdil; on bō pravizhne  
s' vězhuim shivlejnam v' Nebęssih polónal,  
inu gręshnike vězhuu v' Pékli shtrafal.*

### §. 8. Od ósmiga Artikèlna Vére.

*Pr. Kai imá ósmi Artikèl Vére englass?*

*Od Ósmi Artikèl tē vére imá lęta glass:  
Jest věrujem v' světiga Duhá.*

*Pr. Katera boshja Perjhona je sveti Duh?*

*Od Světi Du je trëtja boshja Perjhóna,  
on je pravi Bóg.*

*Pr. Od kogá se jis-haja svéti Duh?*

*Od.*



**Od.** Svęti Duh grę od Ozhęta, inn „Syna  
enaku vān.

**Pr.** Kej nass posvety S. Duh?

**Od.** Svęti Duh nass posvety

1. V' svętim kęrsti.
2. V' Sakramenti tę pokóre.
3. Vsakikrat, kadar my druge Sakra-  
mente vřednu prejmemo.

**Pr.** Kakū nass posvety Duh?

**Od** Svęti Duh nass posvety, kęr nass on skusi  
nótérvlivanie tę posvězhujózhe gnade k'  
otrokam boshjim stury, ali kęr on posvę-  
zhujózho gnado v' nass pogméra.

**Pr.** děla jhe vęzh sveti Duh skusi svojo gnado  
v' nass.

**Od.** Svęti Duh ràs-svètli nasho pamet, on nass  
vuzhy, inu nagne po vóli boshji ravnati,  
on nam dodely svoje dary.

**Pr.** Kateri so darovi svetiga Daha?

**Od.** Darovi svetiga Duhá so-lety :

1. Dar tę modrósti.
2. Tę saſtópnosti.
3. Tiga svetuwanja.
4. Tę mozhy.
5. Tę vñetalnosti, ali suanja.
6. Tę bramnosti.
7. „Strahú boshjiga.



## §. 9. Odtigā devētiga Artikēlna tē Vēre.

**Pr.** *Kaj imā ta deveti Artikēl té vēre sa en glass?*

**Od.** Ta devēti Artikel té vēre imā leta glass:

Eno svēto kērshanka katōlsko Zērkv,  
gmejno tih Švētnikov.

### a. Od Zērkve.

**Pr.** *Kaj je ta svēta kērshanka katōlska Zērku?*

**Od.** Ta svēta kērshanka katōlska Zērku je  
enu videózhe sbiralishē vših vērnih kristjaov  
pod enim videózhim Poglavarjam Rimskim  
Papesham, katēri ene sōrte navuk sposnajo,  
inu ene lōrte Sakramente nuzajo.

**Pr.** *Ali je tudi en nevideozh Poglavar té Zērkve?*

**Od.** Ja je tudi en nevideozh Poglavar té  
Zērkve, inu letā je Jesus Kristus.

**Pr.** *Kdo je tiga videozhiga Poglavarja té Zērkve  
postavil?*

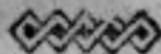
**Od.** Jesus Kristus je tiga videozhiga Poglavarja té Zērkve postavil.

**Pr.** *Koga je Jesus Kristus sa videozhiga Poglavarja té Zērkve postavil?*

**Od.** Jesus Kristus je Pētra sa videozhiga Po-  
glavarja té Zērkve postavil.

**Pr.** *Kdo je sa Pētram ta videozhī Poglavar té  
Zērkve?*

**Od.**



**Od.** Vsi pravi po r̄edi nastopajózhi Rimski Papeshi so ī videozhi Poglavar Zerkve, iou Namestnik Jēsusa Kristusa.

**Pr.** Ali je vezh, kokēr ena prava Zérku?

**Od.** Je lē ena prava Zérku, svunaj katere nobeniga isvelizhanja vupati ny.

**Pr.** Is kogá je sposná ta prava Zérku?

**Od.** Ta prava Kérku se sposná is štirih snaminjov.

**Pr.** Katere jo té štiri snaminja prave Zerkve?

**Od.** Shtiri snaminja prave Zerkven so 1.) De je edyna. 2.) Šveta. 3.) Gmajn, ali katolskka. 4.) Inu Apostolskka.

**Pr.** Kaku je ta prava Zérku edyna?

**Od.** Prava Zérku je edyna. 1.) Kér imá eniga Poglavarja. 2.) Ene forte vuk. 3.) Inu tudi lē ene forte Sakramente nuza.

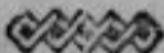
**Pr.** Kakú je ta prava Zérku ſvēta?

**Od.** Ta prava Zérku je ſvēta. 1.) Kér je njen Sazhetnik Jēsus Kristus ſvēt. 2.) Kér je njen navuk ſvēt. 3.) Kér ona ſvēte Sakramente nuza. 4.) Kér ona njene vude k' ſvetotosti napeluje. 5.) Kér se v' njeti vſelej Švetniki snajdejo.

**Pr.** Kakú je ta prava Kérku gmajn, ali katolskka?

**Od.** Ta prava Zérku je gmajn, ali katolskka: 1.) kér je njō Jēsus Kristus sa vše ludí, 2.) sa vše zhafse, inu 5.) sa vše kraje gori postavil.

**Pr.**



**Pr.** Kakú je ta prava Zérku Apostólska?

**Od.** Ta prava Zérku je Apostólska: 1.) Kēr ona vēruje, inu vuzhy, kar so Apóstelní vēruvali, inu vuzhili. 2. Kēr so Apóstelní na povéle Jézusa Kristusa njen vuk pozelím svjeti ràsglašili. 3.) Kēr so njeni „Slikófi pravi nastópniki tih Apóstelov.“

**Pr.** Kakú se drugazhi imenuje ta prava Zérku?

**Od.** Prava Zérku se tudi imenuje Rim-ska; sató, kēr Zérku v' Rimi je glava všeh drugih Zerkva.

## b. Od gmajne Svetnikov.

**Pr.** Kakú imajo verni Kristjanigmajno med sabo?

**Od.** Vērni Kristjani imajo gmajno med sabo. Kokér vudi eniga shivota.

**Pr.** Kakú bō letá gmajna imenuvana?

**Od.** Ta gmajna med vērnimi kristjani bō imenuvana gmajna Svetnikov.

**Pr.** Sakaj bo gmajna med vernimi Kristjani gmajna tih Svetnikov imenuvána?

**Od.** Gmajna med vērnimi kristjani bō gmajna tih Svetnikov sató imenuvana, kēr so vši k' svetosti poklizani, inu kēr so vši kristjani skusi Sakrament tiga kērstá posvèzheni.

**Pr.** V' zhèm stoji gmajna tih Svetnikov?

**Od.**



**Od.** Gmajna tih „Svetnikov stoji v' temide vši vudi te zerkve deleshni postanejo tih duhovnih shazov.

**Pr.** Kaj so sa eni duhovni shazi, katérik vši vudi te Zerkve deleshni postanejo?

**Od.** Ti duhovni shazi, katérikh vši vudi te Zerkve deleshni postanejo, so lety: 1.) Sveti Sakramenti 2.) Sveti offèr Mashe, 3.) Molitu - 4.) Dobre dela. 5.) Saslushejne vèrnih.

**Pr.** Kaj sa eni vudi té Zerkve so tijsi, kateri imajo gmajno med sabo?

**Od.** Vudi té Zerkve, katéri med sabo gmajno imajo, so lety:

1. Ti vèrni na semli.
2. Svetniki v' Nebessih, inu
3. Dushe mèrtvih, katere so v' Vy-zah.

**Pr.** Kaj imajo vèrni na semli sa eno gmajno med sabo?

**Od.** Vèrni na semli imajo letò gmajno med sabo, de njih molitu, inu saslušenje njih dobrih del edèn drugimu pomaga.

**Pr.** Kaj imajo vèrni na semli sa eno gmajnu s' Svetniki v' Nebessih?

**Od.** Vèrni na semli imajo gmajnu s' Svetniki v' Nebessih, Kèr ti vèrni na semli „Svetnike zhate, inu na njih proshno pèr po-



klizhejo, „Svetniki v' Nebessih pak sa te  
vérne na semli pér Bógu próssio.

**Pr.** Kaj imajo ti verni na semli sa eno gmajno  
s' dušham mèrtvih v' Vyzah?

**Od.** Ti vérni na semli imajo gmajno s' dušham  
tih mèrtvih v' Vyzah; kerti vérni na semli  
sa dušhe tih mèrtvih v' Vyzah pér Bógu  
próssio, inu nym s' njih molitujo, inu do-  
brim dýlam pomagajo, slasti pač skusi tó,  
desa ný svête Mašhe gori óffrajo, dušhe  
tih mèrtvih pak is hvaleshností, sa vérne  
na semli per Bógu prossio.

### §. 10. Od tiga dessetiga Artikélna te vere.

**Pr.** Kaj sa en glass imá ta deseti Artikel te vere?

**Od.** Ta deseti Artikel te vere imá letá glass:  
Odpuschanje tih gréhov.

**Pr.** Kaj naſe vuzky letá Artikel te vere?

**Od.** Letá Artikel naſe vuzhy, de je Kristus  
svoji Zérkvi oblast dal gréhe odpushati.

**Pr.** Kdo imá v' tej pravi Zérkvi oblast grehe od-  
pushati?

**Od.** V' tej pravi Zérkvi imajo Šhkófi, inu  
Maſhniki oblast gréhe odpushati.

**Pr.** Kej bodo gréhi odpuseni?

**Od.** Gréhi bodo v' Sakramenti tiga Kérsta, inu  
v' Sakramenti te pokóre odpusheni.

**Pr.** Kaj sa eni gréhi bodo skusi Kerst, inu kaj sa  
eni skusi Pokore odpusheni?

**Od.**

**Od.** Ta poerbani grēh, inu vſi lāſtni pred Kērſtam ſturjeni grēhi bōdo ſkusi Kērſt od-puſheni, ſkusi pokōro pak tiisti grēhi, katēri ſo bily po kērſti ſturjeni.

### §. 11. Od tiga enajſtigā Artikēlna tē vere.

**Pr.** *Kaj imá ta enajſti Artikēl tē vere sa englaſs?*

**Od.** Ta enajſti Artikēl tē vere imá letā glaſs : Gorivſtajenje tiga mēſſá.

**Pr.** *Kaj je ſaſtopi ſkusi gorivſtajenje tiga mēſſa?*

**Od.** Skusi gorivſtajenje tiga mēſſá ſe ſaſtopi, de bō Bōg na ſódni dan tē mērtve obudil, inu de bōdo ludje ſ' njih mēſſam, tó je: ſ' njih telefſi, katere ſo v' ſhivlenji imēli, go-ri vſtali.

**Pr.** *Sakaj bōdo ludje ſ' njih telefſi gori vſtali?*

**Od.** Ludje bōdo ſ' njih telefſi gori vſtali ſa tó, de bōdo telefſa ſ' duſho vred, ali vēzhnu polónane, ali vēzhnu ſhtrafane.

### §. 12. Od tiga dvanajſtiga Artikēlna tē vere.

**Pr.** *Kaj imá ta dvanajſli Artikēl tē vere sa en glaſs?*

**Od.** Ta dvanajſti Artikēl tē vere imá letā glaſs :

Tó vēzhnu ſhivlenje.

**Pr.** *Kaj verujemo, inu ſposnamo my ſ' beſſedami tiga dvanajſtiga Artikēlna te vere?*

**Od.** My verujemo, ino ſposnamo ſ' beſſedami tiga dyanajſtiga Artikēlna tē vere, enu vēzh-



vězhnu inu vědnu těrpeózhe Isvelizhanje, katěru bō shele tih Svetnikov, inu isvolenih popólnoma spólnilu.

**Pr.** Kakú bodo shele tih Svetnikov, inu isvolenih popólnoma spólnene?

**Od.** Shéle tih Svetnikov, inu isvolenih bodo popólnoma spólnene; kér ony Bogá vězhnu glědajo, lubio, inu všivajyo.

**Pr.** Ali ne bodo tudi Hudizhi, inu hudochni, enu vědnu těrpeózhe, inu vězhnu shivlenie imeli?

**Od.** Hudizhi, inu ti hudochni bodo enu vědnu těrpeózhe, to je: enu vězhnu, pak tudi sylnu nesřezhnu shivlenje imeli; kér bodo sa njih grěhe vězhne shtrafinge v' pékli těrpeli.

**Pr.** Sakai bo Apostólska véra s' to besedo Amen sklenena?

**Od.** Apostólska vera bō s' to besedo Amen sklenena sató; kir ta beseda Amen je enu isrezhenje, skusi katěru se kaj potěrdi.

**Pr.** Kaj potěrdimo, my skusi besed: Amen.

**Od.** My potěrdimo skusi to besedo Amen, de my nad sapopadkam Apostólske vére ne zviblamo, ampak vše sa rěsnizhnu děrshimo, kar je v' njei sapopadenu.



# DRUGA POSTAVA.

## OD VUPANJA.

### I. RASDELENJE.

Kaj je to Kérshansku Vupanje.

**K**

*Pr. Kaj je kérshansku Vupanje?*

*Od. Tó kérshansku Vupanje je ena zhesnataurna ód Bogá nôtervlyta zh  dost, skusi kat  ro my v  e s' savupanjaim od Bogá shelimo, inu zhakamo, kar je on oblubil,*

*Pr. Kaj se pravi kérshansku vupati?*

*Od. Kérshansku vupati, se pravi, savupliv   od Bogá zhakati na t   kar nam je on oblubil.*

*Pr. Kaj vupamo my od Bega?*

*Od. My vupamo od Bogá t   v  zhnu shivljenje, t   je: v  zhnu isvelizhanje, inu t   mite  ne t  istu do  ezhi.*

*Fr. Sakaj vupamo my?*

*Od. My vupamo sat  , ker je R  g vfigamog   zh  n, v' sp  lnenji svojih oblub sv  st, ne-skonzhnu dobr  liv, inu milostiv, on samore t  daj, inu h  zhe tudi sp  lniti, kar je oblubil.*

*Pr. Skusi kaj se obudy k  rshansk u vupanje?*

*Od. K  rshansk u vupanje se susebnu obudy skusi molitu.*



## II. RASDELENJE. OD MOLITVE.

### §. Od Molitve sploh.

**Pr.** *Vzherem stoji molitu?*

**Od.** Molitu stoji v<sup>a</sup> povsdiguvanji tiga duha k' Bogu.

**Pr.** *Sakaj molimo my?*

**Od.** My mólimo, de Bogá kokér nar vikshiga Gospóda po dólshnósti zhaštimo, inu njega taku dobru sa prejete dobróte sahvalimo, kokér sató, kar nam je sa naprej potreba, prossimo.

**Pr.** *Sakaj jhe vezh mólimo my?*

**Od.** My mólimo she vezh sa odpuschanje gréhov; de bi v'gmajn, inu v' possebnih, v' lastnih, inu blíhninga potrebah od Bo- ga pomózh sprossili.

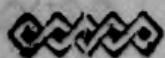
**Pr.** *Na koliku vish je sná moliti?*

**Od.** Se sná na dvé vishi moliti: Ali lę samú snótraj; ali pak sravén tudi svunaj, inu obóje vishe sino se my od Apóstelnov navuzhili,

**Pr.** *Kaku je snótraj móli?*

**Od.** Snótraj se móli, kadar my misli nashe pameti, inu shele našhiga férzá pruti Bógu povsdignemo.

**Pr.**



**Pr.** Kakù je svunaj mòli?

**Od.** Svunaj se mòli, kader my misli našhe pameti, inu shele našiga sèrzá s'beséda-ní isrezhemó, inu letá bo vustna molitu imenuvana.

**Pr.** Kaj je imá pèr vustni molitvi na pòmin iméti?

**Od.** Per vustni molitvi se imá na pòmin iméti, de duh, ali duša zhlövëka ravnu to misliti, hóteti, ali sheleti móre, kar beséde té vustnë molitve isrezhejo.

**Pr.** Je tuai vustna molitu nuzna, inu potrebna?

**Od.** Vustna molitu je nuzna, inu potrebna, kér tá, kateri moli, sam sebe k' andohti obudy, inu kér drugi, kateri beséde té molitve slishtio, se nad tém isgledajo, ali shpëglajo, inu k' molitvi obude,

**Pr.** Sakaj molituske bukve nuzamo?

**Od.** My nuzamo molituske bukve sató, kér one brumne misli, inn svête shele v' sebi imajo, kakòrshne se mórejo pèr molitvi iméti. One timistim k' pomózhi pridejo, kateri nè mórejo s'besédamí njih nadlóge isrezhi.

**Pr.** Smo my dòlshny moliti?

**Od.** Ja, my smo dòlshny moliti; Sakaj molitu je ena téh nar imenitnih dòlshnost našiga pravovérstva.

**Pr.** Kaj najs pèrmore moliti?



**Od.** Boshja sapóvl, Krístusov exempl, inu povele naſs pérmóra moliti,

**Pr.** V'zhigá iméni móremo my moliti?

**Od.** My móremo v' Jéſusovim iméni moliti.

**Pr.** Kakù imamo my moliti?

**Od.** My imamo s'ponishnostjo, inu s'sgrévaním férzam v' Duhu, inu v' rěſnizi, s'vero, inu s' savupanjam moliti.

**Pr.** Kęj je vše, sa kar my moliti imamo, sapopadenu?

**Od.** Vše, sa kar my moliti imamo, je v' Ozhenash, tó je: v' Goſpódnji molitvi sapopadenu?

## §. 2. Od Goſpódnje molitve poſebej.

**Pr.** Kdó naſs je vuzhil moliti?

**Od.** Kristus naſh Goſpód naſs je vuzhil moliti.

**Pr.** Skusi kaj naſs je Kristus vuzhil moliti?

**Od.** Kristus naſs je vuzhil moliti skusi Ozhenash, katéra ſe tudi Goſpódnja molitu imenuje.

**Pr.** Kaj sa en glàſs imá Ozhenajh?

**Od.** Ozhenash imá letá glàſs:

Ozhenash, kir ſi v' Nebessih. Poſvězhenu bóni tvoje imę. Pridi k'nam tvoje krajlestvu. Sgodi ſe tvoja vóla kokér na Nebi, takú na semli. Daj nam danas naſh vſak-dajni kruh. Inu nam odpusti naſhe dólge, ko-



kokér my odpushamo nashim dolshnikam,  
Inu naſſ ne vpeli v' ſkuſhnjavo. Témuzh  
naſſ rěſhi od hudiſa. Amen,

*Pr. Is kogá je ta Gospódnja molitu?*

*Od. Gospódnja molitu je is eniga predgó-  
vora, inu ſedém proſhnjá.*

### a. Od Predgóvora.

*Pr. Kaj imá Predgóvor sa en glaſſ?*

*Od. Predgóvor imá letá glaſſ: Ozhe naſh,  
kir si v' Neběſih.*

*Pr. Hkóm klizhemo my s' letmi beſſedami tiga Pred-  
góvora?*

*Od. S'letmi beſſedami tiga Predgóvora kli-  
zhero my k' Bógu, kateri je naſh Ozhe*

*Pr. Sakaj imenujemo my Boga eniga Ozheta?*

*Od. My imenujamo Bogá eniga Ozheta sató.  
ker je on zhlovenka po svoj podobi ſta-  
ril, inu sa njega kokér en Ozhe ſkérby.*

*Pr. Sakaj imenujemo my Bogá naſhiga Ozheta?*

*Od. My imenujemo Boga naſhiga Ozheta sató,  
ker naſſ je on yſe ſkuſi ſvetiga Duha v' ſve-  
tijn keristi sa svoje otroke, k' svojim er-  
bizhe, inu ravěnčerbizhe Jēſusa Kristusa  
inu med nami eden drusiga sa brate ſturiſ.*

*Pr. Sakaj pravimo my: kir si v' Neběſih?*

*Od. My pravimo, ker si v' Neběſih sató, ker  
Bóg,aku je on lih povſód prizheózh, vén-*



dér súlebnu v' Nebessih prebiva, ker se on svojim isvólenim od obližhja do obližlja kashe, inu vshivati daš.

## b. Od těch trěh pěrvih proshna go- spódnje Mošitve.

**Pr.** *Kaj sa en glas imá pěrva proshnia?*

**Od.** Pěrva proshnja imá lejá glas: Posvé-  
zhenu bodi tvoje imę.

**Pr.** *Sakaj prossimo my nar poprej, de bi boshje  
imę posvezhenu bilu?*

**Od.** My prossimo nar poprej, de bi boshje  
imę posvezhenu bilu, ker miy vše'ei, inu  
pred všemi drugimi rézhmy sa tóistu pro-  
siti imamo, kar boshjo zhast amtizhe, inu  
potler ſhe lę sa tó, ker je nam, ali timu  
blishnimu potřeba.

**Pr.** *Kaj prossimo my v' tej pěrvi proshni tiga  
Ozhenashha?*

**Od.** V' tej i pěrvi proshni Ozhenashha  
prossimo my:

1. De bi Bógo od vših ludy na semli posnáa  
bil, inu de bi njegóvu preſvěta imę spos-  
nanu, inu povsod hvalenu bilú.
2. De bi grěšniki k' Bógu preoběrneni  
inu k' pokóri mogli obudéni bit.
3. De bi njegóvemu preſvětimu imenu ni-  
kóli ne ſkusi krivovérfstvu: ali kězario,  
ne ſkusi preklinuvanje, inu nekérshan-  
ſku ſhivljenje ena nezhast ſtvrjena ne bilá.



*Pr. Kaj irá druga proshnja sá en glass?*

*Od. Druga proshnja imá letá glass: Pridí k' nam tvoje krajleſtvu.*

*Pr. Kaj proſimo my v' tej drugi proshnji?*

*Od. V' tej drugi proſlani proſimo my.*

1. De bi Bóg svojo Žerku, inu Krajleſtvu svojih gnad rasširil, inu vtérdil; krajleſtvu tiga Hudizha, iuu tiga gréha pak rësdjal.

2. De bi nam on véro, vupanje, inu lubesen nôter vlyl, inu letę zheđnosti v' naſs pogmëral.

3. Sadužh da bi nam on po letim shivlenji Nebëſsa dodéliti hotél,

*Pr. Kaj sa en glass imá trëtja proshnja?*

*Od. Trëtja proshnja imá letá glass: sgodi se tvoja vóla koker na Nëbi, takú na semli.*

*Pr. Kaj proſimo my v' tçj trëtji proshni?*

*Od. My proſimo v' tçj trëtji proshnji:*

1. De bi nam Bóg gnado dodejhl njegóvo bostjo vólo v' vsakim pèrgodenii na semli takú na tanku, inu radovolju spòlniti, kokér jo Angeli, inu „Svetniki v' Nebëſsih spoluio.

2. De bi Bóg vše odvernil, kar tó spòluenje njegóve bostje vóle nasadérshy.

*Od.*



c. Od shtirih sadnih proshnja Goſ-  
poda je molitve.

**Pr.** *Kaj ſa en glaſs imá zheterta proſhnja?*

**Od.** Zheterta proſhnja imá letá glaſs: Daj  
nam danas naſhi vſakdajni kruh.

**Pr.** *Kaj proſsimo my v' tej zheterti proſhnji?*

**Od.** V'tej zheterti proſhnji proſsimo my:

1. De bi nam Bóg vſe dati hotél, kar nam  
je sa ohranuje naſhiga telegu, inu  
duhovniga ſhivlenja potreba.

2. De bi Bóg draginjo, inu lakoto, inu tu-  
di gréb; kateri doſtikrat takuſhne ſhitra-  
finge ſa ſabo vležhe, od naſ dobrótli-  
vu odvérniti hotél.

**Pr.** *Kaj ſa en glaſs imá péta proſhnja?*

**Od.** Ta péta proſhnja imá letá glaſs: Odpu-  
ſti nam naſhe dólge, kokèr my odpuſhamo  
naſhim dólshnikam.

**Pr.** *Kaj proſsimo my v' tej péti proſhnji?*

**Od.** My proſsimo v' péti proſhuji, de bi nam  
Bóg naſhe gréhe odpustil, koker my timiftim  
is ſerza odpustimo, kateri ſo naſs rěſhalili.

**Pr.** *Kaj ſa en glaſs imá ſheſta proſhnja?*

**Od.** Ta ſheſta proſhnja imá letá glaſs: Inu  
naſs ne vpeli v' ſkuſhnjavo,

**Pr.** *Kaj proſsimo my ſkusi leto ſheſto proſhnjo?*

**Od.** Skuti leto ſheſto proſhnjo proſsimo my,  
de bi nam Bóg ób zhaffi tè ſkuſhnjave  
ſvoje



sv. je pomózhi ne odtegnil, inu ne pérpu-  
stil, de bi my skušnjaví podlegli.

**Pr.** *Od kogá bomó my susebnu shkúshani?*

**Od.** My bómo susebni shkúshani od tiga svej-  
ta, od náshiga messá, tó je od náshih hu-  
dih lushtov inu shelá, inu od Hudizha.

**Pr.** *Bodo tudi brumni, inu pravizhni od Bogá  
shkúshani?*

**Od.** Túdi brumni, inu pravizhni bodo od  
Bogá shkúshani, kadar Bóg njih zhéduost  
poškušha.

1. „Skusi bolesén.

2. „Skusi vbošlitvu, inu druge nadlóge.

**Pr.** *Kaj sa en glass imá sedma prošnja?*

**Od.** Sédma prošnja imá letá glass: témúzh  
naſs rěſhi od hudiga.

**Pr.** *Kaj peoſimo my v' tej ſedmi prošnji.*

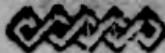
**Od.** V' tej ſedmi prošnji próſimo my:

1. De bi naſs Bóg nar poprej od hudiga te-  
duſhe, tó je: od gréha rěſhil, inu naſs  
od zhasne, inu vězhne ſhtraſinge tiga  
gréha obvaruval,

2. De bi naſs Bóg tudi od telefničiga hu-  
diga rěſhil, zhę onu ny k'naſhimu isve-  
lizhanju.

3. De bi nam Bóg gnado dal, vše kriſhe  
inu nadloge, katere nam vóſhle, s' potér-  
plenjam, inu stanovitnostjo pretérpeti.

**Pr.** *Kaj je pravi beseda Amen?*



**Od.** Amen, ena Judovšča bafšeda, se tolkaj pravi, koker sgodi se, ali se bo sgodil.

### §. 3. Od Angelskiga Zhešhenja.

**Pr.** Kaj sa eno Matitu sdrushe kasolški ~~trifka~~ ja i vezhi dejl s' Ozhenasham?

**Oz.** Katolski kristjani sdrushe vezhi dejl s' Ozhenasham Angelsku Zhešhenje.

**Pr.** Kaj je Angelsku Zhešhenje?

**Od.** Angelsku Zhešhenje je ena molitu, katero my sveto Divizo Mario, Mater boshjo pred všimi Angeli, inu Svetuiki, fusebnu zhaštimo, inu na pomozh klizhem.

**Pr.** Kaj sa en glas imá Angelsku Zhešhenje?

**Od.** Angelsku Zhešhenje imá letá glass: Zhešena si Maria, gnade polna, Gospod je t'tabo. Ti si shegnana med shenami, inu shegnan je sad tvojga telesa, Jesus. Sveti Maria Maci boshja, proksi sa nafs gresnike sedaj, inu na nasho smertno uro. Amen.

**Pr.** Is koliku dejlov je Angelsku Zhešhenje?

**Oz.** Angelsku Zhešhenje je is trejh dejlov: Is zhešhenja Archangela Gabriela: is Zhešhenja svete Elisabete: inu is besedy te Zerkve.

**Pr.** Kaku je posdravil Angel Gabriel Mario?

**Od.** Angel Gabriel je Mario posdravil s' letemi besedami: Zhešena Maria gna le polna, Gospod je s' tabo, ti si sheguana med shenami.

**Pr.**

*Pr. Kakù je Elišabet Maria poskrivila?*

*Oč. Elišabet je spet rekla besede Angela:*

*Ti si shegnana med shenami: inu je she letę besede pérstavila: inu shegnan je sad tvojga teiéjsa?*

*Pr. Kaj sa ene besede je Zerku peršlavila?*

*Oč. Zerku je letę besede pérstavila: Jesus,*

*Sveta Maria Mati Boshja, prosi sa našs gréshnike sedaj, inu na našho smértno uro. Amen.*

*Pr. Nakaj rezhemo my: Sveta Maria Mati Boshja?*

*Oč. My rezhemmo svęta Maria Mati Boshja sa tó, kęcā*

*1. Svęta Diviza Maria je Jésusa Kristusa rodila, kateri je sa rěs Bóg.*

*2. Kęc nam jetó iñę sanelsenje, inu vupanje obudy, de Bóg nje proshnjo vslíshi.*

*Pr. Nakaj pŕavimō my: prossi sa našs gréshnike?*

*Oč. My pravimo: prossi sa našs gréshnike sa tó, de bi Maria skusi spósnanje naše ręvshinę omezhena bilá, nam Duhá tę pokére, inu odpuschanje naših gréhov od Boga sprossiti.*

*Pr. Nakaj pŕavimō my: prossi sa našs sedaj, inu na našho smértno uro?*

*Oč. My pravimo: prossi sa našs sedaj, inu na našho smértno uro sató: kęc my vselej, takú dobru sedaj, kokér v' smértni uri, v' kateri so skushnjave tiga Hudizha vezhkrat nár silnišhi, pomózhi boshje potrébujemo.*

*Pr.*



**Pr.** Ob kaj sa enim zhaſsi pozhaſty katolikka Zérku Mater boshjo poſebnu s' tim Angelskim Zheſhenjam?

**Od.** Katolikka Zérku pozhaſty Mater boshjo s' tim Angelskim Zheſhenjam poſebnu, kadar se s'jutraj, ob poldan, inu s' vezher k' molitviſgony.

**Pr.** Na kogá ſe ima pèr letim ſgonenji ſpominiti?

**Od.** Pèr letim ſgonenji ſe imá pred všim na zhlovesliku poſtajenje Synú boshjiga hvaléshnu, inu andohtlivu ſpomniti.

## TRETJA POSTAVA.

### OD LUBESNI.

#### I. RASDELENJE.

Kaj je Kérshanská Lubesén.

**Pr.** Kaj je kérshanská Lubesén?

**Od.** Kérshanská lubesén je ena zhesnaturna od Bogá nótérvlyta zhédnost, ſkusi katero my Gospod Bogá, kér je on ta nar vikſhi dobróta, sa vólo njega ſamiga, bliſtniga pak sa vólo Boga kokér naſ ſamy ſebe lubimo,

**Pr.** Kaj je pravi kérshanskú lubiti?

**Od.** Kérshanskú lubiti ſe pravi, Bogá kokér nar vikſhi dobróto sa vólo njega ſamiga, inu bliſtniga sa vólo Bogá lubiti, sa vólo



Bogá vše radavólnu sturiti, kar je on sapovédal.

*Pr. Mòremo my Bogá /she savólo kaj drugiga, koker svvolu njega famiga, lubiti?*

*Od. My móremo Bogá tudi sa vólo tèga lubiti, kjer je on pruti nam neisrezhenu dobrótliv.*

*Pr. Kakú móremo my Bogá lubiti?*

*Od. My móremo Bogá lubiti zhes vše, is zéliga nashiga sérzà, is zéle nashe dushe, is zéle nashe pameti, inu is vše nashe mozhy.*

*Pr. Kaj se pravi Bogá zhes vše lubiti?*

*Od. Bogá zhes vše lubiti se pravi: Bogá všem stvarem naprej-postaviti, inu sa vezh dershati, koker vše, kar nam móre priètnu, inu dòpadajózhe biti.*

*Pr. Kaj se pravi Boga is zéliga serza, is zéle svoje dushe, is vše mozhy, inu is zéle pameti lubiti?*

*Od. Bogá is zéliga sérzà, is zéle dushe, is vše mozhy, inu is zéle pameti lubiti, se pravi: vše svoje misli, vše svoje shele, inu vše svoje bessède, inu djanje pruti Bógu vishati, rajshi vše, tudi zélù shivlenje sgubiti, inu vše rajshi tèrpèti, koker supèr boshje sapovdi grèshiti.*

*Pr. Kdó bó skusi bessèdo, blishni saftóplen?*

*Od. Pod tó bessèdo: blishni, se vsaki zhlovèk priatel, inu nepriatel saftópi.*

*Pr. Kaj se pravi blishniga lubiti?*

*Od.*



*Od.* Blishniga lubiti se pravi, timu blishnimu dobru hoteti, njemu to storiti, kar je njemu prietnu, iuu k' pridu, vse pustiti, kar je njemu neprietnu, ina shkodlivu.

*Pr.* Kaj se pravi bishniga sa voto Bogá lubiti?

*Od.* Blishniga sa voto Bogá lubiti, se pravi blishniga lubiti, sató, ke je on ena podoba boshja, inu ker je Bog sa povédal bishniga lubiti.

*Pr.* Kaj je pravi bishniga lubiti, kakor sebe samiga?

*Od.* Blishniga, kakor sebe samiga lubiti, se pravi, timu blishnimu nizh storiti, kar bi my samy po pameti radi ne imeli; se pravi njemu to storiti, kar bi my po pravizi sa naši sheleti mogli.

*Pr.* Je keršanska lubesen potrebna?

*Od.* Keršanska lubesen je takú potrebna, de en zhlovék, kateri je per pameti bres lubesni vezhnu shivljenje dosegzhi ne more.

*Pr.* Kakú je skashe lubesen pruti Bogu, inu timu blishnimu?

*Od.* Lubesen pruti Bogu, inu timu blishnimu se skashe skusi dershanje dësset sapovèd.

## I. RASDELENJE.

Od dësset Sapovèd boshjih sploh.

*Pr.* Katero je deset Sapovdi boshje?

*Od.*



**Od.** Po njih lašnijm sapopadki so te desset sa-  
povdi boshje letę :

1. Ti imash le v'eniga lamiga Bogá veruvati.
2. Ti nimash imena Gospóda tvojga Bogá nepridnu imenuvati.
3. Ti imash prasnik posvèzhuвати,
4. Ti imash ozheta inu mater spostituvati,  
de bosh dólgu shivel, inu de tebi dobru pojde na semli.
5. Ti nimash vbijati.
6. Ti nimash prečušhtya, ali nezhistosti delati.
7. Ti nimash krafti.
8. Ti nimash krive prizhe govoriti super tvojiga blishniga.
9. Ti nimash shelëti tvojga blishniga shene
10. Ti nimash shelëti tvojga blishniga blagá.

**Pr.** Kakü jo te desset sapovdi Boshje v' svetim  
Pismi sapisane?

**Od.** Te desset sapovdi boshje so v' svetim  
Pismi takú samerkane.

1. Jest sim G spod tvoj Bóg. Ti nimash prujili Bogov sraven mene imeti. Ti nimash obene srésane podobe sturiti, de bi toisto molil.
2. Ti nimash imena Bogá tvojga Gospóda nepridnu pesati.
3. Spomni de bosh 'Sabbóto posvèzhuval.
4. Spostuj ozheta tvojga, inu mater tvojo, de bosh dólgu shivel, inu de tebi dobru pojde na semli.

5. Ti



5. Ti nimash vbyti.
6. Tj nimash preſhestvati.
7. Ti nimash kraſt.
8. Ti nimash krive prizhe govoriti supér tvojga blishniga.
9. Ti nimash shelēt tvojga blishniga shene.
10. Ti nimash shelēti tvojga blishniga hiſhe, nyve, hlapza, děkle, voia, ofla, ne vſigá, kar je njegóviga.

*Pr. Kaj je sa en ràslozhik med tem sadnim sapóvdni v' obojih bukvah svétiga Pisma, v' katerih je snajdejo?*

*Od.* Po njih lástnim sapopadiki by v'teh sadnih dvěh sapóvdih obeniga raslózhka, ta raslózhik je lę v' vérsti, inu v' isrezhenji; v' Bukvah Exodus je poſebnu, inu narporej prepovědanu shelēti tiga blishniga hiſha, po tem bō tudi poſebej prepovedanu shelēti tiga blishniga sheno, inu vſe kar je njegóviga. V' Bukvah Deuteronomium pak bō poprej prepovědanu shelēti blishniga sheno, inu po tem ob enim skupej tiga blishniga hiſho, inu vſe, kar je njegoviga,

Taku koker so té deſſet sapóvdi sgoraj is svétiga Pisma postavlene, stoję v' veliku katólfshkih katekismusih.

*Pr. Komú je Bóg dal deſſet sapóvdi?*

*Od.* Bóg je té deſſet sapóvdi Mójſesu na gorri Šinai sa Israelitarski fólk dal, kadar je po is-hódi is Egyptovske děshele v' puſhaví bil.

*Pr.*



**Pr.** *Kakú je Bóg te dejséti sapovdi dal?*

**Od.** Bóg je dejséti sapovdi na dvéh kamra-tíh tablah s' svojim perstam sapissane med germanjam inu bliskam dal, inu sizer:

1. De bi on ludy k' spóluenju ból nagnene.
2. Pruti njegóvi vóli bol sposhtujózhé sturil.

3. De bi pér těh, katéri jih prelómio en strah pruti njegóvi oblasti, inu pruti sa-shuganim shtrafingam obudil.

**Pr.** *'Smo tudi my dólshny dejséti sapovdi boshje dershati?*

**Od.** Tudi my smo dólshny dejséti sapovdi boshje dershati.

1. Kér so one enu islaganje postave té nature, katera je v' nashe ferza sapissana.
2. Kér jih je sam Jesus Kristus potérdil, inu sapovédal dershati.

**Pr.** *'Se samorejo dejséti sapovdi boshje dershati?*

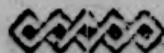
**Od.** Te dejséti sapovdi boshje se samorejo dershati, kér Bóg vsakaterimu k'temu gnado da.

**Pr.** *Kaj sapopadejo v'sebi té dejséti sapovdi boshje?*

**Od.** Try perve sapovdi sapopadejo v'sebi dólshnosti, pruti Bogó, druge sedém té dolshnosti pruti blishnímu.

**Pr.** *Kej je sapopadik teh dejséti sapoved v' kratkim skupej snajde?*

**Od.** Ta sapopadik téh dejséti sapovéd se v' kratkim skupej snajde v' téh dvéh sapovdih te lubesni.



*Pr. Katera-je pèrva sapóvd té lubësni?*

*Od.* Ta pèrva sapóvd té lubësni je: ti imash Gospóda tvojga Bogá lubiti, is zéliga tvojga sèrza, is zèle tvoje dushe, is zèle tvoje pameti, is vse tvoje mozhy.

*Pr. Katera je druga sapóvd té lubësni?*

*Od.* Ta druga sapóvd té lubësni je: ti imash lubiti tvojga blishniga; kokér sam sebe.

*Pr. Kakú je Kristus sapovd lubesni tiga blishniga rasloshil?*

*Od.* Kristus je sapóvd lubësni tiga blishniga s'letëmi besédami ràsloshil: sturite ludem vse, kar vy hózhete, de bi vam ony stu-rili: sakaj to je, kar Postava, inu Preróki vuzhë.

*Pr. Kaj se ima od slehérne teh dessét sapovèd sa-mérkati?*

*Od.* Se ima samérkati, de bò v'eni sléhèrni sapóvdi nékaj sapovèdanu, inu nékaj pre-povèdanu.

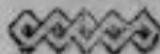
### III. RASDELENJE.

Od teh dessét sapoved Boshjih posebej.

**§. I.** Od teh trëh pèrvih sapoved, kate-re té dólshnósti pruti Bógu v'sebi sa-popadejo.

*Pr. Kaj bò skusi to peruo sapoved sapovèdanu?*

*Od.*



*Od.* Škusi tó pérvo sapovèd bó sapovèdanu, de imamo v'eniga Bogá vèruvati, njega moliti, na njega vupati, inu njega lubiti.

*Pr.* Kui bò ſkusi to pérvo sapoved prepovèdanu?

*Od.* Škusi tó pérvo sapovèd bó prepovèdan: Nevera, malíkuvanje, krivovèrstvu a i kezaria, vganuvanje, vrasha, ali prasne vtre, zoperuia, ſovrashtvu boshje, ſzaganje, nesavupanje, ali tudi ferbeshnu savupan e na milost boshjo.

*Pr.* Ali ni supèr to pérvo sapovèd, de se Angeli, inu 'Svetniki zhasté, inu na pomózh klizhejo?

*Od.* De se Angeli, inu 'Svetniki zhasté, inu na pomózh klizhejo, ny snpèr to pérvo sapovèd; ampak je dobru, inu nuznu, de se Angeli, inu 'Svetniki zhasté, inu na pomózh klizhejo.

*Pr.* Sakaj klizhejo katolskki kristjani Angele na pomózh?

*Od.* Katolskki kristjani klizhejo Angele na pomózh sató, ker so ony ludem sa varne poſtavleni: ker ony ludy lubio, sa njih isvelizhanje ſkerbe, sa një proſſio, inu sa tó, ker ony Bogá vèdnu gledajo, tudi njemu molitu tih ludy naprej lóſſio.

*Pr.* Sakaj klizhejo katolskki kristjani tudi 'Svetnike na pomózh?

*Od.* Katolskki kristjani klizhejo tudi 'Svetnike na pomózh, ne kokér bi ony samogli is svoje lastne mozhy pomagati, ampak sa tó,



ker so ony priateli boshji, inu tudi sa ludy pér Bógu prósio.

**Pr.** Ali ny té jhpoganje téh podób, ali pildov v'katolshki Zerkvi super to pérvo sapóvd boshjo, katera prepove podobe délati?

**Od.** Tó shpóganje téh podób, ali pildov v'katolshki Zerkvi ny supér to pérvo sapóvd boshjo, Sakaj, leta sapóvd prepové lę podobe délati, de bi se molile.

**Pr.** Kakú, inu sakaj zhaste katolshki kristjani podobe ali pilde?

**Od.** Katolshki kristjani zhaste podobe, ali pilde, sa té, ker ony kaj zhasty vrëdniga, kokér eno boshjo pérshóno, ali Mater boshjo, ali eniga Angela, ali eniga 'Svetnika pred ozhy postavio, té zhastenje ny pruti podobi, ampak pruti tému obèrnenu, kar te skusi podóbo pred ozhy postavi.

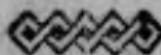
**Pr.** Ali ne greshé katolshki kristiani supér to pérvo sapóvd, kadar ony tudi svetinje, ali ostanke zhaste?

**Od.** Katolshki kristjani ne gréshé supér té pérvo sapóvd, kadar ony svetinje zhaste, sa té ker jih ony ne mólio.

**Pr.** Kakú inu sakaj zhaste katolshki kristjani svetinje ali ostanke?

**Od.** Katolshki kristjani zhaste svetinje, ali ostanke sa té:

1. Ker so one ostanke tihistih truplov, v'katerik so Svetniki ali skusi martro Bogú en



en óffer postali, ali skusi pokóro inu druge brumne dela Bogú nôter do ene susebne stopnje tè popólnomasti flushili.

2. Kér bô Bóg ravnu letę ostanke po gorvstajenji tih mèrtvih v'Nebèssih vezhou zhaftitlive sturil.
3. Kér je Bóg skusi svetiuje vezlikrat zhudesha dèlal, inu ludem veliku dobrót skasal.

*Pr. Kaj bô v'tej drugi sapovdi prepovèdanu?*

*Cd. V'tej drugi sapovdi bô prepovèdanu boshjimu iméuu eno nezhaft sturiti.*

*Pr. Kabú bô boshjimu iménu ena nezhaft sturjena?*

*Cd. Boshjimu iméuu bô ena nezhaft sturjena:*

1. 'Skusi vše grëhe.
2. Nar vezh pak skusi preklinuvanje, kadar se od Bogá, od prave vëre, inu njegóvih 'Svetnikov s'sanizhvanjam govory.
3. Kadar se brës potrëbe, ali zelu kriju pérfëshe.
4. Kadar se tè Bogú sturjene oblube prelómio.
5. Kader se boshje imë bres potrëbe, inu sposhtuvanja imenuje.
6. Kadar se boshja besëda spazhi, ali nepridnu sanuza.

*Pr. Kaj bô v'tej drugi sapovdi sapovedanu?*

*Cd. V'tej drugi sapovdi bô sapovedanu, de se imá boshje imë pòsvèzhuvati, inu s'zhaftjó imenuvati.*

*Pr. Kakú se zhasty, inu posvezhuje boshje imë?*

*O d.*



**Od.** Boshje imę se zhasty , inu posvězhuje :

1. Kadar se Bóg pred zělim svějtam sérzhnu inu neprestrashenu sposna
2. Kadar se Bóg v'duhovníh , inu telésnih potřebah na pomózh klizhe.
3. Kadar se skusi eno pravizhno pěršego Bóg na prizho poklizhe , eno rězh věrjetnō sturiti !
4. Kadar se Bogú sturjene oblube svěstú spólnio.
5. Kadar se Boshja beseda pridnu , inu brumnu poslušha.
6. Kadar se vše na zhaſt , inu hvalo boshjiga imēna pozhné , inu Bogú gori offra.

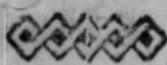
**Fr.** Kaj bō v' tretji sapóvdi prepovédanu ?

**Od.** V'tej tretji sapóvdi bō sapovědanu v'Nedelo , kateri dan je bil vshe od zhassov tih Aþostelnov sém k' spominu Kristusoviga gorivstajenja sa našh prasnik postavljen . od dela nehati , inu brumne dela dopernatati .

**Pr.** Kaj bō v'tej tretji sapóvdi prepovédanu ?

**Od.** V'tej tretji sapóvdi bō prepovedanu :

1. Vše slushabnu , ali hlapzhnu delu bres potrebe , inu praviga pěrpušhenja.
2. Vše druge opravila , katere letimu dnev u eno nezhaſt sture , ali njega posvězhu vanje nasaj dérske .



**§. 2.** Odtęh sędem sadnih sapóvēd , katere  
tę dólshnōsti pruti blisnimu v'sebi sa-  
popadejo.

**Pr.** *Kaj bō v'tej zheterti sapóvdi sapovédanu ?*

**Od.** V'tej zheterti sapóvdi bō susebnu sapové-  
danu , de imajo otrozi njih starishe lubiti ,  
spofhtuvati , njim strézhi , njih bógati v'vsim ,  
tém ; kar ny super boshje sapóvdi , njim po-  
magati v'duhóvnih , inu telésnih potrébah ,  
inu sa nję moliti .

**Pr.** *Kaj bō v'tej zheterti sapóvdi prepovédanu ?*

**Od.** V'tej zheterti sapóvdi bō prepovédanu sta-  
risham nepokón biti , nję sovrashiti , sani-  
zhuvati , sašhpotuvati , sašmagati , ali  
klieti , nję v'potrébah sapustiti , ali njim  
shkodovati .

**Pr.** *Kai je otrokam oblublenu , katéri letó sapóvd  
spólnio ?*

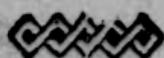
**Od.** Otrokam , kateri letó sapóvd spólnio , je  
oblubienu dólgu shivlenje , inu de jím do-  
bru pójde .

**Pr.** *Kai je imajo tiisti otrozi batí , kateri letó sa-  
póvd ne spólnio ?*

**Od.** Otrozi , katéri letó sapóvd ne spólnio , se  
imajo těh nar vězhih zhafnih , inu vězhih  
shtrafing batí .

**Pr.** *Kai so starishi svójim otrokam dolshny ?*

**Od.** Starishi so dolshny .



1. 'Svoje otroke v' pravi veri, inu drugih potrebnih sposnanjah, ali samy, ali skusi druge podvuzhitи, inu k'strahu boshjimu děrshati.
2. Vše pohujšanje, kar jim je nar bolj mogzhe, odvernuiti, inu njim skusi enu negrešlinu shivljenje dobre isglede, ali empelne dati.
3. Sa njih otrók duhóvniga, inu telesniga prida vólo skerb imeti, njim to potrebnu pérdobiti, dati, inu pomagati.
4. Pregreshenje, inu nemarnosti svojih otrók ne premehkú, ne preojstrù, ampak vselej s'lubesnio, inu krotkostjo poshtrafati.

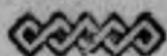
*Pr. Ali zheterta sapo d tudi druge pershone koker otroke, inu starishe sadene?*

*O.* Zheterta sapóvd ne sadene samú otroke, inu starishe, ampak tudi vše podlóshne, inu vše njih duhóvne inu děshelske gospóské, v'gliki vishi vše vuzhenike, ja tudi enukóliku tiste pérshóne, katere so savólo njih starosti, inu velanja zhasty vrédu.

*Pr. Kaj jo podloshni njih vikshim inu gospóskam dolshny?*

*Od.* Podlóshni so dolshny pruti njih vikshim inu gospóskam, uaj si bodo dobri, ali hudojni, se takú sadérshati, kokér otrozi pruti njih starisham. Vezhi dejl, kar je otrokam pruti njih starisham sapovédanu, inu přepovédanu, to je tudi podloshni pruti njih vikskim sapovédanu, inu prepovédanu.

*Pr.*



**Pr.** *Kaj jo gospōske, inu Vikšhi svojim podlōshnim dolshny.*

**Od.** Gospōske, inu Vikšhi so vše sploh svojim podlōshnim tóistu vęzhi děil dělshny, kar starishhi njih otrokam, susebnu pak so ony dolshny svoje podlōshne pér pravi vériobděrshati, njim pravizo dojiti puſtiti, inu nję pred filo inu krivizo varuvati.

**Pr.** *Kaj bō skusi tó peto sapovd prepovódanu?*

**Od.** Skusi pēto sapovd bō prepovédanu ne koga drugiga, ne sebe samiga vbyti, ali ſhkódovati.

**Pr.** *Kaj bō she vezh skusi peto supjvđ prepovedanu?*

**Pr.** Skusi pēto sapovd bō tudi jesa, sovrashtvu, pohujšhanje, inu vše rěshalenje tiga blishniga prepovédanu.

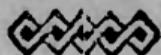
**Pr.** *Kaj bō skusi tó pēto sapovd sapovedanu?*

**Od.** Skusi to pēto sapovd bō sapovedanu:

1. Myr inu spravo s' vsakiterim, tudi zělu s'temi děrshati, kateri so naſs rěshalili.
2. Vsakaterimu dobre isglěde ali exemplene dati.
3. Timu blishnimu duhóvne, inu telesne dobróte ſkasati.

**Pr.** *Kaj bō shusi ſhěſto sapovd prepovédanu?*

**Od.** Skusi to ſhěſto sapovd bō prepovédanu všeſhlaht nezhiftu djanje, děrshanje, beſsede, radovónu dopadajenje, inu pérvolenje pér ne-



nezhistih mislih, inu shelab, tudi vse, kar k'nezhistosti napeluje.

**Pr. Kaj napeluje k'nezhistosti?**

**Od.** K'nezhistosti napeluje neframnost v'nóshi, postopanje ali lenoba, nesmuskost v'jedi, inu pyazhi, prepriasnu pězhanje s'pershónami tiga drusiga spola, férbiz tih ozhy, inu branje nezhistih buku.

**Pr. Kateri jo vězhi dejl ti odrasselki gręha te nezhistosti?**

**Od.** Ti húdi odrasselki gręha té nezhistosti so:

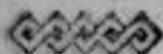
1. Posablivost na Bogá,
2. Slepota té pameti,
3. Oterpuenje té vóle,
4. V'zhassi odstópljenje od vère,
5. 'Shpotlive inu ostudne bolesni na shivóti,
6. Savólo leté pregręhe so bili tudi vezhkrat zèle děshele, mějsta, inu fólki grosvitno od Bogá shtrafani.

**Pr. Sakai bó v'letej sapóvdi takú, kokèr v'svetim Pijsmi stoji Jusebnu, inu ozhitnu tó préshestvu prepovedanú?**

**Od.** Tó préshestvu bó v'letejsapóvdi susebnu, inu ozhitnu prepovédanu sato, kér téiste pěrhone, katere sakon prelómio, sraven ostudne pregręhe té nezhistosti, tudi pręgręho té kervize dopernessó.

**Pr. Kaj bo skusi shěsto sapóvd sapovédanu?**

**Od.** 'Skusi shěsto sapóvd bó sapovédanu, na shivóti, inu na dusbi se zhishu saděrshati, tudi



tudi zélú v'mislih, besséda h, inu v'sadérshanji; bó tudi sapovédanu vše h gréshnih perloshnost se varuvati.

**Pr.** Kaj bó skusi sedmo sapóvd prepovédanu?

**Od.** Skusi sedmo sapóvd bó prepovédana, tatvina, golùfia pér méri, inu pér vagi, nasaj dèrshanje ptujiga blagá, inu saflnsheniga lóna, krivizhni zhinshi inu dobizhki, inu vse poshkóduvanje tiga blishniga na njegóvim premoshenji, inu na njegóvih pravizah.

**Pr.** Kaj bó skusi sedmo sapóvd, sapovédanu?

**Od.** Skusi sedmo sapóvd bó sapovédanu všakaterimu svoje pustiti, dati, inu sturiti, odlàstnenu ali vkradenu nasaj dati, inu sa sturjeno shkódo supet dosti sturiti.

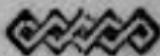
**Pr.** Kaj bó skusi ósmo sapóvd prepovedanu?

**Od.** Skusi ósmo sapóvd bó prepovédanu kriju prizhovanje, kriva toshba, vse lashé shalne, inu permórane, sashmaganje, opravljanje, krivu natovzúvanje, ali domishluvanje, ferbeshnu sódenje, podpihuwanje.

**Pr.** Kaj bó skusi ósmo sapóvd sapovédanu?

**Od.** Skusi ósmo sapóvd bó sapovédana rësniza, ferzavidnost v'nashim govorjenji, inu djanji, varvanje dobriga imëna tiga blishniga, nasaj jemanje kriviga obdólshenja, inu opravljanja.

**Pr.** Kaj prepovdujejo dvé sádne sapóvdi?



**Od.** Te dvę sadne sapóvdi prepovdujejo vše poshelenje tigaistiga, kar drugim slíshi.

**Pr.** Kaj bo skusi té dve sadne sopovdi tsapovedanu?

**Od.** Skusi té dve sadne sapóvdi bó zhlosti tíga serzá, vkrotenje hudih lufhtov sa po-védanu, susebnu pak obeniga poshelenja do téga imeti, kar ny nashe.

**Pr.** Sakai je Bož tudi nashe poshelenje Postavi pod-vergel?

**Od.** Bóž je tudi nashe poshelenje Postavi pod-vergel, de bi nam skasal:

1. Dè je Gospód zhes nashe serza.
2. De njemu ny nizh skritu od všiga téga, kar se v'našnih serzih gody.
3. De je njegóva Postava imenitnishi, kókér vše zhloveshke postave, katere lež nashe vunajnu dianje, né pak tudi nashe notrajnu zhutenje ravnati samorejo.
4. De sa ta gréh satréti, je potreba tigaistiga sdajzi v'njegovim svirki, kateri je huda shela, sadushiti.

**Pr.** Kaj se vuzhimo is téh dvéh sadnih sapoved?

**Od.** Is téh dvéh sadnih sapovèd se vuzhimo, de ima en kristján té njemu naprej pißane dólshnósti ne samú od svunaj spólniti, ampak tudi od snótraj to vólo imeti, to je: is zéliga serzá pérpravlen biti, vše sturiti, inu pustiti, kar je sapovédanu, ali prepovédanu.

**Pr.** Kaj je Bož témislim oblubil, kateri njegóve sapovdi dèrshe?

**Od.**



**Od.** Bóg je témistim, kateri njegóve sapóvdi dershę, vězhnu shivlenje, inu tudi na letim ſvjeti obilni shégén oblubil.

## IV. RASDELENJE.

Od zerkovnih Sapóvèd sploh.

**Pr.** Ali ima katólska Zérku oblast sapovdi dajati?

**Od.** Katólska Zérku imá oblast sapóvdi dajati, inu letó od Jéſusa Kristusa.

**Pr.** Je katólska Zérku tudi sapóvdi dala?

**Od.** Katólska Zérku je tudi sapóvdi dala.

**Pr.** Smo my dólshny sapovdi té Zerkve dershati, inu sakaj?

**Od.** My smo dólshny sapovdi té zerkve dershati sató:

1. Kér nam zhetérta sapód boshja to dólshnost naloushy, taku dobru duhóvsko, koker deshelsko gospósko bógati.

2. Kér je Kristus nash boshji postavodajavěz, v' Evangélji ozhitnu sapovédał Zérku poslufshati.

**Pr.** Koliku je zerkovnih sapóved, katere se imajo Jusebuu véjdit, inu dershati?

**Od.** Sapovdite Zerkve, katere se imajo Jusebnu véjdit, inu dershati, so letę pęt:

1. Ti imash sapovédane prasnike prasnuvati.



2. Ti imash ob Nedělih inu prasnikih svet  
Mašho s' podobno andohtjo slíshati.
3. Ti imash té sapovédane poſtne dny děrshati, kokér ta štíridessétdanski poſt, té ſtiri quatre, inu druge sapovédane poſte, tudi ob Pětkih, inu Sabbótih měsne jedy ſe sdershati.
4. Ti imash všaku lejtu nar majn enkrat timu napřej poſtavlenimu 'Spovědníku ſe ſpovědati, inu ob Velikonožním zhassi ſvetu Rejhau Telú prejeti.
5. Ti nimash ob prepovedaných zhasih ohzetuvanja dershati.

## V. RASDELENJE.

Od zerkóvnih sapoved poſtej.

§. I Od těch pervih dvěh zerkóvnih sapoved.

A Ta pěrvá, zerkóvna sapóvd: *Ti imash sapovédane Prasnike prasnuváti?*

Pr. *Kaj sapove Zerku skusi to pěrvo sapóvd?*

Od. 'Skusi to pěrvo sapóvd sapové, Zerku prasnike ravn takú prasnuvati, koker ne dele, tedaj tudi ob prasnikih pozhivati, ne deňati, aimpak brumne děla dopěrnashati.

Fr. *Kaj prepove Zerku skusi to pěrvo sapóvd?*

Od. 'Skusi to pěrvo sapóvd prepové Zerku vše ob prasnikih sturiti, kar je ob Nedělih prepovědanu, namrézh:

1. Vse sluhabnu inu hlapzlinu delu bres potrebe inu praviga pérpuštenja , kateru dëštu je ob prasnikih ravnu kokèr ob Nedelijih zel dan prepovedanu.

2. Take opravila , inu ràslushtanja , katere letimu dnèvu ali eno nezkaft sture , ali pak njega posvèzhuvanje nasaj dërshe.

B. Druga zerkóvna sapóvd : *Ti imash ob Nedelijinu Prasnikih sveto Masho s'podobno andohtjo slishati.*

*Pr. Kaj bo v'druzi zerkóvnii sapóvdi sapovédanu ?*

*Od. V'tej drugi zerkóvni sapóvdi bó sapovédanu ob Nedelijih innu Prasnikih zelo sveto Masho s'andohtjo slishati.*

*Pr. Kaj se ima she stnriti , zhe je hózhjo Nedele , inu Frasniki po zyli , inu konzi té Zerkve posvèzhuvati ?*

*Od. Zhe se hózhjo Nedele inu Prasniki , pozili inu konzi té Zerkve posvèzhuvati , se ima sravèn svete Mašhe tudí Pridiga samérklivo poslushhati , ti sveti Sakramenti té Pokóre , inu Rëshnige telessa prejeti , duhóvne bukve brati , popoldanska boshja slushba obiskati , inu druge dobre dëla dopérnesti.*

*Pr. Sakaj so prasniki tiga Gospóda , té presvête Divize , inu tih 'Svetnikov gori postavleni ?*

*Od. Prasniki tiga Gospóda so k'spominu téh svetih skrivnost , katere bodo ob lëtih dnëh prasnuvane , gori postavleni ; prasniki pak té presvête Divize , inu tih 'Svetnikov k'hvalesh-*



Jęshnosti sa tē velike gnade, katere jím je Bóg dodejlil, k' spominju njih zhědnost, inu k' našhimu opominanju po njih stopinjah hoditi.

*Pr. Kaj imá en katolshki kristjan po zyli, inu konz zi Zerkve ob Prasnikih sturiti?*

*Od. Ob Prasnikih imá katólskij kristjan:*

1. Tē gnade, katere so bile, zhlověshkimu ródu sploh, ali 'Svetuikam posébnu do-delené, andohtlivu premishluvati, inu sa nje Bogá sahvaliti.
2. Zhědnosti tih 'Svetnikov kokér isglede, ali exemplene premislti, katere on po-sněti imá.
3. 'Skusi njih proshnjo per Bógu v' svojih potřebah pomózh yškati.

*Pr. Kaj bó skusi drugo zerkovno sapóvd prepo-vedanu?*

*Od. 'Skusi drugo zerkovno sapóvd bó posébnu lenoba v' slushbi boshji ob Nedělih inu Prasnikih prepovědana, kokér:*

1. 'Kadar se ne slishi zěla Maška, ali ne s'andohtjo, ali kadar se malu kadaj k'Pridigi grę.
2. Kadar se zhass sapovědane slushbe boshje s'jedjó, s'pyazho, s'ygro, inu drugim reslushtanjam dopérnese, katere od boshje slushbe nasaj děrshę.



## I. Od svete Maſhe-

a. Kaj je sveta Maſha, inu kaj se v'tejisti gody.

**Pr.** *Kaj je sveta Maſha?*

**Od.** „Sveta Maſha je někryvavi óffèr nòviga Testamenta, vèdni spomin tiga kryvaviga óffra, kateriga je Jesus Kristus na krishi dòpérneshsèl.“

**Pr.** *Sakaj je imenuje sveta Maſha óffer?*

**Od.** „Sveta Maſha se imenuje óffer sa té, ker v'tejisti bó Bogú vfigamogózhnimu telú, inu kry Jesusa Kristusa na Alarji gori óffranu.“

**Pr.** *Sakaj se pravi sveta Maſha nekryvavi óffer?*

**Od.** „Sveta Maſha se pravi nekryvavi óffer sa té, ker v'tejisti ne bó kry prelyta, kokèr se je na krishi sgodilu.“

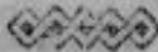
**Pr.** *Kdó je offer svete Maſhe gori poſtavil?*

**Od.** Jesus Kristus je óffer svete Maſhe per sadne vezherji gori poſtavil.

**Pr.** *Kakú je Jesus Kristus offer svete Maſhe gori poſtavil?*

**Od.** 1. Jesus Kristus je vsel kruh, inu kelh s'vinam.

2. Je shegnal obdvóje, inu je rekal zhel kruh: *To je moje telí, inu zhes kélh: Tú je kelh noviga testamenta v'moji kryvi.*



3. Je dal obdvóje prizheózhim Apóstel-nam sa vshiti.

4. Je vkasaj: LETO STURITE K' MÖJMU SPOMINU.

*Pr. Sakaj je Jéesus Kristus óffer svéte Mashe gori poftavil?*

*Od.* Jéesus Kristus je óffer tveté Mashe gori poftavil:

1. De bi v' svoji zerkvi en resnizhni, inu lastni óffer nóter do konza svejtá sapustil-

2. De bi védni spomin kryvaviga óffra na kríšti v' svoji Zerkvi obdéršial.

2. De bi nam posébnu snaminje svóje nes-konzhne lubesnui dal.

*Pr. Kdó ofruje v' katolíshki Zérví sveti ófer té Mashe?*

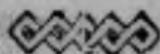
*Od.* Pér sveti Masho óffrá na eno nevideózho visho Jéesus Kristus sam sebe gori svojmu nebeshkimu Ozhetusa nass; videózhe pak opravi óffer Mashnik.

*Pr. Kaj je sa en raslózhik med óffram Jesuſa Kristuſa na kríſhi, inu med svetim offram Maſhe?*

*Od.* Sveti óffer Mashe je ravnu taisti óffer, kateriga je Jesus Kristus na kríſhi dopérnessel: le v' vishi óffruvanja je en raslózhik. Na kríſhi je Jesus Kristus svojo kry preyl, per svetim óffri té Mashe ne bóde kry prelyta.

*Pr. Kakú opravi Mashnik sveti óffer te Mashe?*

*Od.*



**Ož.** Mašnik opravi ta sveti óffer takú, de ravnu tó dëla, kar je Jesus Kristus pér sadni vezherji djal.

1. On vsame kruh, inu këlh s' vinam.
2. On shégna obóje, inu isrezhe ravnu téiste bessëde, skusi katere se tó spreménenje kruha, inu viua v' telú inu kry Jesusa Kristusa sgody.
3. On savshie telú, inu kry Jesusa Kristusa sam, inu dá obóje pod podóbo Kruha tudi vernim, kadar se hózhio obhajati, savshiti.

**Pr.** *Sakaj opravi Mašnik sveit offer te Mashe?*

**Od.** Mašnik opravi svéti óffter té Mashe:

1. De bi narvikshi Boshje gospoštvo, inn oblast, katero on zhes vše stvary imá, sposnal.
2. De bi Bogá sa vše njegóve dobróte sahvalil.
3. De bi od Bogá odpuschanje gréhov sadóbil.
4. De bi od Bogá vše téiste gnade, katerih smo potrebni, sprossil.

**Pr.** *Komú bó svéti ófer te Myske offran?*

**Od.** Sveti óffer te Mashe bó, inu móre Bogú samimu óffran biti.

**Pr.** *Se ófer svete Mashe tudi na zhaſt Svetnikov ima?*

**Od.** Sveti óffter te Mashe se fizer tudi k' zhaſti, inu spominu Svetnikov ima, ali



tam ne óffra Maſhnik „Svetnikam, ampak Bogu samimu.

**Pr.** Šukaj se Jueti óffer te Maſhe na zhaſt „Svetnikov ima?

**Od.** „Sveti óffer te Maſhe se na zhaſt „Svetnikov dershysa sa to:

1. De bi my Bogá sahvalili sa gnade, kateré je on „Svetnikam skasal.

2. De bi „Svetnike na pomózh poklizali, de bi ony njih proshnjo per Bógu s'naſho molituyo ſklenili.

**Pr.** Sa kogá se Jueti offer te Maſhe od Maſhnika offruje?

**Od.** „Sveti óffer te Maſhe se od Maſhnika sa ſhive, inu mèrtve offruje.

### b. Kaku se ima svéta Maſha ſliſhati.

**Pr.** Kaku je ima svéta Maſha ſliſhati?

**Od.** „Sveta Maſha se ima zela ſliſhati, obedén imeniten dejl teiſte is laſtné sanikérnosti ſa-muditi; ny ſadosti prizheózh biti. kadar ſe taifta bere, ona ſe móre tudi 1. ſamerklivu, 2. ſpoſhtlivu, 3. andohtlivu ſliſhati.

**Pr.** Kaj je pravi Jveto Maſho ſamerklivu ſliſhati?

**Od.** „Sveto Maſho ſamerklivu ſliſhati ſe pravi: obeniga radovóniga ras ſtreſſenja imeti, na dejle ſvete Maſhe merkati, v' ſvojim dú-hu ſamú s' Bógam ſe gori dershati.

**Pr.** Kaj je pravi Jveto Maſho ſpoſhtlivu ſliſhati?

**Od.**



*Od.* Sveti Mašho sposhtlivu slishati se pravi, pér sveri Mašhi s' spodóbnim dèrshanjam shivota, inu s' isglednim ponoshenjam biti. Tedaj se imá.

1. Kadar bó Evangeli brán, stati, inu sveti krish sturiti.
2. Pér povsdiguvanje doli poklekniti, inu tazhass ravnu koker pér obhayli na pérssi povdariti.
3. Se nimamo pér Mašhi ferbihnú osirati.
4. Se imajo tudi vse druge nespodóbnosti, koker shepetanje, inu smejanje opustiti.

*Pr.* Kaj se pravi Mašho andohtlivu slishati?

*Od.* Mašho andohtlivu slishati se pravi: med Mašho, slasti pér nar imenitniših dejlih teiste Bogáis serza, inu s'ponishostjo moliti, inu sa prejete dobróte sahvaliti.

*Pr.* Kateri so nar imenitnišhi dejli svete Mašhe?

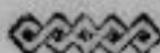
*Od.* Nar imenitnišhi dejli svete Mašhe so Evangeli, Offruvanje, Povsdiguvanje, inu Obhaylu.

*Pr.* Kaj se ima per Evangelji sluriti?

*Od.* Per Evangelji se imá spomniti, de je dolsnost navuke tiga Evangelia snati, tudi pred zélim svejtam sposnati, tihistih se am vseti, inu po njih shiveti.

*Pr.* Kaj imamo per offruvanju sluriti?

*Od.*



**Od.** Per offruvanji imamo našho misèl, ali maningo s'miseljo, ali maningo Mashnikovo skleniti, inu našs Bogú gori óffrati.

**Pr.** Kaj imamo pèr povsdiguvanji sturiti?

**Od.** Per povsdiguvanji imamo Jésusa Kristusa pod podóbo kruha, inu vina moliti, inu na pèrsi terkajózhi spósnati, de so našhi grehi nad smértjo Jésusa Kristusa krivy. Tudi se imamo grehov grëvati, inu vero, vupanje, inu lubesén obuditi.

**Pr.** Kaj se ima per óbhayli Mashnikovim sturiti?

**Od.** Per óbhayli tiga Mashnika, zhe se eden v' djanji ne obhaja, imá on letó na duhovno visho sturiti: tó je: se imajo shele imeti, rëshuu telú Jésusa Kristusa vrëdnú prejeti.

## 2. Od Pridig.

**Pr.** Kaj she slishi sizer k' boshji flushbi?

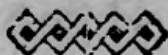
**Od.** Pridiga poslushmanje bëssede boshje tudi slishi k' boshjì flushbi.

**Pr.** Sakaj se imajo pridige poslushati?

**Od.** Pridige se imajo poslushati sa tó:

1. Ker se v' Pridigah boshja besseda islaga.
2. Ker malukateri zhlovék resnize te vëre zhisu, inu na tanku sadosti vej, njih veliku v' mladosti ne poslusha sadosti dólgu, inu samerklivu navuk, v' katerim se vuk te vere, inu sadérshanja obilníshü naprejnesse.

**Pr.**



*Fr.* *Sakaj je treba pridige poslušhati, de bi eden she s' tem bol v' svoji veri podvuzhen bil?*

*Od.* Pridige je treba poslušhati, se bi eden she t' tem bol v' svoji viri podvuzhen bil sa té:

1. Ker se lohká spet posabi, kar je eden od svoje vere snal.
2. Ker se dostikrat opusti té, kar je eden dolshan sluriti, kadar ne bo k' temu oponjan, inu obudèn.

*Fr.* *Kaj ima taifli sluriti, kateri hozhe is Pridig kaj prida dosegzhi?*

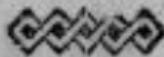
*Od.* Kateri hozhe is Pridig kaj prida dosegzhi móre:

1. Bres ràs-stressenja prav samerklivu poslušhati.
2. Té, kar se pové, more on na sebe, inu ne na druge oberniti.
3. Sadnih móre eno pravo vólo imeti, inu se pomujati, navuke Pridigarjove spolniti.
3. Od popoldanske flushbe Boshje.

*Fr.* *V' zhem stoji popoldanska flushba boshja?*

*Od.* Popoldanska flushba boshja stoji vëzbi dejl v' Vezhernizah, inu po ràslózhki zerkvá, tudi v' drugih andohtih; koker so: Pridige, Kérshanski navuk, Roshenkranz, Litanye, inu sveti shègen.

*Pr.*



**Pr.** *Kaj sveti Róshenkranz?*

**Od.** Roshenkranz je ena v' katólskki Zerkvi gori perpravlena visha molitve, katera je is Apostólske vère, is eniga shtivila Ozhenashov, inu Zheshenashmary sloshena.

**Pr.** *Sakaj je bil Róshenkranz v' katólskki Zerkvi gori pérpravljen?*

**Od.** Roshenkranz je bil v' katólskki Zerkvi gori pé pravlen k' enimu bol pogóstimu spominju shrívnošt zhlovešhkiga postajenja, tèrpljenja, inu gorivstajenja Jésusa Kristusa, letę skrivnósti so v' Apostólski véri sapopadene, inu bodo tudi dostikrat she posébej imenovane. Roshenkranz je tudi k' zhaſti preſvete Divize Marie gori pérpravljen.

## §. 2. Od treh sadnih zerkvenih sapóvèd

**C.** Tretja zerkvena sapóvd: *Ti imash sopo-vedane poſtne dny dershati, kokèr shtiridesetdanjski poſt, shtiri quatre, inu druge sapovedane poſte, tudi ob Petkih, inu Sabbótah meſni jedy se sdérshati.*

**Pr.** *Kaj sapove trètja zerkovna sapóvd?*

**Od.** Trëtja zerkovna sapóvd sapové, de se imamo ob Petkih inu Sabbótah od Meſnih, ob drugih sapovedanih poſtih pak tudi od vse shlabt mlezhih, inu jajzhnih jedy sdérshati, zhe bi ne bil mórebiti vslitik takih jedy vše ſkusi eno pravo gmajn navado



do, koker je letá v' vězhim dejli Nemškikh  
děshel gori pěrpravlena, perpušnen.

**Pr.** Ali bō trētja zerkovna sapóvd skusi to zelu  
spolnena? kadar se eden ob sapovedanīh postih le  
od prepovedanīh jedy sdershy?

**Od.** De bō tretja sapóvd zela spolnena, more  
eden ob sapovedanīh postih sebi tudi kaj  
pertergati, kateru perterganje v'tem stoji,  
de se zhes dan le enkrat do sitiga naję.

**Pr.** Je všakatri dolshán ob petih inu sabótah, tu-  
di ob drugih sapovedanīh postih messne jedy se  
sdershati?

**Od.** Vsaki, kateri nima praviga pěrpušnenja  
messū jesti, je dolshán ob petkih, tudi ob  
drugih sapovedauih postih, messnih jedy  
se sdershati.

**Pr.** Kateri nijo dólshny ob poſtnih dneh sebi kaj pěr-  
tergati?

**Od.** Mlady ludje, kateri she niso eno inu dvaj-  
set lejt stari, inu vši tiisti, kateri bres ne  
maihere shkóde njih sdravja se ne mórejo  
postiti, niso dólshny ob sapovedanīh postih  
sebi kaj pěrtérgati.

**Pr.** Je taisti, kateri imá perpušnenje messú jesli ob  
sapovedanīh postih, vshz prost od dolshnosti sebi  
kaj pertergati?

**Od.** Taisti, kateri imá perpušnenje messú jesli,  
ny prost od dolshnosti sebi od sapovedanīh  
postih kaj pěrtérgati, sa té, ker je  
ras-



ràslózhik med perpušhenjam mèssu jèsti, inu med perpušhenjam sebi nízh pèrtèrgati.

**Fr.** *Od. kogá je moremo sdérshati ob poštih dnéh po zyli inu konzi Zerkve?*

**Od.** Po zyli inu konzi té Zçrkve se móremo ob poštih dnéh od vñiga ropatajózhiga raslushtanja sdérshati: sakaj postni dnëvi, so dnevi pokóre.

**D.** Zheterta zerkóvna sapóvd: *Ti imash vñaku lejtu nar majn enkrat naprejpostavlenimu Spovedniku je spovedati, inu ob Vélikanozhnim zhassi svetu Resnu Telu prejeti.*

**Pr.** *Kaj sapove zheterta zerkovna sapóvd?*

**Od.** Zheterta zerkóvna sapóvd sapove vñako lejtno spoved, inu tudi Obhaylu ob Velikanozhnim zhassi.

**E.** Pëta zerkovna sapóvd: *Ti nimaš ob prepovedanih zhassih ohzetuvanja dershati.*

**Pr.** *Kaj bo skusi peto zerkovno sapóvd prepovedanu?*

**Od.** Skusi pëto zerkovno sapóvd bò prepovedanu od perve Adventne Nedèle do prasnika svetih treh Krajlov; inu od pepelnizhne frede do perve Nedèle po Veliki Nozhi óhzeti dershati.

**Pr.** *Sakaj so ohzeti ob letih zhassih prepovedane?*

**Od.** Ohzeti so ob letih zhassih prepovedane sa tò, de bi my letę zhasse s' andohtjo, inu s' deli té Pokóre dopernesli, inu téiste skriv-



skrivnosti bres ràs stréssenja premishluvali, katere nam Zerku takrat pred ozhy postavi, od kateriga naàs per ohzetah vèzhi dejl goripérpravlene shege, inu rasveselenja nasajdershè.

---

## ZHETERTA POSTAVA. OD SVETIH SAKRAMENTOV. I RASDELENJE.

Od Svetih Sakramentov sploh.

**Pr.** *Kaj je en Sakrament?*

*Od* En Sakrament je videózhe snaminje ne-videózhe gnade, kateru je od Kristusa Gospóda nashiga k' nashimu posvèzhenju goripostavleuu.

**Pr.** *Sakaj se imenujejo sveti Sakramenti videózhe snaminia?*

*Od.* Sveti Sakramenti se imenujejo videózhe snaminja sató, ker per vsakim Sakramenti nèkaj naprej pride, kar se vidi, ali skusi en pozhutik samèrka; taku se vidi pèrsvetim Kèrsti voda.

**Pr.** *Sakaj se imenujejo sveti Sakramenti snaminia?*

*Od.* Sveti Sakramenti se imenujejo snaminja sa tó, ker ony is Kristufoviga goripostavljanja skusi vunajne rezhy tó nòtrajnu posvezhlenje kateru ony dopernesò, pomenjo.

**Pr.**



**Pr.** Kakú smo my skusi sveste Sakramente posveženi?

**Od.** My smo skusi Sakramente posvèženi, ker nam nekateri navadnu posvezhujózho gnado, inu opravizhenje, ali ozhišenje dodelę, drugi pak leto gnado v'našs pogmerajo.

**Pr.** Skusi katere Sakramente nam bò posvezhujózha gnada, inu opravizhenje navadnu dodelena?

**Od.** Posvezhujózha gnada, inu opravizhenje nam bò navadnu skusi Sakramente svetiga Kèrsta, inu svete Pokóre dodelenu.

**Pr.** Kakú se Kerst, inu Pokora satò imenujeta, ker nam ona navadnu posvezhujózho gnado dodélita?

**Od.** Ker nam Kèrst, inu Pokóra posvèžhujozho gnado navadnu dodélita, se imenujeta Sakramenta mèrtvih: sakaj ona obuditá grëshnika, kateri je na duhovno visho mertu, k' vèzhnimu shivlenuju.

**Pr.** Kakú se imenujejo Sakramenti, skusi katere je posvezhujózha gnada v'našs pogmerana?

**Od.** Sakramenti, skusi katere je posvezhujózha gnada v'našs pogmera, se imenujejo Sakramenti shivih.

**Pr.** Sakaj se leti Sakramenti imenujejo Sakramenti shivih?

**Od.** Ony se imenujejo Sakramevti shivih satò, ker tjisti, kateri jih preimejo, posve-



svezhuiózho gnado, v' kateri shivlenje te  
dushe stoji, imeti mórejo.

*Pr. Kateri so Sakramenti shivih?*

*Od.* Sakramenti shivih so: S. Firma. S. Re-  
shnu Telú. S. Póslednu Olje. S. Mašhni-  
kovu shégnuvanje. S. Sakon.

*Pr. Kaj se ima she samerkati od Sakramentov?*

*Od.* Od Sakramentov se ima she samerkati:

1. De sléherni Sakrament tudi svojo lastno  
gnado dodély.

2. De Sakrament svetiga Kérsta, svete Fir-  
me, inu Mašhnikoviga shegnuvanja du-  
shienu ne isbrisnivu snaminje vtisnejo;  
savólo letiga snaminja ne móre kristjan  
en tak Sakrament vezh kokér enkrat ve-  
lajózhe, inu bres smértuiga greha pre-  
jeti.

*Pr. Od kod imajo Sakramenti mózh k'djanu, ali do-  
pernesenju?*

*Od.* Sakramenti imajo mózh, k'djanju od njih  
Sazhëtnika Jesusa Kristusa

*Pr. Koliku je Sakramentov, inu kakú se imenu-  
jeo?*

*Od.* Sakramentov je sèdem, ony se imenu-  
jeo :

1. S. Kérst.
2. S. Firma.
3. S. Rešhnu Telú.
4. S. Pokóra.
5. S. Póslednu Olje.



6. Mašnikovu shegnuvanje.
7. Sakon.

## II. RASDELENJE.

Od Sakramentov poſebej.

### §. I. Od Saktamenta Kèrftá.

*Pr. Kaj je svéti Kerst.*

*Od.* Kèrft je pèrvi, inu nar potrebnishi Sakrament, v' katerim bò zhlovèk ſkusi vo-dó inu bòshjó bessedo od poerbaniga grëha, inu vſih laſtnih grëhov, zhe je katere pred Kérftain ſturi, ozhishen, inu bò v' Kristusu, koker ena nova ſtvar k' vëzhnimushivlenju ſupet rojen, inu poſvèzhén.

*Pr. Sukaj se imenuje s' Kerst pèrvi Sakrament?*

*Od.* Kèrft se imenuje pèrvi Sakrament sa-tó, ker móre edén popred kérfti, prejdén samóre en drugi Sakrament prejeti.

*Pr. Sukaj se imenuje sveti Kerst nar potrebnishi Sakrament.*

*Od.* Kèrft se imenuje nar potrebnishi Sakrament sa tó, ker bres Kérfta na móre obe-den, ja zélu oben otrok isvelizhan biti.

*Pr. Kaj ſtury, ali dopernesſe Sakrament tiga Kerſlá?*

*Od.* Sakrament tiga kérfta ſtury ali dopernesſe.

1. Od

1. Odpuskanje počebaniga greba, inu vših drugih pred kérstam sturjenih grebov, tudi všeč vezhnih, inu zhaſnih ſhtraſing.
2. Nashi duſhi bó v' timistim boshja gna- da dodelen, ſkusi katero my opravizhe- ni, ali ozhisheni, otrozi boshji, inu de- dizhi, ali erbi vezhniga isvelizhanja poſtanemo.
3. Ty, kateri Kérst prejmejo, pridejo nô- tèr v' Zerku, inu poſtanejo vudi teſte,
4. Duſhi bó enu neisbrislivu snaminje vtisnenu, sa teſa vólo fe tudi ne móre Kérst vezh, koker enkrat velajózhe, inu bres smértniga grëha prejeti.

*Pr. Kakú samórejo pak odrasheni ludje isvelizha- ni biti, kateri nimajo perloſhnosti Sakrament Kérsta v' djanji prejeti?*

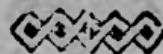
*Od.* Odrasheni ludje, kateri nimajo perloſhnosti Sakrament Kérsta v' djanji prejeti, samorejo isvelizhani biti.

1. Škusi Kérst shelá.
2. Škusi Kérst kryvi.

*Pr. V' zhem ſloji Kérſt shelá?*

*Od.* Kérſt shelá ſtoji v' enim 'gorézhim po- ſhelenji Sakrament Kérsta, zhe bi mogo- zhe bilú; prejeti. Per tim poſhelenji pak móre ena popólnoma lubesén pruti Bo- gú, prava grëvinga zhes ſtanjene grehe obudena biti.

*Pr.*



*Pr. Kaj je Kérst kryvi?*

*Od.* Kérst kryvi stoji v'tém, kadar ta ne-kérsheni, kateri sizer Sakrament kérsta prejeti hózhe, pak ne móre, svojo kry, inu shivlenje sa Bogá, inu *sa* vero da.

*Pr. Kdo samóre kerstiti?*

*Od.* V' fili samóre všakiteri kerstiti, svunaj lete pak imajo samú Shkófi, inu Fajmashtri pravizo kerstiti, s njih pèrpuschenam pak samórejo tudi drugi Mashniki, inu Djakoni, ali duhovni per sheft shegnih kerstiti.

*Pr. Kaj móre taisi sturiti, katéri kersti?*

*Od.* Kateri kersti, móre:

1. Misel ali maningo iméti po gori postavjanji Jésusa Kristusa kerstiti.
2. On móre pershono, katera bó kérshena, samonašebe vodó oblyti.
3. Med oblyvanjam belsede rezhi: Ješt te-be kerstím v'iméni Bóga Ozheta, inu Synu; inu Svetiga Duha.

*Pr. Kaj more en odrásheni zhlovec sturiti, katéri hózhe kerjhen biti?*

*Od.* En odrásheni zhlovec, kaieri hózhe kerjhen biti, more:

1. Nar potrébnishi resnize te vire vejdit: inu résnize veruvati.
2. Vólo iméti en vud te Zérkve Jésusa Kristusa postati.



3. Svojih grēhov se sgrēvati.

4. Naprějvsetje imeti, inu ozhitnu oblubiti do konza kristiansku shiveti.

**Pr.** *Kdo oblubi per otrozih, kateri ſhe ſamy oblubiti ne mórejo?*

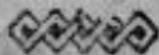
**Od.** Botri oblubio v' imeni tih otrók, katero is kerſta vsdignejo, vle ſpolniti, h' zhémmer njih kerſt savęſhe.

**Pr.** *Ali smo tudi dolshny oblubo botrov dershati?*

**Od.** My smo dolshny oblubo brotrov dershati; ja ſe ſpodobi zelu, de ſe per Kerſti ſturjena obluba vezhkrat ponovy.

**Pr.** *Kakú je sná per Kerſti ſturjena obluba ponoviti?*

**Od.** Per kerſti ſturjena obluba ſe sna na leto visho ponoviti: Jeſt verujem v' Bogá Ozhęta, Synu, inu Švetiga Duha. Jeſt verujem v' Jezusa Kristusa, Syna boshjiga edyniga, kateri je Bóg inu zhlovek ſkupej; kateri je zhlověſhki ród ſkusi svoje terpljenje, inu ſmert odréſhil. Verujem vše, kar je Bóg rasodel, kar ſo Jesus inu négovi ſveti Apostelui vuzhili, inu kar katolska Zerkv, katero vud jeſt biti, inu vmręti ſhelym, ſá veruvati naprej poſtavi. Še odpověm is zéliga ſerzá Hudizhu, njegovimu napuhu, inu vſimu njegóvimu djanju. Še odpověm tudi vſim gréham, ſefferti, inu vſim ſapelivim vuzhenikam tiga



svejta. Jest tim perpravlen po kérshanskemu shiveti. Bóg me poterdi v' mojim naprejvsetji skusi njegóvo mogózhuo, gnado, Amen.

**Pr.** Kadaž je spodobi per Kersti sturjeno oblubo ponoviti?

**Od.** Per Kersti sturjeno oblubo se ūpodobi ponoviti:

1. Koker hitru eden k' pameti pride,
2. Pred sveto Firmo,
3. Na svojga rojstva dan,
4. Vezhkrat v'svojmi shivlenji, slastiv pak pred soúvdjo, inu obhaylam.

**Pr.** Kaj so bótri dolshny sturiti?

**Od.** Bótri so dolshny teiste, katere so is Kersta vsdignili, per pomankanji, ali sanikernosti starishov v'keršhanski veri dobru podvuzhiti: prepovedanu je pak botram ne s' temi, katere so is Kérsta vsdignili, ne s'njih starishi v'sakon stopiti, sa to, ker en tak sakon sa vólo duhóvne shlahte, katero je Zerku med letemi pershónami goripostavila, nizh ne velá.

## §. 2. Od Sakramento Firme,

**Pr.** Kaj je Sveta Firma?

**Od.** Sveta Firma je en Sakrament, v'katerim bó keršheni zhlovek skusi sveto krishmo, inu boshjo besedo od svetiga Duhá v'gnadi po-



poterjen, de on svojo včro stanovitnu sposna, inu po tejisti shivy.

**Pr.** Kaj stury, ali dopernejse S. Firma?

**Od.** Sveta Firma stury, ali dopernesse pog-  
meranje posvezhujózhe gnade, inu dodely  
she leto posebno gnado, de kershni zhlo-  
vek včro stanovitnu sposna, inu po tejisti  
shivy; ona vtisnè tudi dušhi enu neisbris-  
livu snaminje; sa tega vólo ne móre tudi  
eden vezh kokor enkrat firman biti.

**Pr.** Je sveta Firma k' isvelizhanju zelu potrebra?

**Od.** Sveta Firma ny k' isvelizhanju zelú po-  
trebna, ona se pak vender sa vólo nje djanja,  
ali mozhy ne smé samuditi od eniga; kateri  
imá perloshnost toisto prejeti.

**Pr.** Kdó dely vun Sakrament te Firme?

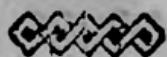
**Od.** Navadnu dele vun Sakrament Firme le  
sami Šhkófi.

**Pr.** Kakú móre eden perpravlen biti, kadar hózhe  
sveto Firmó vrednu prejeti?

**Od.** Svetu Firmo vrednu prejeti, mórejo su-  
sebuu odrasheni ludje v' veri, inu v'tém,  
kar leta Sakrament amtizhe, dobru podvui-  
zheni, inu v'stani gnade biti; ony se mó-  
rejo tudi skuši molitu, inu druge dobre  
dela k' timu istimu perpraviti.

**Pr.** Ali bodo tudi k' Firmi botri isvoleni?

**Od.** Tudi k' Firmi bέdo botri isvoleni, Med  
botri, inu firmanim kokér tudi med



njegovimi starishami ne móre sa volo go-  
ri perpravlene duhóvne shlahte sakon ve-  
lati.

### §. 3. Od presvëtiga Sakramenta Rëshni- ga telëssa , ali tiga Oltarja.

*Fr. Kaj je Sakrament svetiga Réšniga telesa ?*  
*Od. Sakrament svetiga rëshniga telesa je  
nar svetejši Sakrament , on je pravu te-  
lú , inu prava kry nashiga Gospóda Je-  
susá Kristusa pod podobami kruha inu  
vina,*

*Pr. Sakuj se imenuje leta Sakrament nar svetéjši ?*  
*Od. Sakrament svetiga rëshniga telesa se  
imenuje nar svetejši sa té, ker ne posve-  
ty le samú zhlovęka , kokér drugi Sa-  
kramenti , ampak sapopade tudi v' sebi Je-  
susá Kristusa sazhetnika vše svetosti.*

*Pr. Sakaj se imenuje leta Sakrament tudi Sa-  
krament Altarja ?*

*Od. Se imenuje tudi Sakrament Altarja sa  
tó , ker se spreménjenje na Altari sgody.  
Skusi kateru Jesus Kristus prizheózh po-  
slane.*

*Pr. Kakú se sgody té spremenjenje.*

*Od. Tó spremenjenje se sgody , kadar Mashnik  
pèr sveti Mashhi zhes kruh besedè Kristu-  
sove : TO JE MOJE TELU , inu zhes vinu  
ravnu tudi te besede Kristušove : TA JE  
KELH MOJE KRYVI , isrezhe.*

*Pr.*



**Pr.** Kakú inu kai fluré ali dopernejsó od Mashni-ka isrezhene bessede?

**Od.** Lete od Mashnika isrezhene bessede flure po Kristusovi vfigamogózhni voli, de kruh ny vezh kruh, ampak telú; vinu ny vezh vinu, ampak kry Jesusa Kristusa, vender ostanejo podobe kruha inu vina nespremenene.

**Pr.** Kaj se saſtópi pod podobami kruha inu vina?

**Od.** Pod podóbami kruha, inu vina se saſtópi to, kar ſe od svunaj na Sakramenti ſpozhitkami samerka: namrežh to, kar ſe vi-di, farba, pokús, inu duh tiga kruha, inu vina, kateru vſe nespremenenu ostane, aku lih pod letem podóbanu ny vezh kruh inu vinu, ampak pravu telo, inu prava kry Jesusa Kristusa prizheózha.

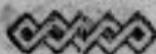
**Pr.** Kakú je telu inu kry Jesusa Kristusa v' Sakramenti Rejhnična teléjsa prizheózha?

**Od.** 1. Pod podóbami kruha je shivu telo Jesusa Kristusa, tedaj tudi njegóva kry, inu njegóva dušha prizheózha.

2. Pod podóbami vina ny samu kry, ampak tudi telu Jesusa Kristusa; on je pod vſako podóbo, inu pod vſakim tudi nar majnshim dejlam testihih zel koker Bóg inu zhlovek prizheózha.

**Pr.** Kaj se is téga sposná?

**Od.** Is téga ſe sposná.



1. De móremo Jesusa Kristusa v' presvètim Sakramenti tiga Altarja moliti.
2. De taifli, kateri Sakrament Réshniga telessa pod eno podóbo, ali tudi le v'enim dejli hóstje savshie, Jesusa Kristusa zéliga, to je: taku dobrú njegóvu telú, koher njegóvo kry prejme.
3. De Jésus Kristus takú dólgu, dókler podobe niso szérane pod témistimi vselj prizheózh ostane.

*Pr. Kadaj, inu zhémú je Jesus Kristus Sakrament Réshniga telesa noter postavil.*

*Od.* Jesus Kristus je Sakrament Réshniga, telesa per sadni vězherji nôter postavil, kadar je s' svojmi Jógri velikanozhnu Jagne jédel.

1. K' spominu svojga terpljenja, įnu smerti.
2. De bi dushe věrnih k' vězhnemu shivlenju redil.

*Pr. Ali smo dolskny Sakrament Réshniga telesa prejeti?*

*Od.* My smo dolskny Sakrament Réshniga telesa prejeti, ker je letó Jesus Kristus ozhitno sapovědal, inu noterpostavil, de bi našs k' vězhnemu shivlenju redil.

*Pr. Kadaj smo dolskny Sakrament Réshniga telesa prejeti?*

*Od.* Po sapovdi te Zerkve smo dolshny pod smertnim gréham Sakrament Réshniga telesa

jeſſa nar majn enkrat v'lejti, inu letó ob velikanozhnim zhassi prejeti.

**Pr.** *Se imá letà ſveti Sakrament tudi ſhe ob drugih zhafsih prejeti?*

**Od.** Letá ſveti Sakrament se imá tudi prejeti v'nevarnosti ſmertni sató, ker je popotniza k'vezhuimu isvelizhanju; Žerku tudi ſhely, de bi ga věrni vězhkrat v'lejti prejeli, ker je duhovna jēd inu ſhivesh duſhe.

**Pr.** *Per kaj ſa eni ſtarofli imajo otrozi Sakrament Rěſhniga telesa prejeti?*

**Od.** Obeden ne móre starost, kadaj otrozi, Sakrament Rěſhniga telesa prejeti imajo, bol ſadet, koker ſtarishi, inu ſpôvedníki, kateri nar ból raslozhiti, inu ſvějdití ſamórejo, ali otrozi potřebnu ſnanje, inu perpravlanje imajo.

**Pr.** *Katire gnade ſe ſadobę ſkusi vrejden ſavſhitik ſvetiga Rěſhniga telesa.*

**Od.** Gnade, katere ſe ſadobę ſkusi vréden ſavſhitik ſvetiga Rěſhniga telesa, ſo jete.

1. Posvezhujózha gnada, ne bō ſamú ſkuſi leta Sakrament v'nass ohranjená: ampak tudi pogmerana.

2. Taifti, kateri ga vrédnū prejmejo, bodo ſ' Jesusam Kristusam ſklèneni.

3. Škusi leta Sakrament bómoo od malih gréhov reſheni,



4. Nascha dusha bó od prihódniga hudiga obvaruvana.
5. Hudi lufhti bódo v' naſs pomajuſhani, inu doli potérti.
6. Nam odpré vrata k' vezhnimu shivlenju.

*Pr. Kdó dely vernim svetu Réshnu telú?*

*Od* Maſhnikи dele veruim svetu Reſhnu telú, ony fo navadni ràsdelivzi tigaiftiga.

**a.** *Od pérpravlanja k' enimu vrédnimu savshitku letiga Sakramenta.*

*Pr. Kaj je ſturiti, kadar je hózhe svétu Rejhnu telú vrédnu prejeti?*

*Od.* Kadar se hózhe svetu Reſhnu telú vrédnu prejeti, se móre eden poprej prav, inu dobru k' tému pérpraviti.

*Pr. Kóliku ſort perpravlanja je k' vrédnimu savshitku svétiga Reſhniga teleſsa?*

*Od.* Perpravlanje k' vrednimu savshitku svétiga Peſhniga teleſsa je dvójnu; enu igre duſho am, drugu shivot.

*Pr. V' zhem ſtoji perpravlanje, kateru duſho am gré?*

*Od.* Perpravlanje, kateru duſho am gré, ſtoji v' zhíſtosti vejſty, inu v' andohti ſérzá.

*Fr. Kaj je pravi zhíſlo vejſt imeti?*

*Od.* Zhíſto vejſt imeti ſe pravi, nar majn od ſmértnih gréhov próft biti, to je: v' ſtani posvezhujózhe gnade ſe snajti.

*Fr.*

**Pr.** Ali je en velik greh svetu Rēshnu telū prejeti, kadar ima smertni greh na sebi?

**Od.** Kateri imá vejdeózh she en smertni greh na sebi, letá stury na növu en tak velik grēh, de on sam sebi svojo sodbo, inu pogublenje je, inu kriv postane telefsa, inu kryvi Jēsusa Kristusa.

**Pr.** Kaj se imá sluriti, kadar je kdo pred savshitkam svetiga Rēshniga telefsa eniga smertniga grēha dolshán vej?

**Od.** Kadar se kdo eniga smērtniga greha dolshan vej, se ga móre is férza sgrēvati, inu odkritoferzhnu spovēdati, inu she le pomashnikovi odvesi svetu Rēshnu telú prejeti.

**Pr.** Kaj je andoht fērza?

**Od.** Andoht fērza je:

1. V' obudenji vēre, vupanja, inu lubēsnī.
2. V' molitvi, ali v' molenji presvetiga Sakramenta Rēshniga telefsa.
3. V' enim hvalēshnim spomini smērti Jēsusa Kristusa, sa vōlo katere spomina je letá Sakrament gori postavlen, inu sapovēdan savshit biti.
4. V' ponishnosti, inu obudenji drugih kērshanskikh zhednóst susebuu pak lubesni blishniga..

**Pr.** Kakú je imamo she vezh k' vrednimu savshitku svetiga Rēshniga telefsa perpraviti?

**Od.**



**Od.** Se imamo nar majn před ta vezher s'molituj, s' premishluvanjam, s'branjam duhovnih bûku, inu s'perterganjam tudi perpusheniga reslushtanja perpraviti.

**Pr.** Kakú se imamo na shivoti perpraviti, de bi svetu Réjhnu telú vrednu prejeli?

**Od.** De bi svetu Réjhnu telú vrednu prejeli, imamo s'vunaj ene nevarne bolesni:

1. Od dvanajste ure sprédne nozhy teshbiti.
2. Imamo v'enim zhédnim oblazhili priti, inu s' nar vêzhim sposhtuvanjan k'boshji mysi perstopiti.

**b.** Od tega, kar se imá per savshitki svetiga Rêshniga telësa sturiti.

**Pr.** Kaj se ima sturiti, kadar se pred Obhaylam ozhitna spoved ali Confiteor móli?

**Od.** Kadar se pred obhaylam ozhitna spoved, ali Confiteor móli, se imá she enkrat grëvinga zhes grehe obuditi.

**Pr.** Kakú je imamo sader svati, kadar Mashnik ludem sveto hostio kashe?

**Od.** Kadar Mashnih ludem sveto hóstjo kashe, imamo toisto ponishnu móli, na pér si povdariti, inu rezhi: Gospod níjm vreden, de gresh pod mojo streho, ampak rezhi le eno besedo, bô osdravlena moja dušha.



**Pr.** Kakú je imamo sadershati per prejmenji svete hóstie?

**Od.** Per prejmenji svête hóstie se odpró zhednu vusta, se poloshy jésik na spódni shnabel, se všame běli pert, zhe je kateri pred rokami, pred se, se savštie sveta hóstia bres dvezhenja, ali dôlgiga podershanja v' vustib.

**Pr.** Kaj se imá sturiti, kadar se po obhaili vinu podá?

**Od.** Kadar se po obhayli vinu podá, se sna en malu od tigaistiga vseti, vender se ne sine méniti, koker de bi bilú sveta kry našíga Gospóda, ali de bi bilú potrébnu vseti.

**Pr.** Sakaj se po obhayli vinu da?

**Od.** Po obhayli fe vinu da sató, de se sveta hostia lóshej vshjie, inu de se ona v' vustih ne prime, zhe se pak letó vender sgodý, se imá sveta hóstja s' jésikam, pak ne s' perstmi odpraviti.

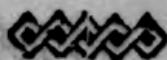
c. Od tega, kar se imá po svetim obhayli sturiti.

**Pr.** Kaj imámo po svetim obhayli sturiti?

**Od.** Po svetim obhayli imámo.

1. Jesusa Kristusa sahvaliti sa neskonzhno gnado, katero je on nam skusi to ska sal, de se je vrédniga sturil k' nam priti.
2. Njega v' ponishnosti moliti.

3. Naſs



3. Nass samy sebe njemu gorióffrati.
4. Njega prossiti, de bi on s' svójo gnado v' nass stanovitnu ostati hotél.
5. Véro, Vúpanje, inu Lubesen obuditi, inu vse sturjene dobre naprejvsetja ponoviti.

*Pr. Kakú se imamo na dan svétiga obhayla saderšati?*

*Od. Na dan svetiga obhayla imamo susebnu.*

1. Postopanja se anati, domá zhass s' dopernašhanjam dobrih del, s' branjam duhóvnih búku, inu s' vkup-správlenimi misli dópernesti.
2. Zerku obyskati, inu s' possebno andohtjo moliti.
3. Posvějtniga hrupa, kar je nar vezh mogózhe, se ogibati.

#### **§. 4 Od Sakramenta Pokóre.**

*Od tega, kar je popred od letiga Sakramenta potreba snati.*

*Pr. Kaj je sveti Sakrament Pokóre?*

*Od. „Sveti Sakrament Pokóre je en Sakrament, v' katerim ta k' tému postavleni Maſhnik na boshjim mejsti greshniku po kérsti sturjene grehe lopusty, kadar se on téhistik sgrevanu, inu zhistu spove, tudi réſnizhno vólo imá se pobólkhati, inu pravo pokóro delati.*

*Pr.*



*Pr. Kateri je ta postavljeni Mashnik?*

*Od.* Ta postavljeni Mashnik je taisti, kateri ja od svójga Šhkófa k spovedovanju postavljen.

*Pr. Al samorejo vši grehi, kateri so bily po Kérstiji slurjeni, skusi Sakrament pokore odpuszeni biti?*

*Od.* Vsi grehi, naj si bodo she takú teshki, samorejo skusi Sakrament pokore odpuszeni biti.

*Pr. Je Sakramene Pokore všim potreben?*

*Od.* Sakrament pokore je všim potreben, kateri so po Kérstiji smertnu gréshili.

*Fr. Kaj sadobimo my skusi Sakrament Pokore?*

*Od.* Skusi Sakrament Pokore sadobimo 1. Odpuschanje gréhov. 2. Odpuschanje vězničních shtrafing. 3. Gnado boshjo. 4. Myr v' vějsty.

*Pr. Kaj se pravi Pokoro' delati?*

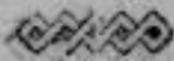
*Od.* Pravo pokoro' delati se pravi k' Bógu se spět nasaj podati, od kateriga se je kdo skusi gréh prózh obérnit, svoje gréhe zhértiti, tihistih se rěsnizhnu sgręvati, spovědati, inu sa téiste sadosti sturiti.

*Pr. Kaj slíshi k' Sakramentu Pokore?*

*Od.* K' Sakramentu Pokore slíshi pet shtukov.

*Pr. Kateri so leti pet jhtuki?*

*Od.*



**Od.** Leti pet shtuki so: 1. Sprashuvanje vejsty. 2. Grevinga. 3. Naprejvsetje. 4. Spóved. 5. Naloshena Pokóra, ali sadostí - sturjeije.

### a. Od sprashuyanja vejsty.

**Pr.** *Kaj se pravi vejst isprashuvati?*

**Od.** Vejst isprashuvati, se pravi, premisiliti, kaj je od svoje sadne spóvedi, ali od tigajistiga zhassa, kadar je sazhel gréh sposnati pregréshil.

**Pr.** *Kaj je imá sturiti per sprashuvanji vejst?*

**Od.** Per sprashuvanji vejsti se imá uar po-prej sveti Duh na pomózh poklizati, de bi naš ras-svetil, inu sposnati dal, kaj, inu s' zhym smo my greshili, potler se móre pomisiliti.

### Sploh.

Ali je s' mislio, s' poshelenjam, s' besédam, ali zelu v' djanji greshil. Sraven téga pak se móre tudi spomniti na sórto, inu shtivilu smértnih gréhov, tudi na okulistave, kateré gréh sa enu posnanje vezhi sture, ali pak sprevernejo.

### Posébnu.

1. Ali je super desset sapóvdi boshje, ali pet zerkovne sapóvdi greshil.

2. Ali se eniga, ali vezh lastnih, ali tu di ptujih gréhov dólshan vej-

3. Ali je děla té milosti pruti svojmu blízšnímu slasti, ali kaj drugiga dobriga, kar je bil dolshan, sturiti opustil.

4. Ali je dolshnóst svojga stanu spóhlil, ali ne.

*Pr. Na kaj se imá per sprashuvanje hudih misel, inu sheja gledati?*

*Od.* Per sprashuvanje hudih misel se móre gledat, ali je enú radovónu dopadájenje imel, inu per sheláh, ali je pervalil,aku se lih djanje ny po tém sgodilu.

*Pr. Kakú se samore per sprashuvanje vejsti spomniti na shtivilu smertnih grehov?*

*Od.* Per sprashuvanje vejsty se samore na shtivilu smértnih grehov spo mniti, kadar se pomisli, ali se je gréh vsaki dan, vsaki teden, ali měssez sgodil, inu kólikukrat na dan, na teden ali na měssez.

*Pr. Ali si móre per sprashuvanje vejsty kaj veliku pesadeti?*

*Od.* Per sprashuvanje vejsti si móre ravnatoliku pesadeti, kólikur per drugih muje vrédnih opravilih.

*Pr. Kateri si mórejo per sprashuvanje vejsti posebno mujo perloshiti?*

*Od.* Tiisti si mórejo per sprashuvanje vejsti posebno mujo perloshiti, kateri so se dostikrat



krat sanikernu, ali slabu spovedali, inu kateri svojo vějst malukedej sprashujejo.

**Pr.** *Kadaj je sanikernost per sprashuvanji vejsty en smertni greh.*

**Od.** Sanikernost per sprashuvanji vejsty je smértni gręh tazhaſs, kadar se eden v' nevarnost poſtavi en smértni gręh posabiti; letó se sgody vezhi dejl per ludeh, kateri dostikrat smértnu greshę, inu se malukadaj spovedo.

## b. Od Grevinge.

**Pr.** *Kaj je grevinga?*

**Od.** Grevinga je enu gnusenje nad greham zhes vše húdu, inu enu nótrajnu shaluvanje zhes reshalenje boshje, s' pravim naprej-vsetjam Bogá ne vezh reshality.

**Pr.** *Kaka móre grevinga biti?*

**Od.** Grevinga móre. 1. Nótrajna, 2. Zhesnatura. 3. Zhes vše. 4. Gimaju biti.

**Pr.** *Kaku je grévinga notrajna?*

**Od.** Grevinga je notrajna, kadar ona ny le samu v' vustih, ampak tudi v'serzi, to je: kadar greshnik ne isrezhe samú s' bessédamí ſyoje shaluvanje, ampak, kadar je on tudi v'serzi omezhen.

**Pr.** *Kakú je grevinga zhesnatura?*

**Od.** Grevinga je zhesnatura, kadar je greshnik ſkusi gnade ſvetiga Duha, inu is zhesnaturnih perzhetkov k' grevingi omezhén.

**Pr.**



**Pr.** *Kadaj je grevinga le sgol na'irlih?*

**Od.** Gręvinga je le sgol natirlih ta zhass, kadar se greshnik le is sgol natirlih urshahov greba sgreva, inu tigastiga zherti, koker per eni glihi sató, ker je on zhafnu nesrezheu ratal, inu v'shpot, ali v'shkodo prishal.

**Pr.** *Ali sgol natirlih grevinga samore per Bógu odpuštanje sadobiti?*

**Od.** Sgol natirlih grevinga ne samore per Bógu odpuštanje sadobiti.

**Pr.** *Kadaj je grevinga zhes vše?*

**Od.** Grevinga je zhes vše ta zhass kadar greshnika vezh shali, de je Bogá reshalił, koker de bi bil vše na svejti sgubil.

**Pr.** *Kakú je grevinga gmajn?*

**Od.** Grevinga je gmajn, kadar se ona zhes vše grehe, obeniga vun vsetiga, istegne.

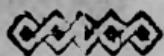
**Pr.** *Koiku lort je ta zhesnatura grevinga?*

**Od.** Ta zhesnatura grevinga je dvojna, ta popólnoma, inu ta nepopólnoma.

**Pr.** *Kaj je popolnoma grevinga?*

**Od.** Popólnoma gręvinga je enu shałuvanje inu gnusjenje nad gręham; ker se je Bóg narvikshi dobróta, katera se zhes vše lubi, reshalił, sravèn tega móre tudi tèrdnu naprijvsetje biti, Bogá ne vezh reshalići.

**Pr.** *Kakú je sna popolnoma grevinga obuditi?*



**Od.** Popólnoma grëvinga se sna leto visho obuditi.

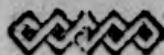
**Mój Bóg,** vši moji dopernešeni grehi mene is serza shalio, sa té, ker sim skusi těiste tebe mójga vše lubesni vrëdniga Bogá, narvishki, inu neskonzhno dobróto, katero is serza lubim, rëshalil. Jest si tèrdnu naprejvsamem s' tvojo gnado moje shivljenje pobolszhati, inu rajshi vše, tudi zelú smert preterpeti, koker tebe mójga Bogá, načvikshi dobróto s' enim grëham vezh reshaliti. Daj meni gnado letó móje napiev-vsetje spolniti; Jest tebe prossim sa té skusi neskonzhnu saſluſhenje tvojga „Syna boshjiga, nashiga Gospóda, inu isvelizarja Jésusa Kristula.“

**Pr.** *Kaj je sturiti, kadar se hózhe popólnoma grevinga obuáiti?*

**Oa.** Kadar se hózhe popólnoma grevinga obuditi, se móre 1. Bóg sa gnado proſſiti. 2. „Si móre k' serzu vſeti, kdó je taisti, katriga je rëshalil. 3. Se móre v' obudenji, te grevinge vezhkrat vaditi.

**F.** *Kadar je zhlovek dolshan popólnoma grevingo obuditi?*

**Oa.** Zhlovek je dolshán popólnoma grevingo obuditi: 1. Kadar imá en svet Sakrament prejeti, on se pak v' stani eniga smértniga grëha snajde, inu nima perlóshnosti se spovédati. 2. Všakikrat, kadar ſe v' smértni nevarnosti snajde.



**Pr.** Kadaj se imá Jhe sizer popólnoma grevinga obuditi?

**Od.** Prav dobru je popólnoma grévingo vsa-ki dan, slasti pak, prejden se spat grę, obuditi.

**Pr.** Kaj stury ali doperneje popolnoma grevinga?

**Od.** Popólnoma grévinga doperneje odpus-šanje gręhov per teh, kateri nimajo per-łosnosti, vender pak terdno volo, ko-ker bitru mogózhe, se spovedati.

**Pr.** Kaj je nepopolnoma grevinga?

**Od.** Nepopolnoma grévinga je enu zhesnatur-nu shaluvanje, inu gnußenje nad grebom, sa volo tega, ker je greh sam na sebi ostu-den, ali pak, ker on sgubo Nebess, inu vęzbne shtrafinge peklá sa sabo vlezhe; sraven tega móre tudi enu pravu naprej-vseje biti, Bogá ne vezh ręshasiti.

**Pr.** Kaj more greshnik, kateri eno nepopolnoma greviugo obudy, jhe dalej suriti?

**Od.** Greshnik, kateri eno nepopolnoma grévingo obudy, móre skusi sat luhjenje Je-susa Kristusa odpuštanje svojih gręhov vupati, inu Bogá, koker sazhetnika vše pravize, inu svojga lastniga opravizhenja lubiti sazheti.

**Pr.** Kakú je sna nepopolnoma grevinga obuditi?

**Od.** Nepopolnoma grevinga se sna na letó visho obuditi.



Moj Bog! meni je shai is zeliga mojga sérza, de sim tebe reshali. Jest savershem, inu sovrashim is sérza moje gréhe taku dobru sa vólo njih ostudnosti kokér sa velo tega, de sim skusi nja Nebělsa sgubil, inu pekel saflushil, inu ravnu kólkajn greh sovrashim, inu savěrshem, tolkajn lubim jest od sedaj pravizo, inu tebe o moj Bóg! kateri si svirik, inu sazhětšik vše pravize. Jest savupam od twoje neskonzhne milosti skusi saflushenje Jésusa Kristusa mojga Isvelizharja odpuschanje mojih gréhov, inu si terdnu naprej vsamen s'vojo gnado sa naprej ne vezh greshiti.

*Pr. Kaj je sadoby skusi nepopolnoma grevingo?*

*Od. Skusi nepopólnoma grévingo se v' spovedi, inu s' spóvedjo tudi odpuschanje gréhov sadoby.*

*Pr. Kakihno grevingo je imá greshnik pomujat obuditi?*

*Od. Aku je lih nepopólnoma grevinga k' svetimu Sakramantu pokore' sadosti; se imá vender greshnik pomujati popólnoma grévingo obuditi.*

### c. Od terdniga naprejvsetja.

*Pr. Kaj je terdnu naprejvsetje?*

*Od. Terdnu naprejvsetje, je ena sérzna vóla svoje shivlenje pobólshati, inu ne vezh greshiti.*

*Fr.*



*Pr. H̄ zhem móre perpravlen biti taisti, kateri imá serzhno vólo se poboljšati?*

*Od.* Kateri serzhno vólo ima, se poboljšati, móre biti perpravlen:

1. Vsih gréhov, tudi blishne perlóshnosti, inu nevarnosti gréha se ogniti.
2. Vsim nagnenju k' gréhu superstati, inu vse h'obdershanju te gnade potrébnu gorí vséti.
3. Pauje blagú nasaj dati; pohujšanje, kateru je bilú skusi gréh sturjenu, inu shkódo, katera le je blishnemu na njegóvim poshtenji, na blagi, ali na eno drugo vishó sgodila, spet dobru sturiti.
4. Vsim sovrashnikam, inu reshalknikam is ferza odpustiti.
5. Vse dolshnóst svojga stanú na tanku spolniti.

*Pr. Skusi kaj samóre greshnik prit k'enimu terdnimu naprejvsetju se poboljšati?*

*Od.* Gréshnik samóre priti k'enimu terdnimu naprejvsetju se poboljšati, kadar on:

1. Bogá k' tem sa gnado profsi.
2. Kadar si vezhkrat vrednost, inu nuz gna-de boshje, katera je zhes vso zhasno dobréto, pred ožhy postavi, inu si napruti shkódo tudi nar majnshiga gréha prav k'ferzu vsame, katera shkóda je, sa dusno vězhi, koker vse zhassnu kídu

d. *Od.*



## d Od Spóvedi.

**P.** *Kaj je spoved?*

**Od.** „Spóved je sgręvanu sposnanje, skusi kateru se gřeshnik pred enim k' saflišhanju te spóvedi prav pastavlenim Maſhničam svojih sturjenih grehov óbtóshi, de bi od njega odvęso prejel.“

**P.** *Kakijhna móre spoved biti?*

**Od.** „Spóved móre 1. Ponishna, 2. popólnoma biti.“

**P.** *Kakú je spoved ponishna?*

**Od.** „Spóved je ponishna, kadar gřeshnik s' pravo grevingo, inu s' veliko svojo sramoto sam ſebe pred spóvednikam obtóshi, vše ne-potrebnu isgovarjenje na ſtran pusty, inu ſe nrega ſodbi podvěrshe, koker ſe en krivi ſvojga ſodnika ſodbi podvrezhi móre.“

**P.** *Kakú je spoved popolnoma?*

**Od.** „Spóved je popolnoma, kadar ſe gřeshnik vſih svojih ſhe nikoli spovedanih gřekov pred spóvednikam na tanku, odkrito-férzhnu, inu brés hynavſhine spóvę, takú, koker ſe on po enim ſkérbnim ſpráſhuvanji vejſty dolshán snajde.“

**P.** *Kakú je spóvedna tanku, odkrito - ferzhna, inu bres hynavſhine?*

**Od.** „Spóved je na tanku, odkriro - ferzhna, inu bres hynavſhine ta zhass, kadar.“

**1.** Grēshnik takú dobru štivilu vſih smērtnih grēhov bres eniga samólzhati koker tudi okulistave, katere, ali grēh sa sposnanje vēzhi sture, ali zēlū njega fôrto fprevérnejo, prav pove; vender ne smē on ludi, s' katerimi je greshil, niggdar imenavati, iuu se vtruvati kaj povēdati, kar bi poshtenju blishniga ſhkodljivu bilú.

**2.** Kadar se on grehov, sa katere saręs vei, koker gvishnih, teh pak, na katerih zvibla, pod zviblam spōve.

**Pr.** Ali velá spōved, kadar greshnik is stráha, ali framoshlivosti na spovedi en smērtni greh samolzhý?

**Od.** Kadar greshnik smērtni grēh is straha, ali framoshlivosti na spovedi samolzhý, ne velá samu njegóva spōved zelú nizh, ampak tak greshnik stury she nov smērtni grēh, ſkusi kateriga on Sakramantu pokóre eno veliko nezhast stury.

**Pr.** Kai more en tak greshnik sturiti, katéri je na spovedi en smērtni greh na vso lajh, ali pak is strahive sanikernosti, samolzhali?

**Od.** Greshnik, kateri je na spovedi en smērtni grēh na vso lajh, ali pak is strahive sanikernosti, samolzhali, ny samú dolshan samolzhaniga greha se spovēdati ampak tudi se obtoshiti:

**1.** Pér kolikv spovedih, je on leta grēh samolzhal.

**2.** Mô-



2. Môre on vse spôvedi, katere je po samolzhanim grêhi opravil, inu v'katerih se je smertnih grêhov obtóshil, popolnoma ponoviti.
3. Se móre spôvedati,aku je on, inu kôli-kukrâr je v'takim stani presvèti Sakrament Rôshniga telefsa prejel, inu ali se je letó tudi ob velikanozhniči zhatši sgodilu.
4. Môre on povèdati, ali je tudi druge sveste Sakramente v'letim stani prejel.

*Pr. Kaj imá gres nik sturiti, kateri je eni smertni greh, ali is nevumnosti, ali is posablivosti samolzhal?*

*Od. Grêshnik , kateri je en smertni grêh, ali is nevumnosti, ali is posablivosti samolzhal, móre samolzhani greh per pèrvi spôvedi povèdati. zhe se letó sdajzi po spôvèdi, inu mórebiti she pred svetim obhaylam ne móre vezh sturiti,*

*Pr. Ali nimamo per spôvedi se framuvati, ali batí?*

*Od. My nimamo pèr spôvedi se framuvati, ali batí:*

1. Ker našs ny bilú sram pred Bógam, kateri vse vidi, grêshiti, inu ker se nismo bali od njega na vèkomaj fèrdaimani biti;
2. Ker je bol'shi svoje grêhe na skrivnim pred Spôvednikam sposuati, kokèr v' grêhîh

bih nepokojnu shiveti, nesrèzhnu vñre-  
ti, inu na sòdni dan sa tèga vólo pred  
zèlim svetam sastramuvan biti.

3. Ker se „Spòvednik sam svojih lastnih fla-  
bòst dolshan vej, inu sa tèga vólo imá s'  
grëshnikam vñsmilenje imeti.
4. Ker je „Spòvednik pod smértnim graham  
inu pod var ojstrejshimi zhafnimi, inu  
vèzhuimi shtrafingami k' mólzhanju sa-  
vèsan.)

**Pr.** Kakú je imá grëshnik na spòvedi sa stópit dati?

**Od.** Grëshnik se imá:

1. Na spòvedi vselej ràslózhnu, inu kar je  
mogózhe s' poshtenimi besédamí sa stópit  
dati.
2. Imá on takú govoriti, de bó le samú  
od „Spòvèdnika, ne pak tudi od okuli-  
stojézhih flishan.

**Pr.** Ali smo dolshny tudi malih ali odpušlivih  
grehov se spovedati.

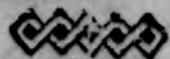
**Od.** Malih odpušlivih grëhov se nismo dolsh-  
ny spòvedati, vender je letó silnu dobru,  
inu svetuvanja vrejdnu.

**Pr.** Ali je imá vezhkrat k' spòvedi jiti?

**Od.** K' spòvedi se imá vezhkrat jiti sa tó:

1. Ker se vezhkrat grëshy, inu ker je ne-  
varnu spravo s' Bògam odlašhati.

2. Ker



2. Ker pogostna spoved pred nevarnostjo inu perlóshnostjo greha obvaruje, inu dalo v' gnatli poterdi.

3. Ker pogostna spoved k' zhlosti, inu zartanju vejsty silnu veliku perpomore.

**Pr.** Per katiri starosti so otrozi dolshny k' spovedati jiti?

**Od.** Otrozi so dolshny k' spovedi jiti, kadar vseh k' pameti pridejo, inu so v' stani dobru od ludiga raslozhiti.

**Pr.** Kaj se slury poprej, prejden se kdo sazhne svojih greku v spoveduvati?

**Od.** Prejden se kdo sazhne svojih grehov spoveduvati, poklekne doli, stuti sveti krish, inu rezhe k' Spovedniku: Prosim njih zhaslyvredni sa sveti shegen, de je bom mojih grehov prav inu zhisu spovedati mogel.

**Pr.** Kaj je storiti po tem, kadar je je shegen od Spovednika prejel?

**Od.** Po tem, kadar se je shegen od Spovednika prejel, se moli, kadar zhass, inu perlóshnost pérpusty, ozhitna spoved ali Confiteor. Inu imá letá glass: Jest vbogi greshni zhlovek se spovem Bogú vfigamogózhanimu, Marij njegovi viissoku zhashtiti Materi, vsim lubim Svētnikam, inu njim Boshji Namestnik, de sim od moje sadne spovedi, katero sim (tukaj se imenuje dan sadne spovedi) doli polóshil, dostikrat, inu veli-

veliku grēshil, s' mislio, s' bessēdō inu  
s' dianjam, slasti pak se dolshān dām, de  
sim &c.

Tukaj se sazhne na od sgóraj vkasano  
visho, koker se eden pred Bógam dol-  
shaán věj, svojib grehov spovedati.

*Pr. Kakú je spoved sklene?*

*Od* „Spoved se sklene s' letēmī bessēdami:  
Lety, inu vši moji vedeózhi, inu nevēdeó-  
zhi grēhi, katere sim ali sam dopérnessél,  
ali kriv bil, de so jih drugi doperñesli,  
mene is ferza grēvajo sató, ker sim Bogá  
nar vězhi inu vle lubesni vrēdno dobróto  
skusi nję tēshalil. Ješt si tudi tērdnu na-  
prej vsameim, ne vezh greshiti, inu všili  
pērlōshnost k' grēhu se varuvati. Próssim  
nyh zhasty vrēdni sa odvēso mojih grēhov,  
inu sa svelizhanskó pokóro.

e **Od Sadosti-sturjenja, ali od nalo-  
shene pokóre.**

*Pr. Kaj je sastopi skusi Sadosti-sturjenje, ali nalo-  
sheno pokoro, katera je patrebua k' Sakramantu  
pokore?*

*Od* „Skusi Sadosti-sturjenje, ali nalosheno  
pokoro, katera je potrebua k' Sakramantu  
pokore, se saitópio teiste dela, katere spo-  
vednik greshniku sa vólo spevedanih gre-  
hov sa pokóro naloshy.

*Pr. Sákai bodo spokorne dela sa spovedane grehe  
naloshene?*

*Od.*



**Od.** Sa te spovedane gręhe bōdo spokorne děla naloshene sató:

1. De se Bogú sa nezhaft, , katera je bilá niemu skusi gręh sturjena. enukóliku sadosti stury.
2. De gręshnik skusi spokorné dela gręh sam na sebi moshtuje.
3. De bōdo saflushene zhasue shraflinge greshniku odpushene
4. De se gręshnik sa naprēj bōl na pomin imá, de takú lóhká supet ne greshy.

**Pr.** Ali samore zhlovek reshalienu Bogú sadostí sturiti?

**Od.** Zhlovek ne móre sizer is lastne mozhy reshalienu Bogú sadostí sturiti, sakaj sadosti - sturienje zhloveka nemóre reshalienu neskonzhne svetlosti Boshje nigdar evaku biti; vender sadobę te po spóvedi od Spóvednika naloshene spokorne děla, inu tudi těiste, katere sgrevani gręshnik sam radovolnu dopernesse, od neskonzhniga saflushenja Jęsusa Kristusa svojo vrędnost.

**Pr.** Sakaj so greshniki she dolshny Bogú sadostí sturiti, po tem, ker je vshe Kristus sa gręhe sadostí sturil?

**Od.** Gręshniki so tudi she po tem, ker je vshe Kristus sa gręhe sadostí sturil, dolshny Bo-ga sadostí sturiti:



1. Ker ty, kateri hózhjo Kristusoviga sadosti sturjenja deleshni ratati, tudi svoje perloshiti, inu samy toliku sturiti morejo, har jin je mogózhe, de bi sa Bogu sturjeno nezhaft, spet sadosti sturili
2. Ker Bóg gréshnike, katerim on dólgi gréhov, inu vézhne shtrafinge odpusty, tudi dostikrat she zhasnu shtrafa.

*Pr. Je Sadosti - sturjenje en potrebni dejl Sakramenta pokore?*

*Od.* Sadosti - sturjenje je en takú potrebni dejl Sakramenta pokore, de bi svunaj ene nemogózhnosti róitlu opraviti, Sakrament pokore ne bil popólnoma.

*Pr. Kaj sa ene dela bodo v' Sakramenti pokore naloshene?*

*Od.* Molitu, post, almoshno dajati, tudi druge spokorne dela, po vélkosti, inu vshafanji gréhov bodo gréshniku sa pokore naloshene.

*Pr. Kakú se imá naloshena pokóra opraviti?*

*Od.* Naloshena pokóra se ima opraviti:

1. S' ponishnim serzam.
2. Svestú, taku, koker je bila naloshena.
3. Bres odlašanja, koker hitru je mogózhe.

*Pr. Ali je sná, inu je móre Bogu tudi she skusi druge, koker skusi naloshene spokorne dela sadosti sturiti?*

*Od.*



**Od.** Sna se, inu se móre Bogú tudi ſhe ſkusi druge dobre děla ſadosti ſturiti sa té:

1. Ker „Spóvedník“ ſa vólo naſhe slabóſti; inu is drugih pravizhnih urshohov ne pa- loſhy vſelej eno gréham prav permerje- no ſhtraſingo, de tědaj greshniku ſhe marſkaj oſtane ſa ſpokoriti.
2. Ker my po Kristuſovi ſapóvdi vrědci ſad te pokóre perneſti imamo.

**Pr.** *Katere ſo děla, ſkusi katere ſe ſamóre tudi ſvunaj nalоſhene pokóre ſadosti ſturiti?*

**Od.** Děla, ſkusi katere ſe ſamóre Bogu ſa grehe tudi ſvunaj nalоſhene pokóre ſadosti ſturiti, ſo ſuſebnu:

1. Molitu, poſt, almoſhno dajati.
2. Druge dobre děla, katere ſe is letiga zyl iuu konza radovónu dopernesſo.

**Pr.** *Ali ſe ſhe en drugi mitel ſnajde ſa zhasne ſhtraſinge ſadosti ſturiti?*

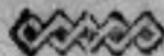
**Od.** Odpuſtiki ſo tudi pomozh ſa zhasne ſhtraſinge ſadosti ſturiti.

## Pěrſtavik od Odpuſtikov.

**Pr.** *Kaj ſo odpuſtiki?*

**Od.** Odpuſtiki ſo enu odpuſhanje zhasnih ſhtraſing, katere bi my po odpuſhenim dólgi grehov, v' letim ſhivlenji, ali pak po ſmerti těrpěti iměli.

**Pr.**



**Pr.** Kaj mórejo kathólfiki krístjani od obpuſlikov veruvati?

**Od.** Kathólfhi krístjani mórejo od obpuſlikov veruvati.

1. De je prava Zéru od Jésusa Kristusa oblast prejela, obpuſlike vun deliti.
2. De nam je prav nuznu od Zerkve vùn delene obpuſlike sadobiti.

**Pr.** Kdò imá v' pravi Zerkvi oblast obpuſlike vun deleti?

**Od.** Rimski Papesh sam imá ob'ast v' zeli Zerkvi obpuſlike vun delili, Šhkofi pak imajo oblast v' njih Šhkofiah, vendèr po enih od Zerkve sturjenih postavah tìste vùn deliti.

**Pr.** Ali je vezh fort obpuſlikov?

**Od.** Eni so popólnoma obpuſtiki, eni so pak tudi, kateri niso popólnoma.

**Fr.** Kaj je popolnoma obpuſtik?

**Od.** Popólnoma obpuſtik je eru odpuskanje vših zhasnih ſhtraſing, katere je grčhnik ſasluhil.

**Pr.** Kaj jo obpuſtiki, kateri niso popólnoma?

**Od.** Odpustiki, kateri niso popólnoma, so tiisti, ſkusi katere ne bodo vše zhasne ſhtraſinge, ampak le en dejl od teh istih odpufken. Takushni so: odpustiki od ſhtiri-deſet dny, od eniga; ali od vezh lejt.



**Pr.** Na kóm so vgruntani odpustiki?

**Od.** Odpustiki so vgruntani na shazi te Zérkve, katere v' tim neskonzhnim saflushenji Jesuta Kristusa, v' saflushenji prel'ste Divize Marie, inu drugih Svejtnikov stoji; letó nam perlasty Zérku per dodelenijsi odpustikov.

**Pr.** Ali nass Zérku skusi odpustike ne odveshe od dolshnosti sa grehe sadosti sturiti?

**Od.** Zérku nass ne odveshe zelú do konza od dolshnosti sa gréhe sadosti sturiti, ona le hózhe:

1. Duhá té pokórē v' nass obuditi, inu ajfer polónati, s' katerim my spokorne debla opravljamo.
2. Nasli slabosti, in nepremóshnosti na pomózh priti, katera nam v' zhassi ne perpuste Bogú taku sadosti sturiti, koker bi my mogli.

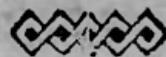
**Pr.** Kaj ske potreba k' sadoblenju čapustikov?

**Od.** K' sadoblenju odpustikov je potreba:

1. De je kdo v' stani gnade.
2. De se naprej postavlene savese spólejo.

**Pr.** Ali samorejo odpustiki tudi dušham v' Vyzah pomagati?

**Od.** Odpustiki samorejo tudi dušham v' Vyzah na visho ene proshnje per Bógu pomagati, kadar so tudi k' letimu zylu, inu konzni dodeleni; tedaj pak mórejo shivi te od Zer-



Zerkve k' sadoblenju odpustikov naprej postavljene dobre dëla sa mertve Bogú go ri óffrati.

**Pr.** Kaj jo odpuſtiti svetiga lejta, ali Jubileuma?

**Od.** Odpustiki svetiga lejta, ali Jubileuma so eni popólnoma odpustiki, katere Rimski Papesh v' gvišnih perlčnostih inu zhassih s' poſebnimi farjoſtmi, inu saveſam i dëjly.

### §. 5. Od Sakramenta pósledniga Olja.

**Pr.** Kaj je S. poslednu Olje?

**Od.** S. póslednu ólje je en Sakrament, v' katerim bolnik s' masilam S. ólja, inu ſkusi te naprejpisane molitu tiga Maſtenika gnado Boshjo k' csdravlenju duſhe, inu vezhkrat tudi tiga ſhivota ſadoby.

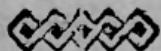
**Pr.** Sakaj bō letá Sakrameni poslednu olje imenuvan?

**Od.** Letá Sakrament bō póslednu ólie ſatò imenuvan, ker ſe med vſimi ſvetimi masili, katere je naſh Isvelizhar svoji Zerkvi vkasal, na ſadne podeley.

**Pr.** Komú ſe imá poslednu olje podeliti?

**Od.** Póslednu ólje ſe imá bolníkam, kateri ſo nevarnu bolny, podeliti.

**Pr.** Kadaj ſe imá bolníkam poslednu olje podejli?



**Od** pôslednu ólje ſe imá bolníkam, zhe  
je lē mogózhe, tazhaſs podejli, kadar  
ſo ſhe popólnoma ſamy per ſebi.

**Pr.** Kaj dopernesſe, ali ſtury poſlednú ólje?!

**Od.** poſlednu Olje dopernesſe, ali ſtury:

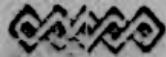
1. Pogméranje poſvězhujožhe gnade.
2. Odpuštanje malih, ali tudi tihistih  
ſmértnih gréhov, katerih ſe bolník is  
ene negreſhne posablivosti, ali nepre-  
móshnosti ny ſpovédal.
3. Odreſhenje od tega, kar gréhi hudiga  
ſabo perněſſó; inu ſa ſabo popuſte.
4. Mózh ſkuſhnjavam, inu ſili tiga hu-  
dizha ſupérſtati.
5. Pomózh zhes prevelike britkosti ſavólo  
bliſhne ſmerti, inu napřijstoježhe  
ſodbe.
6. Tudi vezhkrat ſdravje na ſhivoti, ka-  
dar je k'isvelizhanju duſhe.

**Pr.** Kakú ſe móre bolník k' poſiednimu ólu prepra-  
viti?

**Od.** Bolník ſe móre k' poſiednimu ólu per-  
praviti ſ'eno ſhivo věro, inu ſ'térdnim ſa-  
vupanjam na Bogá, ſ' zélim isrozenjam  
v'bóshjo vólo; pred vſim pak ſe móre on  
ſkuſi ſvěto ſpoved v'ſtan tě gnade poſtaſiti,  
ali zhe ſe ne móre ſpóvedati, pravo grévin-  
go zhes ſvoje gréhe obuditi.

**Pr.** Kolikukrat ſiné bolník poſlednu ólje prejeti?

**Od.**



**Od.** Bolnik sime póslednu olje tólikukrat prejeti ; kolikukrat se on v' eni novi nevarnosti te smereti snajde.

**Pr.** Kdo jme poslednu olje vun deliti ?

**Od.** Póslednu ólje ne sime obeden vun deliti , koker Mashniki te Zerkve ; slasti pak je letó opravilu Fajmashtrov .

**Pr.** Je poslednu ólje potrebnu k' isvelizhanju ?

**Od.** Póslednu ólje ny zélú potrebnu k' isvelizhanju , vender nima bolnik samediti tóistu prejeti , inu letó sa volo velikih gnad , katere on skusi toistu prejme .

## §. 6. Od Sakramnnta Mashnikoviga shegnuvanja.

**Pr.** Kaj ie Sakrament tiga shegnuvanja sploh ?

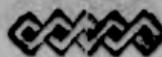
**Od.** Sakrament tiga shegnuvanja sploh , je en Sakrament , skusi kateriga bó temistim : kateri se k' slushbi te Zerkve podadó , ena dñhovna oblast , inu pošebna ēnada dodele na gvišhne verhóvne opravila k' zhasti bošhii , inu k' isvelizhanju dušh prav inu sve tu opraviti .

**Pr.** Kaj ie Sakrament Mashnikoviga shegnuvanja pošebej ?

**Od.** Sakrament mashnikoviga shegnuvanja pošebej je en Sakrament , skusi kateriga bó tem , kateri bodo sa Mashnike shègnani , oblast takú dobru do praviga šivota

H a

Je-



Jesusa Kristusa, koker do' duhóvniga shi-vota, kateri so ti věrni dodelena.

**Pr.** V'zhem stoji letá oblast mashnikoviga shegnuvanja?

**Od.** Oblast mashnikoviga shegnuvania stoji v' tem, de

1. Mashniki kruh inn vinu v' pravu telú inu kry nashiga Gospoda Jesusa Kristusa spreverniti, inu tóistu nebeskemu Ozhetu gorióffrati samorejo.
2. De ony věrnim gréhe odpustiti, ali saderhati samorejo.

**Pr.** Kdó samore mashnike shegnuvati?

**Od.** Le samy Šhkófi samore, ó mashnike shegnuvati,

**Pr.** Kakú morejo tiisti perprevleni biti, kateri mashnikovu shegnuvanje prejmejo?

**Od.** Ty, kateri mashnikovu shegnuvanje prejmejo, morejo susebnu potre bno vuzhenost imeti, inu savolo njih zhednosti-pólniga shivlenja v' enim dobrim imeni biti.

**Pr.** Kaj dopernesse, ali stury mashnikovu shegnuvanje?

**Od.** Mashnikovu shegnuvanje dopernesse, ali stury.

1. Sraven pogmeranja posvezhujózhe gna-de, tudi to posébno gnado, skusi katero shegnani mashniki premóshni, inu perpravni postanejo njih zerkóvno slushbo prav



- prav opraviti, inu Sakramente spodobnu vùn deliti.
- 2. Onu vtisne enu neisbrislivu snaminje dušhi tih shegnanih, skuši kateru bodo ony od drugih vèrnih raslóžheni, inu k' sluhbi boshji na euo lastno visho perpissani, sa tega vólo se mašnikovu shegnuvanje ne móre vezh, koker enkrat prejeti.

*Pr. Je Sakrament mašnikoviga shegnuvanja potreben?*

*Od.* Sakrament mašnikoviga shegnuvanja ny potreben edynim perfhónam, sa zélo Zérku pak je potreben.

## § 7. Od Sakramenta tiga Sakona.

*Pr. Kaj je Sakrament tiga Sakona?*

*Od.* Sakrament tiga Sakona je ena neravesliva savësa, skuši katero se dvé proste keršanske perfhóne mósh inu shena po shegi te Zerkve sarozhita, h' katerimu njima Bóg skuši letá Sakrament gnado dá, de ona dva v' svojim sakónskim stani nôter do smerti bogabóžeha ostaneta, inu svoje otroke po keršansku gori redita.

*Pr. Kakú imenuje sveti Paul Apostel letá Sakrament?*

*Od.* Sveti Pavl Apostel imenuje leta Sakrament en velik Sakrament v' Kristusa, inu v' Zerkvi; sató, ker leta Sakrament duhóvno savašo Kristusovo s' svojo Zerkijo pomeni.

*Pr.*



*Pr. Sakaj je Sakon postavljen?*

*Od.* Sakon je postavljen:

1. K'gmēranju zhlověškiga róda.
2. K'gmajn inu nasprutni pomózhi ſarozhenih.
- 3 K' pomaganju super nespodóbnu poshelenie tiga mēſsá.

*Pr. Je Šikon potreben?*

*Od.* Šikon je ſploh k'gmeranju zhlověškiga róda potreben, ne pak sa všakiga zhloveka poſ. bej, sakaj ſamſki itan je sa edyne pěrſhōe bol popolnoma.

*Pr. Kaj dojerneſſe ali ſtury Sakrament tiga Sakóna?*

*Od.* Sakrament tiga Sakóna doperneſſe ali ſtury ſraven pogmeranja poſvězhujozhe gna- de leto poſebno-

1. De sakónſki ludje brumnu nóter do směri vkupej ſhive.
2. De ony svoje otrozhize v' ſtrahi boshjim gori redę.

*Pr. Kaj hozhe Zerku od tih, kateri v' ſakon ſtópio, imeti?*

*Od.* Zerku hozhe od tih, kateri v' ſakon ſtópio, imeti:

1. De med njimi ny nobeniga ſadershíka:
2. De ony is takiga zyl' inu konza, kateri je timu goripostavljanju permjerjen, v' letá ſtan ſtópio.

3. De

3. De se ony tudi v' strahi boshjims' eno zhistro vějstjo v' letá stan podadó, inu sa tega vólo poprzej k'f pôvèdi, inu k'f vèti-mu obhaylu gredó.

**Pr.** *Kaj mórejo sturiti, kateri v'sakon stópio ?*

**Od.** Ty, kateri v'sakon stópió, si mórejo po trójnim oklizki sakónsko svestobo v' prizho dvéh prizh, inu njih lastniga Fajmashtra oblubiti, inu se pôrozhití pustiti.

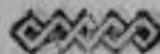
**•Pr.** *Katere jo dolshnòsti sakònskih pruti enimu drugimu ?*

**Od.** dolshnòsti sakònskih pruti enimu drugimu so :

1. De ony myrnu, inu po keršhanskú vku-pej shivę
2. De mósh svojo sheno, koker svói lastni shivot lubi, redy, inu varuje, shena pak se v' pravizhnih rézhéh móshu pokórná skashe.
3. De eden drugiga v'teshayah ne sapustyampak obá svěsta nöter domerti vkupej ostaneta.

**Pr.** *Katere se dolshonstí sakònskih pruti njih otrokam ?*

**Od.** Dólshnòsti sakònskih pruti njih otrokam so : de ony těiste po keršhanskú gorirede, inu sa njih věchnu ; inu zhafnu shivlenje skérbe.



## PETA POSTAVA.

### Od Kèrshanske Pravize.

**K**

**Pr.** *Kaj je keršanska praviza?*

**Od** Keršanska praviza je, de se hudiga varujemo, inu dôbru stúrimo.

**P**èrvi dejl keršanske Pravize: Varuj se hudiga.

**Pr.** *Kateri je pèrvi dejl keršanske pravize?*

**Od** Pèrvi dejl kèrshanske pravize je: Varuj se hudiga.

**Fr.** *Kat je hudu?*

**Od.** Pravu, inu edynu hudu je grëh.

**Fr.** *Kaj je greh sploh?*

**Od.** Grëh sploh je enu radovolnu prelomljene boshje sapóvdi.

**Pr.** *Koliku sort je greh?*

**Od.** Grëh je dvójni 1. Poerbani grëh inu 2.

Lastni, ali pershónski grëh.

**§. I.** Od poerbaniha grëha.

**Pr.** *Kaj je poerbant greh?*

**Od.** Poerbani grëh je taisti grëh, kateriga je Adam v' Paradishi, inu my v' Adamu sturili, inu kateriga smo od njega poerbali.

**Pr.**



*Pr.* *Od kód imá poerbani greh svoje imé?*

*Od.* Poerbani grēh imá svoje imē od tód, ker zhlovek, kateri od Adama pride, letā greh poerba, inu njega shtrafinge, inu vše kar hudiga sabo pernesse, terpeti móre.

*Pr.* *Kaj so shtrafinge poerbaniga greha sa ene, ina kaj on hudiga sabo pernčse?*

*Od.* Kar poerbani greh hudiga sabo pérnesse, inu njega shtrafinge so : Sguba posvezhu-józhe gnade, smert, nagnenje k' hudimu, supernost k' dobrimu, veliku rēv, inu nadlög.

*Pr.* *Je Maria Diviza tudi Adamov greh poerbala?*

*Od.* Zerku ny fizer zhes letó kóker en Artikel Vere nizh rès-sodila, ona vender sa dobru vsame ta vuk, kóker eno brumno misel, de je bila Maria Mati Boshja bres poerbaniga greha spozhēta; Ja ona zèlu prepove naspruti postavleni vuk dershati, ona obhaja na eno susebnu prasnizhno vis-ho Prasnik vjēniga Spozhetja, inu je sa ta dan velike odpustike dodejlila.

*§.* *Od lastniga, ali pershonskiga greha, inu njegovih sōrt.*

*Pr.* *Kaj je lášni grēh?*

*Od.* Lastni greh je enu prelomlenje boshje postave, katēru grēhnik sam radovólnu dopernesse.

*Pr.* *Kakú je she imenuje lastni greh?*

*Od.*



**Od.** lastni grēh se imenuje tudi pérshónski grēh k' raslózhiku počerbaniga grēha, kateriga Adamovi nuki niso samy sturiči.

**Pr.** Kakú bò lastni, ali peršhónski grēh sturjen?

**Od.** lástni, ali peršhónski grēh bó sturjén s'mislio, s'bessédo, inu s' dianiam, ali s' opušhenjam tega, kar smo dolshuy sturiti.

**Pr.** Kaj je sa en raslózhik med lastnimi grēhi?

**Od.** Raslózhik med lastnimi grēhi je letá: ne kateri so naglavni, ali smértni grēhi, ne kateri pak majhini, ali odpustlivи grēhi.

**Pr.** Ali se imá ske en raslózhik tih grēhov merkat?

**Od.** Se imá tudi en raslozhik med lastnimi, inu ptujimi grēhi merkati.

**Pr.** Kaj so lastni grehi?

**Od.** grēhi, katere kdo sam stury; so lastni grēhi.

**Pr.** Kaj so ptuji grehi?

**Od.** Ptui grēhi so tiisti, katere sizer samy nesturimo, katerih pak krivy ratamo, zhe my druge k' temistim napelimo, ali zhe jih nasaj ne dérshimo, kadar sino dolshny, ali v'stani letó sturiti.

**Pr.** Kaj je smértni greh?

**Od.** Smértni grēh je enu tesku al veliku prelomlenje Boshje poštave.

**Pr.** Kaj shkoduje smertni gtéh?

**Od**



**Od.** Skusi smērni grēh bō dusha ob du-hovnu shivljenje, tó je: ob posvezhujózho gnado Boshjo obrópana, zhlovek postane sovrashnik Boshji, inu kriv vezhne smērti.

**Pr.** Kaj sa eni je imenujejo mali, ali odpustlivи grehi?

**Od.** Mali, ali odpustlivи grehi se imenujejo male prelómlenja Boshje postave.

**Pr.** Ali nam sató, ker so mali ali odpustlivи grehi lé majhine prelomlenja, nima mar bit tekistih se ogní i.

**Od** Aku so lih mali, ali odpustlivи grehi lé majhine prelomlenja, se móremo my vender pomujati, kar nam je mogózhe, těhistih se ogniti, sató

1. Ker, so mali, ali odpustlivи grēhi, de bi ſhe taku majhini bily, vender vſelej enu rēshalenje Boshje.

2. Ker bi mógli perpravleni biti rajshi vſe preterpeti, koker Bogá tudi s'nar maju-shim graham reshaliti.

3. Ker mali grehi,aku lih greshnika ob posvezhujozho gnado ne obrópajo, vender dodelenje drugih pomagajózhih gnad nasajdershe, inu taku greshnika s' zha-ſsam ſhe k' graham napélejo:

**Pr.** Katere so té mnoge fórte laſtnih grehov?

**Od.** Mnoge fórte laſtnih grehov so:

1. Ti



1. „Sedem naglavnih grehi,
2. „Sheft grehi super svetiga Duhá.
3. „Shtiri v' Nebu vupiezhi grehi.
4. Devet ptuji grehi.

a. Od sedem naglavnih grehov.

*Pr. Kateri so sedem naglavnih grehi?*

*Od. Sedem naglavnih grehi so lety:*

1. Napuh, ali offert.
2. Lakomnost.
3. Loternia, ali nezhistost,
4. Nevíd, ali nevoshlivost.
5. Shertie, ali senagoltnost.
6. Serd ali jesa.
7. Lenoba.

*Pr. Sakaj se imenujejo leti grehi naglavnih grehov?*

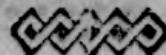
*Od. Leti grehi se imenujejo naglavnih grehi sató, kjer sleherni tehistihi je takú rekózh ena glava, ali svirk veliku drugih grehov, kateri od njega pridejo.*

*Pr. Kaj je napuh ali offert?*

*Od. Napuh, ali offert je enu preveliku samosvojnu shtimanje, inu enu nesmernu poshelešenje visokosti,*

*Pr. Kaj pride is napuha, ali offerti?*

*Od. Is Napuba, pride nesmasna samosvojna lubesen, zhasti-lakomnost, bahanje, ali*



ali lastna hvala, sanizkuvanje Bogá vere Zerkvę, inu blishniga, ardria, prepiranje, inu kręg, terdovratnost, nepokórshina hynavstvu, krivovérstvu,

**Pr.** *Kaj je lakomnost?*

**Od.** Lakomnost je enu nesmernu poshelenje dnarjov, inu blagá.

**Pr.** *Kaj pride is laskomnosti?*

**Od.** Is lakomnosti pride nepokoj, prekanenje, inu golufia, kriviza, isdajanje, krive pérsege, nevsmilenje, oterpenje serza.

**Pr.** *Kaj je loternia; ali nezhistost?*

**Od.** Loternia, ali nezhistost je enu nesmernu poshelenje mēšenih veselov

**Pr.** *Kaj pride is loternie?*

**Od.** Is loternie pride slepotă na pameti, silne šhele zhasniga shivlenja, posablenje na Bo-ga, na smert, inu na prihódno sodbó, sza-ganje vězhnu isvelizhanje došezhi.

**Pr.** *Kaj je nevid ali nevoshlivost?*

**Od.** Nevíd ali nevoshlivost je enu shaluvanje savólo tiga idóbriga, kateru se blishnimu gody, koker dè bi tóistu nashi lastni frézhi, ali blagu shkoduvalu.

**Pr.** *Kaj pride is nevoshlivosti?*

**Od.** Is nevoshlivosti pride sashmaganje, ali krivu obdolshenje, opravlanje, kriva sodba, sovrashťu pruti blishnimu, veselle, kadaž se



se njemu hjudá: shalost pak, kadar se nje-  
mu dobru gody.

**Fr.** *Kvij je shertje, ali senagóltnost?*

**Od.** Je enu nesmasnu poshelenje jedy, inu  
pyazhe, inu ena nesmasna jéđ, inu piazha.

**Pr.** *Kaj pride is shertja inu senagoltnosti?*

**Od.** Is shertja, inu senagóltnosti pride rasvus-  
danu sadersbanje, kręg, nelrannost, ne-  
zhiftoft, sapravlanje zhassa, inu preno-  
shenja, sguba sdravja, ofslabenje mozhy,  
té dušhę.

**Pr.** *Kaj je serd ali jësa?*

**Od.** Je enu nesmasnu rasdrashenje tiga sér-  
za inu shela se moshuvati.

**Pr.** *Kaj pride is jese?*

**Od.** Is jëse pride: sovrashtvu, omamlenje  
pameti, nevola, kręg, inu prepiranje, sa-  
shmaganje, inu klętu, poboj, inu vbyanje.

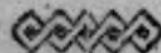
**Pr.** *Kaj je lenoba?*

**Od.** Lenoba je ena toshlivost, inu gnuszenie  
v'rezhęh, katere Bogá, inu isvelizhanje  
nashe dushe amtizhejo.

**Pr.** *Kaj pride is lenobe?*

**Od.** Is lenobe pride sanikérnost v' slushbi  
bosjji, samúda tih k' sadoblenju boshje  
gnade inu vězhniga isvelizhanja potrebnih  
pemozhy, shalost, zagovitnost, nepokó-  
ra, szaganje.

b. **Od.**



b. Od šešt grēhov super svētiga Duhá;

*Pr. Kateri so šešt grehi super svetiga Duhá?*

*Od.* Šešt grēhi super svetiga Duhá so lety :

1. Predersnu na boshjo milost greshiti.
2. Na boshji milosti szagati.
3. Spesnani keršanskí rēsnizi se super staviti.
4. Svojim bratu, ali blishnimu savólo boshje gnade nevoshliv biti.
5. Pruti dcbrim k' isvelizhanju pomagajóz himu opominuvarju enu otérpnu řerze imeti,
6. V' nepokóri naprějvsetnu oſtati.

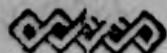
Leti grehi bodo teshkú ali zelú ne, ne v' letim, ne v' unim shivlenji odpuscheni.

*Pr. Kaj se pravi super svetiga Duha greshiti?*

*Od.* Super svetiga Duhá greshiti se pravi : dobroto, inu gnado boshje, katera bó svetimu Duhu, kóker enimu svirku vſiga dobriga, ſusebnu perlaſtnena ſkusi eno naprějvsetno hudobio, inu sanizhuvanje savrezhi.

*Pr. Sakaj se pravi, de bodo grehi super svetiga Duhá teshku, ali zelu ne, ne v' letim, ne v' unim skivlenji odpusleni?*

*Od.* De grēhi super svetiga Duhá teshkú, ali zelú ne, ne v' letim, ne v' unim shivleni odpuscheni ne bodo, ſe sató pravi; kęr vę-



zhi dejl en tak gręshnik nōter do konzate  
mitelne svoiga isvelizhanja s' hudobio, inu  
sanizhuvanjam savershe.

c. Oo shtirih v' Nębu vpięzhih grę-  
hov.

**Pr.** Kateri so shtirje v' Nebu vpięzhi grehi?

**Od.** Shtirje v' Nębu vpięzhi grehi so:

1. Naprejvsetnu vbyanje.
2. Mutasti, ali sode mitarski gręh.
3. Dolitrenje vbógih, vedóv, inu sirótali  
sapušhenih otrók.
4. Kadar se dělavžam, inu najemníkam sa-  
flusheni lón nasajdershy, ali doliterga.

**Pr.** Sakaj je leti shtirji grehi imenujejo v' Nebu  
vpięzhi?

**Od.** Leti shtirji grehi se imenujejo v' Nębo  
vpięzhi sató:

1. Ker je od slěherniga tehistih v' světim  
Písmi, kęr bó ód nüb govorjenu, ozhitnu  
rezhenu, de v' Nębu na moshuwanje  
vpiejo.
2. Ker bó skusi teiste boshja praviza na  
eno susebno visho k'shtrafanju obudena.

o. Od devęt ptujih gręhov.

**Pr.** Kateri jo devet ptutji grehi?

**Od.** Devęt ptuji grehi so:

1. K' gręhu světuyati?

2. Dru-



2. Drugim grëshiti velëvati.
3. V' drugih grëhe pórvoliti.
4. Druge k' grëhu napelati, ali nadrashiti.
5. Drugih grëhe hvaliti.
6. K' grëhu mólzhati.
7. Grëhe preglëdati.
8. Téhistih se dëleşhen sturiti.
9. Téiste sagovarjati.

**Pr.** Kakù ratamo my ptujih grëhov krivy, ali de le shni?

**Od.** My ratamo ptujih grëhov krivy, ali dë-leshni, kadar smo krivy, de bôdo od drugih ali sturjeni, ali vñaj ne opušheni.

**Pr.** Sakaj smo dòlshny hudu vbraniti, zhe samoremo?

**Od.** My smo dòlshny, zhe samoremo, hudu vbraniti: 1. Is dolshne lubësni pruti Bugú, kateri bô skusi grëh reshalen. 2. Is lubësni blishniga, kateri sam sebi skusi grëh shkoduje, 3. Tudi vezhkrët is dolshnosti našhiga stanu.

## Drugì Dëjl keršhanske Pravize: Stu- ri dobru.;

**Pr.** Kateri je drugi dejl keršhanske pravize?

**Od.** drugi dëjl kérshanske pravize je: Stu-  
ri dobru.

**Pr.** Kaj je dobra?

**Od.** dobru je vse: kar je po Boshji postavi.

**Pr.** Kaj je po Boshji postavi?



*Od.* Zhědnosti, inu dobre děla so po Boshjí pøstavi,

*Pt.* *Kaj je keršanská zhědnost sploh?*

*Od.* Keršanská zhědnost sploh je en dar, kateriga Bóg dušhi s' posvezhujózho guadó nóter vlye, de bi zhloveshko vólo k takim djanjam premóshno, inu nagneno sturil, katere so po pøstavi Jéssusa Kristusa inu vredne vězhniga shivlenja.

*Pr.* *Ali je vezh sòrt zhědnost, katere en kristjan v' djanji skasati móre?*

*Od.* Ja, ina vezh sòrt zhědnost, katere en kristjan djanji skasati móre; ene so Boshje zhědnosti, inu ene so zhědnosti tiga saderšanja.

## §. I. Od Boshjih zhědnost.

*Pr.* *Kaj sò Boshje zhědnosti?*

*Od.* Boshje zhědnosti so těiste, katere Boga sa njih nar blishnishi zyl, inu konez imajo.

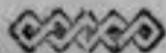
*Pr.* *Katere jo Boshje zhědnosti?*

*Od.* Véra, Vupanje, inu Lubesen so try Boshje zhědnosti.

*Pr.* *Ali je zhlovek dolshan v' trèh Boshjik zhědnostih se vaditi?*

*Od.* Zhlovek je dolshan se v' trèh Boshjih zhědnostib vaditi.

*Pr.* *Kadaj je zhlovek posehnu dolshan try Boshje zhědnostli obuti?*



**Od.** Zhlovek je dolshan pod smértntm greham tý Boshje zhédnosti obuditi.

**1.** Koker hitru k' pameti pride.

**2.** Vezhkrat v' svojim shivlenji.

**3.** Ob zhaf-i ene sine skufhnjave super letę zhédnosti.

**4.** V'nevarnosti shivlenja, inu na smért ni pósteli.

**Pr.** Kakú je sna Véra obuditi ?

**Od.** Véra se sna na leto visho obuditi.

Jest věrujem v'tebe pravi trójni edini Bóg: Ozhe, Syn, inu světi Duh, kateri si vše slvaril, kateri vše ohranish, inu vishash; kateri dobru polónash, inu hudo shtratath. Jest věrujem, de je Syn Bosh i zhlovek postal, de bi nass skusi svojo smért na kríhi odréshil, inu de nass světi Duh skusi svojo gnado posvezhuje. Jest věrujem, inu spásnám vše, kar si Ti, o Bóg, rasodel, kar je Jésus Kristus vuzhil, kar so Apóstelní pridiguvali, inu kar nam světa Rimska kathólska Zerku sa věruvati napřej postaví. Vte letó věru em sató, ker ti o Bóg! vězhna inu neskonzhna resniza, ipu modrót, katera ne móre ne golfati, ne golfana biti. O Bóg pogměraj mojo věro,

**Pr.** Kakú je sna vupanje obuditi ?

**Od.** Vupanje se sna na letó visho obuditi :

Jest vupam, inu se sanessem na tvojo nel konzhno dobróto, inu milost, o Bóg! de bosh



ti meni skusi nebkonzhnu saſſusbenje tvojga edyniga „Syna Jēſusa Kristusa v' letim shivlenji sposnanje, pravo gręvingo, inu odpuſhanje mojih grehov, po smerti pak vězhuſ isvelizhanje dal, inu dodělil tebe od oblizhja do oblizhja glědati, inu lubiti, inu bres konza vshivati: Jeſt vupam tudi od tebe potřebne pomozhi vše letó doſezhi. Jeſt vupam letó od tebe sató, kér ſi ti letó oblubil, kateri ſi vſi gamózhen, svěſt, bres konza dobrótliv inu milostiv. O Bóg potérbi moje vpanje.

*Pr. Kakú je sna Lubesn obuditi?*

**Od.** Lebesen ſe sua na leto visho obuditi:

O moj Bóg! Jeſt tebe Inbim is zeliga mojga ſerza zhès vše, ker ſi ti narvikſhi dobróta, bres konza popólnama, inu vše luběſni vředen, jeſt tebe lubim tudi sató, kér ſi pruti meni inu všem ſtvarem neisgruntanu dobrótliv. Voshim is zeliga ſérzá, de bi tebe ravnú takú mozhnu lubil, koker ſo te tvoji nar svěſtejſhi ſluſhabniki lubili, ali koker te ony ſhe ſdaj lubío, ſ' njih luběſnio ſklenem mójo nepopólnoma luběſén, pogměraj jo v' meni - o nar dobrót!ivſhi Gospód, zhe dalej vežh inu vežh. Kér tědaj tebe il ſerza, inu zhes vše lubiti shelim, in ſi ſavólo tega těrdnupersaděnam, je meni is ſerza ſhal, de ſim tebe mojo nar vikſhi dobróto, katero zhes vše lubim, tebe mojga „Stvarnika, Odrefhenika, inu Posvežhuvavza, ráſérdil, mene gręva, de ſim gręſhil, de ſim tebe mojga

vſiga-

vsi gamogózhni Gospóda, mojga nar bólshi-  
ga Ozheta reshali, štérdu naprejvsamem,  
vše gréhe, inu hude perlóshnosti opustiti,  
sturjenih pregréh zhe dalej ból se sgrévati,  
inu nikoli vozh super twojo presveto vólo  
kaj sturiti. Vsami mene supet gori sa tvoj-  
ga jótroka, inu dodeli meni gnado k' spól-  
nenju letiga mojga naprјvsetja to próssim  
od tebe skusi neskonzhnu saslushenje tvoj-  
ga Boshjiga Syna nashiga Gospóda, inu  
Isvelizharja Jésuša Kristusa. (\*)

## §-2. Od zhédnost sadershanja.

*Pr. Kaj so zhédnosti tiga sadershannja ?*

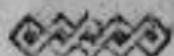
*Od. Zhédnosti tiga sadershanja so těiste, sku-  
si katere se sadershanje eniga kristiana ta-  
ku ravná, de je Bogú dopadlivu.*

*Pr. Kaj sa ene so med zhédnostmi tiga sadershanja,  
katere en kristian v'djanji skasati more, pogla-  
vitne zhédnosti ?*

I 3

Od.

(\*) Benedikt XIII. tiga iména Rimski Papež je vslm. iru sléheruimu, kateri letę try boshje zhédnosti obudi, kolikukrat koli, ali s'kaè holi sa enimi besedami se letó od njih sgody, zhe se lę pravi zyl inu konez té vépo vupanje, inu lu-  
besni saoosti isrezhe. sedem lejt odpustiha dodej-  
lil. Zhe se pak eden en zel mèsez v' letih treh boshjih zhédnostih vadi, inu sraven tega tudi enkrat spove, inu obhaja: sadoby on ne samú ob timistim zhassi, ampak tudi na smertno uro popólnoma odpustik, katèriga on sam sa sebe, ali pak sa dushe v' Vyzah oberniti sna. Vse letó je tudi Benediktus XIV. v' lejii 1756. poterdi.



**Od.** Med zhēdnostmi tiga sadershanja, katere en Kristjan v'djauji skassti móre, so štiri poglavitne zhēdnosti: 1. Saſtopnost, ali rasumnost, 2. Smajnost 3. Praviza, 4. Mózh, ali terdnost.

**Pr.** Kaj je keršanska saſtopnost ali rasumnost?

**Od.** Keršanska saſtopnost, ali rasumnost je ena zhēdnost, skusi katero kristjani te k' isvelizhanju perpravne perpomózhi isvólio, inu ponuzajo, inu opustę to, kar sadoblenje tigaistiga nasajdershy.

**Pr.** Kaj je keršanska smajnost?

**Od.** Keršanska smajnost je ena zhēdnost, katera v'kristjanu němaſnu nagnenje k' gréhu nasajdershy, inu njemu le perpusty to zhasnu s'mero vshivati

**Pr.** Kaj je keršanska praviza?

**Od.** Keršanska praviza je ena zhēdnost, skusi katero en kristjan to spólni, kar je Bogu, inu blishnemu dolshán.

**Pr.** Kaj je keršanska mózh, ali terdnost?

**Od.** Keršanska mózh, ali terdnost je ena zhēdnost, skusi katero se en kristjan is lubeſni boshje tiga dobriga per vših sadershi-kih, inu teshavah podstópi. inu tóistu dopruesse, iudi vše rajshi preterpy, ja svoje premoshenje inu shivlenje sguby, koker bi kaj storil, kar je super boshio postavo.

**Pr.** Katere zhēdnosti so jednim naglavnim gréhüm super postavljene?



**Od.** Ponishnost je napuhi, ali offerti super postavlena,

Radujdajanje lakovnosti.

Zhistost loternii.

Lubesen nevoshlivosti.

Smašnost skertju, ali senagoltnosti.

Poterpeshlivost jesi.

Gorézhnost v' dobrimu lenobi.

**Pr.** Kaj je ponishnost?

**Od.** Ponishnost je ena zhédnost, skusi katero eden sam od sebe, inu svojih lastnosti prav sôdi, inu ne gleda po shegi napihnenih, le samu na svoje lastne višsokosti, inu satega vólo sam na sebe veliku dershy, ampak veliku vezh svoje slabosti, inu pomanjanja sposna, inu se satega vólo ponisha,

**Pr.** Kaj je radudajanje?

**Od.** Radudajanje je ena zhédnost, katera se v' djanji skashe, kadar eden potrebnim ludem od svojga rad, inu po svojim premoshenji podely,

**Pr.** Kaj je zhistost?

**Od.** Zhistost je ena zhédnost, katero eden v' djanji skashe, kadar se od vseh prepovedanih, inu neperpushenih mesjenih veselov v' mislih, v' bessedah, inu v'djanji sdershy.

**Pr.** Kaj je lubesen?

**Od.** Lubesen je ena zhédnost, skusi katero eden tem, de drugim dobru grę, vse dopadjenje imá, inu she sraven perpomore.

**Pr.**



*Pr. Kaj je smasnost?*

*Od.* Smasnost na to visho, koker je shertju, ali senagoltnosti superpostavlena, je ena zhednost, skusi katero eden nesmasnemu poshelenju jedy, inu pyazhe super stoji, inu obdoje smasnu vshiva.

*Or. Kaj je poterpeshlivost?*

*Od.* Poterpeshlivost je ena zhednost, skusi katero kdo supernosti s' podanjam v' volo Boshjo prenesse.

*Pr. Kaj gorezchnost v' dobrimu?*

*Od.* Gorzchnost v' dobrimu je ena zhednost, katera se v' djanji skashe, kadar se eden trudi vse sturiti, kar Bogá, inu isvelizhanje svoje dushe amtizhe.

### §. 3 Od tegå kar she vezh h'keršanski Pravizi slishi.

*Pr. Kaj slishi she vezh h'keršanski pravizi?*

*Od* H'keršanski pravizi slishio tudi dolshnosti, katere nam je Kristus susebnu narózhil.

*Fr. Kaj sa ene so dolshnosti, katere nam je Kristus susebnu narózhil?*

*Od.* Dolshnosti, katere nam je Kristus susebnu narózhil, so letę:

1. Narpoprej Boshje krajlestvn, inu njega pravizo yskati.
2. Sam sebe satajiti.

*3. Svoj*

3. Svój krish nossiti.
4. Sa Kristusam hoditi.
5. Krotak inu pohleven biti.
6. Sovrashnike lubiti , dobru sturiti tem,  
kateri naſs sovrashio, moliti sa tēiste,  
kateri naſs rashalio , inu pregaujajo.

#### §. 4. Od óssem Isvelizhanſtvov.

*Pr. Kaj ſlihi ſhe vezh h'kerſhanskí pravizi ?*

*Od.* H'kerſhanskí pravizi ſlihio tudi tēiste óssem imenitne zlędnosti, katere je Kristus naſh Gospod na gori uzhil , inu savolo katirih je on zhlovęka isvelizhaniga imenuval ; inu ſo letę :

1. Isvelizhani ſo vbógi v' Duhu , sakaj njih je Nebęſhku krajleſtvu.
2. Isvelizhani ſo krotki; sakaj ony bódо ſemlo poſedli.
3. Isvelizhani ſo ſhalostni, sakaj ony bódо odſhali.
4. Isvelizhani ſo kateri ſo lažni, inu ſhejni pravize : sakaj ony bódо naſiteni.
5. Isvelizhani ſo miloſtivi : sakaj ony bódо miloſt doſegli.
6. Isvelizhani ſo, kateri ſo zhiſtiga ſerza : sakaj oni bódо Bogà glédlali.
7. Isvelizhani ſo myrni : sakaj ony bódо otrozi Boshji imenuvani



3. Isvelizhani so, kateri sa pravize vólo preganjanja terpe: sakaj njih je neběshku krajleštvu.

§. 5. Od dobrih děl, inu njih saflushenja.

### Od dobrich děl sploh.

*Fr. Kaj so dobre dela eniga kristjana?*

*Od.* Dobre dela eniga Kristjana so djanja, katere so Bogu dopadlive, inu sa kristjana, katerijih dopernesse, saflushenja vrědne.

*Fr. H'zhem so dobre dela potrebna?*

*Od.* Dobre dela so potřebne k' isvelizhanju, sakaj bres dobrich děl je věra mertvá.

*Fr. Kaj se saflushi skusi dobre dela?*

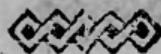
*Od.* Skusi dobre dela se saflushi od Bogá pogrameranje posvezhujózhe gnade, vězhne, inu zhassne plazhila, katere je Bóg sgol isgnade těmístim oblubil, kateri dobru sture.

*Pr. Aii samore zhlovek is laſtne mozhy dobre dela dopernashati?*

*Od.* Dobre dela, katere so k' isvelizhanju potřebne, inu per Bógu saflushenja vrědne, ne samore zhlovek is laſtne mozhy, ampak le s' pomozhjo gnade bóshje dopernashati.

*Pr. Kakishne morejo dobre dela biti, katere bi mogle per Bogu vězhniga shivlenja vredne biti?*

*Od.* Dobre dela, katere bi mogle pér Bógu vězhniga shivlenja vredne biti, se mórejo sturiti:



1. V' stani gnade.

2. Radovolnu.

3. Ne isskol naturskiga, ali nezhimerniga  
zył inu konza, ampak susebnu sa vólo  
Bogá.

### Od dobrih děl pošebej.

**Pr.** *Katere so nar imenitnishi dobre déla?*

**Od.** Nar imenitnishi dobre děla so: Moliti:  
postiti, almoshno dajati.

**Pr.** *Sakaj se imenujejo lete try dobre dela nar imenitnishi?*

**Od.** Moliti, postiti, inu almoshno dajati se  
imenujejo nař imenitnishi dobre dela sató,  
kér vše, kar se samore dobriga, inu saſlu-  
shenja vréduiga sturiti, k' enimu od letih  
trěh dobrih děl ſliſhi.

**Pr.** *Kaj se ſaſtopi tukej ſkusi molitu?*

**Od.** Škusi molitu se ſaſtópio tukaj vše brum-  
ne djanja, ſkusi katere ſe Bóg inu njegóvi  
Svetniki zhaſte.

**Pr.** *Kaj se ſaſtopi ſkusi poſt?*

**Od.** Škusi poſt ſe ſaſtópi ne ſamú po poveli  
Zéckve, ali tudi radovolnu, per jédi, inu  
pyazhi ſebi kaj pertergati, ampak ſe tudi  
pravi, po govorjenji ſvétiga Pisma druge  
ſpokorne děla dělati, inu od gréhov ſe  
ſdershati.

**Pr.** *Kaj ſe ſaſtópi ſkusi almoshno dajati?*



*Od.* „Skusi almoshno dajanje se saſtópio vſe teleſne, inu duhovne dela milosti.

*Pr.* *Katere ſo teleſne dela milosti?*

*Od.* Teleſne dela milosti ſo'letę ſedem:

1. Lazhne uafititi.
2. Šejne napojiti.
3. Popótnike prejemati, ali prenozhitit.
4. Nage oblezhi.
5. Bóltnike obyſkati.
6. Jetnike rěſhitit.
7. Merlizhe pokopati.

*Pr.* *Katere ſo duhovne dela milosti?*

*Od.* Duhovne dela milosti ſo letę ſedem:

1. Grěſhnike posvariti.
2. Nevmetalne, ali nevumne podvuzhitit.
3. Tém, kateri zviblajo, prav světuvati.
4. Šhalostne odshaliti.
5. Krivizo volnú terpēti.
6. Tém, kateti naſs reshali, rad odpustiti.
7. Sa ſhive, inu mertve Bogā proſſiti.

*Pr.* *Kateri ſo Eaangelski ſveti?*

*Od.* Lęti tryę ſo Evangelſki ſvēti:

1. Radovól nu vbóſhtvu. 2.) Vědna zhiſtost. 3.) Stanovitna pokórſhina pod e-nim duhóvnim poglovarjam.

*Pr.*

*Pr.* *Sakaj se imenujejo letè try rezhy Evangeljki sveti?*

*Od.* Letè try rezhy se imenujejo Evangeljski sveti satò, kjer niso od Kristusa v' Evangelji posebnim pershónam sapovèdane, ampak lè svetuvane.

## PERSTAVIK.

Od shtirih póslednih rèzhy.

**K**

*Pr.* *Katere so shtiri posledne rèzhy?*

*Od.* shtiri pósledne rèzhy so: Smért, Sodba, Pekel, inu Nebèshku krajleßtvu.

### a. Od Smèrti.

*Pr.* *Kaj je Smèrt?*

*Od.* Smért je odložhenje dushe od shivota.

*Pr.* *Ali mórejo vši ludje umrèti?*

*Od.* Vši ludje mórejo umrèti.

*Pr.* *Od kod pride, de vši ludje umrèti mórejo?*

*Od.* De vši ludje umrèti mórejo, pride od greha, kateriga je Adam v' Paradishi sturil. Aku bi ne bil Adam grëshil, bi bily my tudi na shivoti nevmerjózhi ostali. Smert je plazhilu tiga grëha.

*Pr.* *Ob katirim zhæsi, inu na kažishno visho bomo vmerli?*

*Od.* Zhæss inu visha smerti je nam nevez-deózha.

*Pr.*



**Pr.** *Kaj imámo sluriti, ker uam je zhas inu visha  
Smerti nevojdeczha?*

**Od.** Kér nam je zhas inu visha smérti nevej-  
deózha, móremo k' smerti vselej perprav-  
leni biti.

**Pr.** *Kakihna je smert brumnih.*

**Od.** „Smert brumnih je srézhna.

**Pr.** *Kakú je smert hudobních vshafana?*

**Od.** „Smert hudóbnih je silnu nesrézhna.

### b. Od „Sodbe.”

**Pr.** *Kaj imámo od sodbe vèditi?*

**Od.** Od sodbe imámo vèditi, de bô Jesus  
duscho eniga sléherniga zhloveka sdajzi po  
smérti posébej, na konez lvejtá pak vše lu-  
dy skupej s' dushó inu teléssam fódi.

**Pr.** *Kakú bô Jesus fodi?*

**Od.** Jesus bô eniga sléherniga zhlovčka po-  
njegovih mislib, besédah, inu djanji fódi  
dóbru polónal, inu húdu shtrafal.

**Pr.** *Kaj pride na sodbo?*

**Od.** Na fódbo pride spólnenje obsódenja, ali  
sklepa na dushi sdajzi po posebni sodbi;  
na teléssi pak po gmajn sodbi.

**Pr.** *H' zhem bô dusha v' posebni sodbi obsojena?*

**Od.** V' posébni sodbi bô dusha ali v' Vyze,  
ali v' pekel obsojena, ali pak v' Nebéssag  
rivseta.

**Pr.**



**Pr.** *Kaj so Vyze?*

**Od.** Vyze so en kraj, ker duſhe zhasne ſhtraſinge ſa gręhe terpe, katerih ſe niſo v' ſhivlenje ſpokorile.

**Pr.** *Katere duſhe bodo v' Vyze obſojene?*

**Od.** Teiſte duſhe boda v' Vyze obſojene, ka-tere ſavolo v' ſhivlenji ſturjenih gręhov boshji pravizi niſo ſadosti ſturiſe.

**Pr.** *Kaj ſa ene ſhtroſinge terpe duſhe v' Vyzah?*

**Od.** Duſhe v' Vyzah vežhi dejl ſavolo tega fil-nu veliku terpe, denjih goręzhe ſhele Bo-gá ględati, inu vezhnu vſhivati, ſhe niſo ſpólnene, ſraven tega terpe one tudi marte, katere je Boshja praviza njim na-męjnla.

**Pr.** *Ali ſe ſamore duſham v' Vyzah pomagati?*

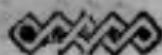
**Od.** Duſham v' Vyzah ſe ſamore pomagati, inu 1. ſuſebnu ſkusi ſvęti oſter Maſhe 2. ſkusi molitu 3. ſkusi druge dobre deļa. 4. ſkusi odpuſtike.

**Pr.** *Ali ſino dolshny duſham v' Vyzah pomagati?*

**Od.** My smo ſploh dolshny vſem duſham v' Vyzah pomagati; kar pak starishe, inu dobrótnike amtizhe, ſino letó tudi dolshny iſhvalęshnisti.

**Pr.** *Kakii dolgu oſtanejo duſhe mertvih v' Vizah?*

**Od.** Kakó dólgu duſhe mertvih v' Vizah, oſtanejo ſe gotovu ne móre vejdit, vſe kar ſe ſamore, rezhi, je: de on v' těhifstih  
en



en dalfhi , ali krajšhi zhass ostanjejo po tém,  
koker so onę Bogá vězh ali majn rěshalile,  
vezh ali majn pokóre v' letim shivlenji stu-  
rile , inu po tém , koker jim ti věrni skusi  
molitu , inu druge dobre děla vězh ali majn  
na pomózh pridejo,

### c. Od Péklá.

*Pr. Kaj je Pekel?*

*Od.* Pekel je en kraj, kjer bodo pogubleni  
vězhnu martrani.

*Pr. Kdo pride v' Pekel?*

*Od.* Taisti pride v' Pékel, kateri v' smértnim  
gréhi vmérje.

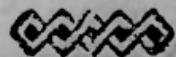
*Pr. Kakishne so peklenjske martre ?*

*Od.* Pelejske martre so: Pogubleni bodo.

1. Ob gledanje inu vshivanje Roshje vězh-  
nu obrópani.

2. Ony bodo en vězhen ogjin térpeli; vězh  
ne temmę, rijovenje, inu šhkripanje-  
sób, vědnu pezhenje vějsty, britkóst  
inu szaganje, vše, kar koli more, bolezhi-  
ga na shivoti, inu na dušhi biti bodo  
ony vězhnu térpeli, tó je: ony bodo  
vše letó bres konza, bres vupanja ene  
odlege, ali odreshenja térpeli.

*Pr. Kaj bi moglu premišljuvanje peklenjskih marter  
per našs sturiti?*



**Od.** Premisbluvanje peklenских marter bi moglu per nass sturiti, de bi my grêhov se varuvali, dopernešenih se spokorili, inu sa nje sadosti sturili; velikost, inu terpesh teh veznih shtrafing, nam da na, snaje, kokú strashnu jev' roke shiviga Boga pasti.

### d. Od Nebes.

**Fr.** Kaj so Nebessa?

**Od.** Nebessa so nar sréznišhi prébivalishe Svetnikov, ker se Bóg svojim svëstim slushabnikam od oblizhja do oblizhja kashe, inu je sam njih neisgruntanu veliku plazhilu.

**Pr.** Kdo pride v' Nebessa?

**Od.** Taisti pride v' Nebessa, kateri je v' Boshji gnadi vmerl, inu taisti, kateri je sa dopernesene grêhe, ali v' letim, ali v' drugim shivlenji sadosti sturil.

**Pr.** Je nebeshku vesèle veliku?

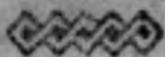
**Od.** Nebeshku vesèle je neisrezhenu veliku,

**Pr.** Vzhem stoji nebeshku vesèle?

**Od.** Nebeshku vesèle stoji v' tem: isvoleni bodo.

1. Bogá od oblizhja do oblizhja, inu kóker je on sam na sebi vezhnu gledali, lubili, inu vshivali.

2. Ony bodo vše dobru na dushi, inu na telensi, kar se koli smisliti more, vezhnu imeli.



3. Ony bodo od vsga tudi nar majnshiga  
hudiga obvaruvani.

*Pr.* Ali jo tudi kake stopnje, ali verste nebeshkiga  
vessela?

*Od.* Ja, so tudi nekitere stopnje, ali verste  
nebeshkiga vessela; kateri je vezh dobriga  
sturil, bo tudi vezh v'Nebessih polonau.

*Pr.* Kaj najs vuzhy premishluvanje nebeshkiga  
vessela?

*Od.* Premishluvanje nebeshkiga vessela naiss  
vuzhy:

1. De moremo vse krishe inu terpljenje  
poterpeshlivu prenesti, sato ker zhasne  
teshave nizh niso pruti zhafti: katera  
bo nad nami rasodeta.

2. De se vse zhasnu vesele nebeshkimu  
vesselu ne more perglihati.

## K O N E Z.

---

